

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2013

**2
0
1
3**

Spis treści:

1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O POLSKIM KONCERNIE NAFTOWYM ORLEN S.A. („PKN ORLEN”)	4
1.1	PKN ORLEN	4
1.2	Wartości i zasady postępowania, misja, społeczna odpowiedzialność biznesu	5
1.3	Zarząd PKN ORLEN	7
1.4	Najważniejsze wydarzenia 2013 roku oraz do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu	8
1.5	Przyznane nagrody i wyróżnienia	9
2.	ORGANIZACJA PKN ORLEN	11
2.1	Podstawy sporządzenia Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN	11
2.2	Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	11
2.3	Powiązania kapitałowe i organizacyjne PKN ORLEN	11
2.4	Zasady organizacji i zarządzania PKN ORLEN oraz zmiany w 2013 roku	12
2.5	Zestawienie znaczących umów do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu	13
2.6	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	15
2.7	Istotne transakcje w PKN ORLEN na warunkach innych niż rynkowe	16
2.8	Zatrudnienie, polityka i realizowane programy kadrowe w PKN ORLEN	16
2.9	Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących	19
3.	DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN	22
3.1	Działalność w segmencie rafineryjnym	22
3.1.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne	22
3.1.2	Badania i rozwój technologiczny	23
3.1.3	Podstawowe produkty i towary	24
3.1.4	Źródła zaopatrzenia	25
3.2	Działalność w segmencie detalicznym	26
3.2.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie rynkowe	26
3.2.2	Podstawowe produkty, towary i usługi	26
3.2.3	Źródła zaopatrzenia	28
3.3	Działalność w segmencie petrochemicznym	28
3.3.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne	28
3.3.2	Badania i rozwój technologiczny	28
3.3.3	Podstawowe produkty, towary i usługi	28
3.3.4	Źródła zaopatrzenia	29
3.4	Działalność w segmencie wydobywczym	29
3.4.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne	29
3.4.2	Realizowane projekty operacyjne	30
3.5	Działalność w obszarze energetyki	33
3.5.1	Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne	33
3.5.2	Realizowane projekty operacyjne	34
3.6	Zarządzanie ryzykiem oraz opis podstawowych ryzyk i zagrożeń prowadzonej działalności	34
3.6.1	Funkcjonowanie Systemu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym	34
3.6.2	Ryzyka i zagrożenia prowadzonej działalności	35
3.7	Ochrona środowiska	36
3.8	Bezpieczeństwo i higiena pracy	37
4.	AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA PKN ORLEN	39
4.1	Zasady sporządzenia rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego	39
4.2	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe oraz czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy	39
4.2.1	Jednostkowe sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	39

4.2.2	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	43
4.2.3	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	45
4.2.4	Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok	46
4.2.5	Czynniki makroekonomiczne mające wpływ na wyniki finansowe oraz analiza wrażliwości	46
4.3	Zarządzanie zasobami finansowymi	50
4.3.1	Ogólne zasady zarządzania	50
4.3.2	Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	50
4.3.3	Emisja papierów wartościowych oraz wykorzystanie wpływów z emisji	51
4.3.4	Udzielone i otrzymane pożyczki	51
4.3.5	Udzielone poręczenia, gwarancje i pozostałe zobowiązania warunkowe	52
4.3.6	Zarządzanie kapitałem pracującym	52
4.3.7	Instrumenty finansowe	52
4.3.8	Wybrane wskaźniki finansowe	53
4.4	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	53
4.5	Perspektywy rozwoju działalności w najbliższym roku obrotowym	53
5.	STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE GRUPY ORLEN	55
5.1	Założenia strategii Grupy ORLEN na lata 2013-2017	55
5.2	Realizacja strategii w poszczególnych segmentach	55
5.3	Podsumowanie realizacji działań strategicznych w 2013 roku	56
6.	AKCJONARIAT I AKCJE	58
6.1	Struktura akcjonariatu PKN ORLEN	58
6.2	Liczba akcji PKN ORLEN i pozostałych podmiotów Grupy ORLEN, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących PKN ORLEN	58
6.3	System kontroli programów akcji pracowniczych	58
6.4	Transakcje nabywania akcji własnych	58
6.5	Polityka dywidendowa	58
6.6	Ratingi	58
6.7	PKN ORLEN na Gieldzie Papierów Wartościowych	59
7.	ŁAD KORPORACYJNY	62
7.1	Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego	62
7.2	Opis podstawowych cech stosowanych w PKN ORLEN systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych	64
7.3	Wskazanie postanowień ładu korporacyjnego, których PKN ORLEN nie stosuje oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia	66
7.4	Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający znaczne pakiety akcji	66
7.5	Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający specjalne uprawnienia kontrolne oraz ograniczenia prawa głosu	67
7.6	Zasady zmiany statutu PKN ORLEN	69
7.7	Sposób działania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	69
7.8	Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN oraz ich komitetów	72
7.9	Opis polityki wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania	82
	Słownik wybranych pojęć branżowych i finansowych	84

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O POLSKIM KONCERNIE NAFTOWYM ORLEN S.A. („PKN ORLEN”)

1.1 PKN ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. („PKN ORLEN”, „Jednostka Dominująca”, „Spółka”) wraz ze spółkami tworzącymi Grupę ORLEN jest wiodącym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych w regionie. PKN ORLEN konsekwentnie realizuje również projekty mające na celu zdobycie silnej pozycji rynkowej w segmencie wydobycie i energetyka.

Spółka powstała poprzez połączenie Centrali Produktów Naftowych, głównego dystrybutora paliw silnikowych, z wytwórcą paliw - Polskim Koncernem Naftowym, które miało miejsce we wrześniu 1999 roku. W dniu 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Główne obszary działalności PKN ORLEN:

RAFINERIA

PKN ORLEN jest jedną z największych korporacji przemysłu naftowego w Europie Środkowo-Wschodniej. Spółka zarządza rafineriami w Polsce, Czechach i na Litwie. Największy, zintegrowany kompleks rafineryjno-petrochemiczny zlokalizowany w Płocku, zaliczany jest do grona najnowocześniejszych i najefektywniejszych tego typu obiektów w Europie.

PKN ORLEN wraz ze spółkami tworzącymi Grupę ORLEN prowadzi dystrybucję hurtową produktów rafineryjnych wykorzystując efektywną infrastrukturę logistyczną, w skład której wchodzi: terminale paliw, lądowe i morskie bazy przeładunkowe, sieć przesyłowych rurociągów produktowych oraz transport samochodowy i kolejowy.

PETROCHEMIA

Kluczową instalacją segmentu petrochemicznego PKN ORLEN jest instalacja Olefin o maksymalnych mocach wytwórczych około 700 tys. ton etylenu oraz 380 tys. ton propylenu w skali roku. Produkowane przez PKN ORLEN monomery stanowią wsad na instalacje polimerów w Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. oraz instalację polichlorku winylu w Grupie ANWIL. Pozostałe produkty są kierowane zarówno na rynek polski, jak i na eksport (Republika Czeska, Dania, Niemcy, Litwa).

W 2011 roku PKN ORLEN uruchomił jedną z najnowocześniejszych na świecie instalacji do produkcji kwasu tereftalowego („PTA”) - stając się zarazem jednym z kluczowych dostawców tego produktu w regionie.

DETAL

PKN ORLEN na rynku polskim na koniec 2013 roku dysponował siecią 1 778 stacji paliw. Działalność detaliczna prowadzona jest również na rynku niemieckim, czeskim i litewskim, a łączna sieć dystrybucyjna obejmuje ponad 2 700 stacji paliw.

WYDOBYCIE

PKN ORLEN wraz ze swoją spółką zależną ORLEN Upstream Sp. z o.o. bierze udział w projektach poszukiwawczych ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym tzw. gazu łupkowego. W Polsce posiada 10 koncesji na lądowe i morskie poszukiwania ropy naftowej i gazu ziemnego. Aktualny priorytet to rozpoznawanie i eksploatacja gazu ze złóż niekonwencjonalnych.

14 listopada 2013 roku do grona spółek Grupy ORLEN dołączyła kanadyjska spółka poszukiwawczo-wydobywcza TriOil Resources Ltd z siedzibą w Calgary w prowincji Alberta.

ENERGETYKA

PKN ORLEN jest producentem energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystywanej w przeważającej części na własne potrzeby produkcyjne.

Realizowany jest również projekt budowy elektrowni parowo-gazowej we Włocławku o mocy 463 MWe, z planowanym terminem uruchomienia na koniec 2015 roku.

W 2013 roku PKN ORLEN po raz siódmy został laureatem prestiżowego rankingu „Najcenniejszych Polskich Marek MARQA”, organizowanym przez dziennik Rzeczpospolita. Od momentu pojawienia się marki ORLEN 13 lat temu, Spółka konsekwentnie buduje jej siłę i pozycję poprzez szereg działań komunikacyjnych, mających na celu stworzenie spójnego przekazu wizerunkowego. Wartość marki ORLEN wyceniona została na 3,9 mld PLN.

Na koniec 2013 roku w PKN ORLEN zatrudnionych było 4 409 osób.

1.2 Wartości i zasady postępowania, misja, społeczna odpowiedzialność biznesu

Wartości i zasady postępowania

Wewnętrzna kultura organizacji opiera się na uniwersalnych wartościach. Kierowanie się nimi wspiera realizację celów firmy i jednocześnie chroni przed nieprawidłowościami w prowadzeniu działalności. W 2012 roku przyjęto dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN S.A”, zaktualizowano **misję i credo** PKN ORLEN:

MISJA: Odkrywając i przetwarzając zasoby naturalne, napędzamy przyszłość.

CREDO: ORLEN, NAPĘDZAMY PRZYSZŁOŚĆ

„Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN S.A.” to przewodnik dotyczący relacji wewnątrz Spółki jak również w jej otoczeniu zewnętrznym. Uzupełnia strategię biznesową PKN ORLEN wskazując pracownikom w jaki sposób mają dążyć do realizacji wyznaczonych celów. Kładzie istotny nacisk na budowę relacji i wzajemnego zaufania w organizacji, zapewnia pracownikom możliwości wyjaśnienia wątpliwości czy zauważonych nieprawidłowości. Pierwszą instancją w takich kwestiach zawsze powinien być bezpośredni przełożony, a jeśli charakter sprawy uniemożliwiałby taki kontakt, pracownicy mogą zwrócić się – z gwarancją anonimowości i poufności – do Komitetu Etyki bądź Rzecznika ds. Etyki lub skorzystać z Anonimowego Systemu Zgłaszania Nieprawidłowości.

Nowe podejście do tematyki etyki pozycjonuje PKN ORLEN w gronie liderów przygotowanych na wyzwania przyszłości. Tworzony dzięki temu potencjał pozytywnej energii przekłada się na wyniki rynkowe i realizację celów biznesowych.

Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

Raport CSR, sporządzany zgodnie ze standardem Global Reporting Initiative (GRI), kompleksowo prezentuje wyniki ekonomiczne, społeczne oraz środowiskowe. Dodatkowo adresuje również kwestie respektowania praw człowieka, zatrudnienia i godnej pracy oraz przeciwdziałania korupcji.

Społeczna odpowiedzialność biznesu jest jedną z dróg efektywnego i skutecznego osiągnięcia założonych celów. Działalność PKN ORLEN jest ukierunkowana na poprawę standardów w obszarze ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, edukacji i wychowania. Spektrum realizowanych działań jest bardzo szerokie i obejmuje między innymi wsparcie obecnych i byłych pracowników, rodzinnych domów dziecka, finansowanie stypendiów naukowych, programów edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych.

Niezmienna troska o ludzi znajduje wyraz w realizowanych przez PKN ORLEN i powołaną przez PKN ORLEN Fundację ORLEN – Dar Serca akcjach społecznych, programach kierowanych do obecnych i byłych pracowników czy projektach na rzecz społeczności lokalnych. Misją korporacyjnej Fundacji, jednej z pierwszych na polskim rynku, jest prowadzenie działań o dużej wartości dodanej, służących wyrównywaniu szans dzieci pozbawionych naturalnej opieki rodzicielskiej oraz aktywne partnerstwo z lokalnymi społecznościami, realizowane poprzez stymulowanie i wspieranie młodych ludzi w procesie edukacji, zaangażowanie w projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Od chwili jego powstania w 2001 roku Fundacja opiekuje się rodzinnymi domami dziecka, dofinansowuje naukę zdolnej młodzieży, wspiera

jednostki państwowej i ochotniczej straży pożarnej. Fundacja buduje partnerskie relacje i rozwija swoje programy na drodze dialogu z interesariuszami i otwartej komunikacji.

Ekologiczna odpowiedzialność biznesu to nie tylko zgodność z prawodawstwem w zakresie norm ochrony środowiska naturalnego czy działalność edukacyjna. To także wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego i inwestowanie w innowacyjne, przyjazne środowisku technologie, które zapewniają korzyści i przewagę konkurencyjną na rynku. Ochrona środowiska jest widoczna na każdym etapie działalności PKN ORLEN. Obecność od 1997 roku w programie Responsible Care przekłada się na dziesiątki zrealizowanych w tym czasie, dobrowolnie przyjętych zobowiązań na rzecz środowiska. Bardzo ważnym elementem działań środowiskowych jest również edukacja ekologiczna, zarówno w odniesieniu do pracowników, jak i klientów, dostawców oraz społeczności lokalnej. Zagadnienia ochrony środowiska zostały szerzej opisane w [pkt 3.7](#) niniejszego Sprawozdania.

PKN ORLEN w pełni realizuje przejrzystą politykę respektowania praw człowieka i braku dyskryminacji. Niniejsze zasady realizowane są na wielu płaszczyznach obejmujących procesy rekrutacji, szkolenia, opiekę zdrowotną, zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Prowadzone procesy rekrutacji zapewniają równe szanse wszystkim uczestnikom, działania podejmowane w ramach tych procesów przebiegają zgodnie z obowiązującymi procedurami, zasadami ładu korporacyjnego i zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu. Pracownicy bez względu na wiek, płeć, miejsce świadczenia pracy, doświadczenie mogą uczestniczyć w szkoleniach i programach rozwojowych oraz mają zapewniony równy dostęp do szerokiego zakresu świadczeń medycznych, wykraczających poza zakres medycyny pracy.

Opierając się na zasadach poszanowania godności osobistej osób niepełnosprawnych pracodawca szczególną uwagę przywiązuje do zapewnienia równych szans w miejscu pracy dla osób niepełnosprawnych obejmujących m.in. stworzenie odpowiednich warunków pracy, możliwość awansu zawodowego czy usuwanie barier społecznych w miejscu pracy. Kwestie polityki zatrudnienia i programów kadrowych zostały szerzej opisane w [pkt 2.8](#) niniejszego Sprawozdania.

PKN ORLEN, jako firma transparentna, aktywnie propaguje zagadnienia związane z przeciwdziałaniem korupcji. Dokument „Wartości i zasady postępowania PKN ORLEN” kompleksowo reguluje wszelkie kwestie etyczne oraz dotyczące stosowanych procedur antykorupcyjnych. Istotną rolę w prowadzeniu otwartej polityki antykorupcyjnej posiada również Komitet i Rzecznik ds. Etyki oraz system zgłaszania nadużyć.

W 2013 roku PKN ORLEN po raz drugi z rzędu otrzymał „Srebrny Listek CSR” za spełnienie wysokich standardów Społecznej Odpowiedzialności w Biznesie. Spółka zajęła również 1 miejsce w kategorii „Paliwa, energetyka i wydobywanie” w 7 edycji prestiżowego Rankingu Odpowiedzialnych Firm stanowiącego zestawienie największych firm w Polsce ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu.

1.3 Zarząd PKN ORLEN

Dariusz Jacek Krawiec
Prezes Zarządu,
Dyrektor Generalny

Stanowisko Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego Pan Dariusz Jacek Krawiec objął w dniu 18 września 2008 roku. Po raz pierwszy w historii PKN ORLEN w dniu 24 marca 2011 roku został powołany przez Radę Nadzorczą na Prezesa Zarządu na kolejną kadencję. W dniu 6 marca 2014 roku został powołany na Prezesa Zarządu na trzecią kadencję rozpoczynającą się po Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki (WZA), które przyjmie sprawozdanie finansowe Spółki za 2013 rok.

Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W latach 1992 – 1997 pracował w Banku PEKAO S.A. oraz firmach konsultingowych Ernst & Young i Price Waterhouse. W 1998 roku był odpowiedzialny za rynek polski w brytyjskim oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc w Londynie. W okresie 1998 – 2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego w Impexmetal S.A. W 2002 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu Elektrim S.A. W latach 2003 - 2004 był Dyrektorem Zarządzającym Sindicatum Ltd London. Od 2006 do 2008 roku zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action S.A. Posiada bogate doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek. Przewodniczył Radom Nadzorczym: Huty Aluminium „Konin” S.A., Metalexfrance S.A. Paryż, S and I S.A. Lozanna, ce-market.com S.A. Był także Członkiem Rad Nadzorczych: Impexmetal S.A., Elektrim S.A., PTC Sp. z o.o., Elektrim Telekomunikacja Sp. z o.o., Elektrim Magadex S.A., Elektrim Volt S.A. oraz PTE AIG. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol a.s.

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych

Do Zarządu PKN ORLEN Pan Sławomir Jędrzejczyk został powołany w czerwcu 2008 roku. Do września 2008 roku pełnił funkcję Członka Zarządu PKN ORLEN, a w dniu 18 września objął stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza powołała go na Wiceprezesa Zarządu na kolejną trzyletnią kadencję rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku. W dniu 6 marca 2014 roku Pan Sławomir Jędrzejczyk został powołany na Wiceprezesa Zarządu na trzecią kadencję rozpoczynającą się po WZA, które przyjmie sprawozdanie finansowe Spółki za 2013 rok.

Pan Sławomir Jędrzejczyk odpowiada za obszar finansów, kontroling, księgowość, zarządzanie łańcuchem dostaw, relacje inwestorskie, M&A oraz IT. Do jego najważniejszych zadań należy realizacja strategii ukierunkowanej na wzrost wartości, budowanie relacji z rynkiem kapitałowym, zapewnienie finansowania oraz zwiększanie przepływów pieniężnych poprzez doskonałość operacyjną, dezinvestycje i projekty dotyczące kapitału pracującego. Obecnie jest Wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Od 1 stycznia 2014 roku jest Członkiem Rady Dyrektorów spółki TriOil Resources Ltd., Kanada.

Ukończył Politechnikę Łódzką oraz uzyskał tytuł biegłego rewidenta w ramach stowarzyszenia audytorów ACCA. W latach 2005-2008 pełnił funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego w spółce Emitel. Wcześniej pracował dla firm notowanych na GPW w Warszawie: jako Dyrektor Pionu Kontrolingu w Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz Członek Zarządu - Dyrektor Finansowy w Impexmetal S.A., a także w Dziale Audytu i Doradztwa Biznesowego w Price Waterhouse.

Piotr Chelmiński
Członek Zarządu
ds. Petrochemii

Stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii Pan Piotr Chelmiński objął w dniu 10 marca 2012 roku. W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała go na kolejną kadencję rozpoczynającą się po WZA, które przyjmie sprawozdanie finansowe Spółki za 2013 rok. Jest absolwentem SGGW w Warszawie. Posiada doświadczenie w pracy w Zarządach polskich i zagranicznych spółek, w tym spółek giełdowych. W latach 1995 - 1996 pracował na stanowisku Wiceprezesa ds. sprzedaży, marketingu i eksportu w Okocimskich Zakładach Piwowarskich S.A. Od 1996 do 1999 roku pełnił funkcję dyrektora regionalnego na Europę Środkowo-Wschodnią Eckes Granini GmbH & Co. KG i Prezesa jej spółki zależnej Aronia S.A. W latach 1999 - 2001 był Członkiem Zarządu Browar Dojlidy Sp. z o.o., a w latach 2001 - 2002 Członkiem Zarządu i Członkiem Rady Nadzorczej Werner i Merz Polska Sp. z o.o. W okresie 2001-2006 pełnił funkcję Członka Zarządu i Członka Rady Nadzorczej w Kamis-Przyprawy S.A. sprawując bezpośredni nadzór operacyjny nad sprzedażą i marketingiem. Od 2006 do 2009 roku był Wiceprezesem ds. Sprzedaży i Marketingu w Gamet S.A. w Toruniu oraz Członkiem Zarządu Gamet Holdings S.A. w Luxemburgu. W grudniu 2009 roku objął stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego Unipetrol a.s. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki ANWIL S.A. oraz Członka Rady Nadzorczej spółki Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. i Unipetrol a.s.

Krystian Pater
Członek Zarządu
ds. Rafinerii

Na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN Pan Krystian Pater został powołany w marcu 2007 roku. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę o powierzeniu mu stanowiska Członka Zarządu PKN ORLEN na kolejną, trzyletnią kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku. W dniu 6 marca 2014 roku Pan Krystian Pater został powołany na kolejną kadencję rozpoczynającą się po WZA, które przyjmie sprawozdanie finansowe Spółki za 2013 rok.

Jest absolwentem Wydziału Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył poddyplomowe studium Inżynieria i Aparatura Chemiczna na Politechnice Warszawskiej (1989 rok), Zarządzanie i Marketing w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 rok), Zarządzanie dla Sektora Naftowego (1998 rok) i Zarządzanie Wartością Firmy (2001 – 2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Od 1993 roku był związany z Petrochemią Płock S.A., a następnie z PKN ORLEN gdzie od 2005 do 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafinerijnej. Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol a.s. Ponadto pełni funkcje: Wiceprezesa Zarządu Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, Członka Zarządu EUROPIA, CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

Marek Podstawa
Członek Zarządu
ds. Sprzedaży

Na stanowisko Członka Zarządu ds. Sprzedaży Rada Nadzorcza powołała Pana Marka Podstawę z dniem 19 marca 2012 roku. W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza powołała go na kolejną kadencję rozpoczynającą się po WZA, które przyjmie sprawozdanie finansowe Spółki za 2013 rok.

Od stycznia 2009 roku zajmował w PKN ORLEN stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej. Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Posiada tytuł MBA uzyskany w University of Minnesota/SGH w Warszawie. Ma bogate doświadczenie w kierowaniu międzynarodowymi zespołami, budowaniu strategii, finansów, zarządzania projektami, zarządzania kryzysowego. W latach 1990-1992 pracował w Centralnych Zakładach Automatyzacji Hutnictwa, następnie, do 1996 roku, w firmie DuPont Conoco Poland. Po przekształceniu firmy w koncern ConocoPhillips pracował do roku 2008 w obszarze handlu detalicznego i hurtowego, marketingu, rozwoju biznesu, ujednolicania systemów finansowo-zarządczych, m.in. w Europie i USA. Awansował do stanowiska Dyrektora ds. Programów Sprzedaży Hurtowej a następnie Dyrektora ds. Planowania Strategicznego w centrali ConocoPhillips w Houston. W latach 2009-2010 był Członkiem Zarządu Spółki Benzina s.r.o. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Nadzorczej ORLEN Deutschland GmbH.

1.4 Najważniejsze wydarzenia 2013 roku oraz do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu

Najważniejsze wydarzenia w 2013 roku.

LUTY 2013	W dniu 27 lutego 2013 roku uległa rozwiązaniu umowa depozytowa z dnia 26 listopada 1999 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca globalne kwity depozytowe PKN ORLEN („GDR”) zawarta z The Bank of New York Mellon. W związku z rozwiązaniem umowy, GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku.
MARZEC 2013	W dniu 4 marca 2013 roku uległa rozwiązaniu umowa depozytowa z dnia 10 kwietnia 2001 roku (wraz z późniejszymi zmianami) ustanawiająca amerykańskie kwity depozytowe PKN ORLEN („ADR”) zawarta z The Bank of New York Mellon. W dniu 19 marca 2013 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a konsorcjum ORLEN Projekt oraz Fisia Babcock Environment GmbH dotycząca budowy Instalacji Odsiarczania Spalin („IOS”) w Elektrociepłowni Zakładu Produkcyjnego w Plocku. Szacunkowy koszt budowy wyniesie około 410 mln PLN. Efektem zastosowania nowych rozwiązań technologicznych będzie zmniejszenie emisji SO₂ o 97%. Przekazanie nowej inwestycji do eksploatacji planowane jest na koniec 2015 roku. W dniu 28 marca 2013 roku wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej, którą PKN ORLEN zawarł w dniu 28 marca 2012 roku z Ashby Sp. z o.o. W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił ropy naftową posiadaną przez Ashby Sp. z o.o. Wartość transakcji wyniosła około 366 mln USD (czyli 1 194 mln PLN według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 marca 2013 roku). W dniu zawarcia umowy, PKN ORLEN zabezpieczył cenę zakupu ropy kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej powiększyło cenę zakupu surowca o około 38 mln USD (czyli 123 mln PLN według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 marca 2013 roku). Dodatkowo, w trakcie trwania umowy gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. ponosił opłatę na rzecz PKN ORLEN z tytułu gwarantowania przechowywania zapasów.
MAJ 2013	W dniu 28 maja 2013 roku PKN ORLEN poinformował o emisji pierwszej serii obligacji w ramach programu publicznych emisji obligacji, objętego prospektem emisyjnym podstawowym zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 24 maja 2013 roku oraz przekazał ostateczne warunki oferty i ostateczne warunki emisji dla tej serii obligacji. W serii A zaoferowano 2 000 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela w formie zdematerializowanej poprzez rejestrację w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Szczegółowe informacje dotyczące emisji obligacji zostały podane w pkt 4.3.3 niniejszego Sprawozdania.
CZERWIEC 2013	W dniu 3 czerwca 2013 roku PKN ORLEN poinformował o emisji drugiej serii obligacji w ramach programu publicznych emisji obligacji, objętego prospektem emisyjnym podstawowym zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 24 maja 2013 roku oraz przekazał ostateczne warunki oferty i ostateczne warunki emisji dla tej serii obligacji. W Serii B zaoferowanych zostanie do 2 000 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela w formie zdematerializowanej poprzez rejestrację w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Szczegółowe informacje dotyczące emisji obligacji zostały podane w pkt 4.3.3 niniejszego Sprawozdania. W dniu 27 czerwca 2013 roku PKN ORLEN zawarł ze spółką Neon Poland Sp. z o.o. („Neon”) umowę sprzedaży ropy naftowej oraz umowę zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej. Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał ropy naftową o wartości około 314 mln USD (czyli 1 045 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 czerwca 2013 roku). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe. Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów Neon będzie świadczyć usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów została zawarta na okres do 29 stycznia 2015, przy czym istnieje możliwość jej odnowienia na kolejny okres. Powyższe umowy zostały zawarte po otrzymaniu przez PKN ORLEN zgody Agencji Rezerw Materiałowych na przeprowadzenie transakcji. Neon jest spółką specjalnego przeznaczenia, założoną na zlecenie RBS Polish Financial Advisory Services Sp. z o.o., podmiotu zależnego od Royal Bank of Scotland plc. W dniu 27 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało Radę Nadzorczą PKN ORLEN na nową kadencję. Na Przewodniczącą Rady Nadzorczej PKN ORLEN została powołana Pani Angelina Anna Sarota. Do składu Rady Nadzorczej PKN ORLEN zostali powołani także: Pan Cezary Banasiński, Pan Grzegorz Borowiec, Pan Artur Gabor, Pan Michał Gołębiowski, Pan Cezary Możejki oraz Pan Leszek Jerzy Pawłowicz.
LIPIEC 2013	Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 18 lipca 2013 roku dokonano wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, którym został Pan Leszek Pawłowicz oraz Sekretarza Rady Nadzorczej, którym został Pan Michał Gołębiowski, a także powołano następujące Komitety Rady Nadzorczej: – Komitet Audytowy w składzie: Artur Gabor – Przewodniczący, Grzegorz Borowiec, Michał Gołębiowski, Leszek Pawłowicz, – Komitet ds. Strategii i Rozwoju w składzie: Cezary Banasiński – Przewodniczący, Artur Gabor, Cezary Możejki, Leszek Pawłowicz, Angelina Sarota, – Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń w składzie: Angelina Sarota – Przewodnicząca, Cezary Banasiński, Grzegorz Borowiec, Michał Gołębiowski, – Komitet ds. Ładu Korporacyjnego w składzie: Cezary Możejki – Przewodniczący, Michał Gołębiowski, Angelina Sarota.
SIERPIEŃ 2013	W dniu 30 sierpnia 2013 roku agencja ratingowa Fitch Ratings podwyższyła międzynarodowy długoterminowy rating kredytowy dla PKN ORLEN z dotychczasowego poziomu „BB+ / positive outlook” na „BBB- / stable outlook”. Pełna lista ocen ratingowych nadanych przez Agencję została podana w pkt 6.6 niniejszego Sprawozdania.
LISTOPAD 2013	W dniu 6 listopada 2013 roku PKN ORLEN poinformował o emisji trzeciej serii obligacji w ramach programu publicznych emisji obligacji, objętego prospektem emisyjnym podstawowym zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 24 maja 2013 roku oraz przekazał ostateczne warunki oferty i ostateczne warunki emisji dla tej serii obligacji. W Serii C zaoferowanych zostanie do 2 000 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela w formie zdematerializowanej poprzez rejestrację w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Szczegółowe informacje dotyczące emisji obligacji zostały podane w pkt 4.3.3 niniejszego Sprawozdania. W dniu 6 listopada 2013 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service podniosła ocenę kredytową PKN ORLEN z poziomu Ba1 do poziomu Baa3. Perspektywa przyznanego ratingu została określona przez Agencję jako stabilna. Jednocześnie Agencja podniosła bazową ocenę kredytową PKN ORLEN z poziomu ba2 do poziomu ba1. Uzasadnienie oceny agencji ratingowej zostało podane w pkt 6.6 niniejszego Sprawozdania.

W dniu 14 listopada 2013 roku PKN ORLEN poinformował o **emisji czwartej serii obligacji** w ramach programu publicznych emisji obligacji, objętego prospektem emisyjnym podstawowym zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 24 maja 2013 roku oraz przekazał ostateczne warunki oferty i ostateczne warunki emisji dla tej serii obligacji. W Serii D zaoferowano 1 000 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela w formie zdematerializowanej poprzez rejestrację w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Szczegółowe informacje dotyczące emisji obligacji zostały podane w [pkt 4.3.3](#) niniejszego Sprawozdania.

Najważniejsze wydarzenia w 2014 roku do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu.

STYCZEŃ 2014

W dniu 28 stycznia 2014 roku **wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej**, którą PKN ORLEN zawarł w dniu 28 grudnia 2012 roku z Whirlwind Sp. z o.o. („Whirlwind”). W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami, PKN ORLEN zakupił ropę naftową posiadaną przez Whirlwind. Wartość transakcji wyniosła około 396 mln USD (1 223 mln PLN według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 stycznia 2014 roku). W dniu zawarcia umowy, PKN ORLEN S.A. zabezpieczył cenę zakupu ropy kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło cenę zakupu surowca o około 11 mln USD (34 mln PLN według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 stycznia 2014 roku). Dodatkowo, w trakcie trwania umowy gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej Whirlwind ponosił opłatę na rzecz PKN ORLEN z tytułu gwarantowania przechowywania zapasów. Whirlwind jest spółką specjalnego przeznaczenia, założoną na zlecenie RBS Polish Financial Advisory Services Sp. z o.o., podmiotu zależnego od Royal Bank of Scotland N.V.

MARZEC 2014

Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 6 marca 2014 roku **powołała do Zarządu PKN ORLEN** następujące osoby:

- Pana Dariusza Jacka Krawca na stanowisko Prezesa Zarządu,
- Pana Sławomira Jędrzejczyka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
- Pana Piotra Chelmińskiego na stanowisko Członka Zarządu,
- Pana Krystiana Patera na stanowisko Członka Zarządu,
- Pana Marka Podstawę na stanowisko Członka Zarządu.

na **wspólną trzyletnią kadencję Zarządu** rozpoczynającą się w dniu następującym po dniu wygaśnięcia obecnie trwającej wspólnej kadencji Zarządu Spółki, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Najważniejsze informacje dotyczące znaczących umów zostały opisane w [pkt 2.5](#) niniejszego Sprawozdania.

1.5 Przyznane nagrody i wyróżnienia

Nagrody i wyróżnienia przyznane w 2013 roku.

MARZEC 2013

PKN ORLEN po raz drugi uzyskał tytuł „**Top Employers Polska 2013**”. Proces certyfikacji prowadzony jest przez Instytut Corporate Research Foundation.

Stacja Paliw PKN ORLEN w Gnilcu, położona przy autostradzie A2, została wyróżniona w drugiej edycji konkursu „**Stacja Benzynowa Roku 2013**” w kategorii „Gastronomia na stacji benzynowej” organizowanego przez Brog Marketing. Eksperti rynku paliwowego w Polsce docenili obiekt za nowoczesność i bogatą ofertę gastronomiczną.

KWIECIEŃ 2013

PKN ORLEN zajął pierwsze miejsce w kategorii branżowej „Paliwa, energetyka i wydobywanie” w 7 edycji prestiżowego **Rankingu Odpowiedzialnych Firm**. Przygotowywany przez Dziennik Gazetę Prawną pod patronatem merytorycznym Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz Akademii Leona Koźmińskiego Ranking Odpowiedzialnych Firm stanowi zestawienie największych spółek w Polsce, ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu „CSR”.

MAJ 2013

Należące do PKN ORLEN stacje benzynowe zostały uznane za **Złotą Markę Godną Zaufania i Najbardziej Przyjazną Środowisku**. Obiekty Bliska zostały natomiast uhonorowane **Kryształowym Godłem Marki Godnej Zaufania**, w największym europejskim sondażu European Trusted Brands 2013.

PKN ORLEN nieprzerwanie od 1999 roku liderem rankingu **Lista 500 największych przedsiębiorstw** tygodnika Polityka.

PKN ORLEN po raz drugi z rzędu otrzymał „**Srebrny Listek CSR**” za spełnienie wysokich standardów Społecznej Odpowiedzialności w Biznesie. PKN ORLEN znalazł się w wąskim gronie 20 firm sklasyfikowanych w rankingu Tygodnika Polityka.

PKN ORLEN został **najlepiej zarządzaną firmą w Europie Środkowo-Wschodniej** w kategorii oil/gas/chemicals/petrochemicals wg niezależnych analityków wiodących międzynarodowych banków, firm konsultingowych i instytutów badawczych biorący udział w 9 edycji rankingu „**Best CEE Companies**” brytyjskiego magazynu finansowego Euromoney. Po raz pierwszy PKN ORLEN pojawił się w rankingu w 2006 roku i był już pięciokrotnie klasyfikowany jako najlepiej zarządzana firma w Polsce, o najbardziej przekonującej i spójnej strategii.

CZERWIEC 2013

PKN ORLEN po raz pierwszy został laureatem konkursu **Złota Strona Emitenta**, wyróżniającego spółki najlepiej prowadzące relacje inwestorskie za pośrednictwem internetu. Spółka została doceniona przede wszystkim za kompleksowość, wysoką jakość prezentowanych materiałów oraz innowacyjność zastosowanych technologii. Konkurs „Złota Strona Emitenta”, skierowany jest do wszystkich spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., w tym na rynku NewConnect.

SIERPIEŃ 2013

PKN ORLEN po raz ósmy z rzędu został **liderem rankingu TOP 500** największych firm Europy Środkowo-Wschodniej przygotowanym przez analityków z Coface. PKN ORLEN jest liderem rankingu nieprzerwanie od jego pierwszej edycji w roku 2006. Ranking TOP 500 jest prowadzony przez platformę Coface w krajach środkowej i wschodniej Europy.

PAŹDZIERNIK 2013

PKN ORLEN otrzymał nagrodę specjalną „**The Best of The Best**” w konkursie **The Best Annual Report 2012**, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków. Spółka otrzymała również wyróżnienie specjalne Programu Edukacyjnego „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” za najwyższą w historii konkursu ocenę i modelowe prowadzenie sprawozdawczości finansowej z punktu widzenia akcjonariuszy i inwestorów. Nagroda specjalna „The Best of The Best” przyznawana jest firmom, które trzykrotnie zdobyły najwyższe wyróżnienie w konkursie „The Best Annual Report”.

PKN ORLEN otrzymał „**Złotą Kartę Lidera Bezpiecznej Pracy**”. Jest to najwyższe krajowe wyróżnienie przyznawane przez Forum Liderów Bezpiecznej Pracy za stosowanie praktyk dotyczących spraw bezpieczeństwa za lata 2012 - 2013. Eksperti docenili działania PKN ORLEN na rzecz wdrażania i upowszechniania osiągnięć naukowo – technicznych oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie BHP a także wskaźniki wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

LISTOPAD 2013

Powołana przez PKN ORLEN Fundacja ORLEN – DAR SERCA otrzymała nagrodę główną w konkursie „**Dobre stypendia 2013**” w kategorii „Programy stypendialne firm”. Organizatorzy konkursu, którzy wyróżniają najlepsze inicjatywy stypendialne docenili realizowany przez Fundację program „Mistrzowie CHEMII”.

PKN ORLEN zajął I miejsce w rankingu „**Najbardziej pożądanymi pracodawcy 2013 w opinii specjalistów i menadżerów**” w kategorii: Energetyka, Gaz, Paliwa, Chemia. Badanie zostało przeprowadzone przez firmę Antal International pod patronatem Business Centre Club.

PKN ORLEN po raz kolejny znalazł się w gronie **Liderów Filantropii**. Spółka zajęła IV miejsce w kategorii firm, które w 2012 roku przekazały największą sumę środków na cele społeczne.

GRUDZIEŃ 2013

PKN ORLEN ponownie znalazł się w elitarnym gronie spółek wchodzących w skład **RESPECT Index**, obejmującego firmy odpowiedzialne społecznie. Spółka jest ujmowana w indeksie od samego początku jego powstania tj. od 2009 roku.

PKN ORLEN po raz siódmy z rzędu został laureatem **Rankingu Najcenniejszych Polskich Marek**. Organizatorem konkursu, przygotowywanego w oparciu o kryteria finansowe oraz badania opinii konsumentów, jest Rzeczpospolita.

Nagrody i wyróżnienia przyznane w 2014 roku do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu.

LUTY 2014

Prezes Zarządu Pan Dariusz Jacek Krawiec i PKN ORLEN wyróżnieni tytułem „**Tego, który zmienia polski przemysł**” za wysoki poziom zarządzania w PKN ORLEN oraz konsekwencję w realizacji wytyczonych, ambitnych celów. Konkurs został przeprowadzony pod patronatem miesięcznika gospodarczego Nowy Przemysł.

MARZEC 2014

PKN ORLEN po raz trzeci uzyskał tytuł „**Top Employers Polska 2013**”. Proces certyfikacji był prowadzony przez Instytut Corporate Research Foundation.

PKN ORLEN został wyróżniony tytułem **The World's Most Ethical Company 2014** przyznawanym za promowanie dobrych praktyk i etykę w biznesie, a także zarządzanie z poszanowaniem najwyższych standardów w relacjach z pracownikami, partnerami biznesowymi, inwestorami i regulatorami rynku.

2. ORGANIZACJA PKN ORLEN

2.1 Podstawy sporządzenia Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN

Niniejsze Sprawozdanie obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i okres porównawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku. Sprawozdanie Zarządu zostało sporządzone przy zachowaniu zgodności z jednostkowym sprawozdaniem finansowym i raportami bieżącymi i okresowymi.

Zawartość Sprawozdania Zarządu jest zgodna z § 92 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim i zawiera wymagane elementy określone w § 91 ust. 5-6 dla emitentów prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową.

Zastosowanie mają także przepisy określone w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości określone w art. 55 ust. 2 pkt 5 w powiązaniu z art. 49 ust. 2 i 3 oraz art. 63d.

W przypadku Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. zastosowanie mają przepisy § 29 ust. 1, 2, 3 i 5.

2.2 Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych PKN ORLEN za rok 2013 była KPMG Audyt Sp. z o.o.

Dodatkowe informacje o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zostały opisane w notce 2.2 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

2.3 Powiązania kapitałowe i organizacyjne PKN ORLEN

PKN ORLEN, z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 jest Jednostką Dominującą Grupy ORLEN.

PKN ORLEN prowadzi szeroki zakres działalności obejmujący głównie:

- działalność produkcyjną – przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów rafineryjnych, petrochemicznych i chemicznych,
- działalność handlową – detaliczna i hurtowa sprzedaż paliw oraz pozostałych produktów rafineryjnych i petrochemicznych,
- działalność usługową – magazynowanie ropy naftowej i paliw, transport drogowy i kolejowy, usługi konserwacyjno-remontowe, laboratoryjne, ochrony, projektowe, medyczne, administracyjne oraz ubezpieczeniowe i finansowe,
- działalność związaną z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż węglowodorów,
- działalność obejmującą wytwarzanie przesyłanie, dystrybucję i handel energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Jednostka Dominująca posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały i akcje w 90 spółkach, w tym:

- 78 spółkach zależnych,
- 7 spółkach współkontrolowanych,
- 5 spółkach stowarzyszonych.

W stosunku do stanu z końca 2012 roku łączna liczba spółek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych Grupy ORLEN zwiększyła się o 2 podmioty.

PKN ORLEN umacnia swoją pozycję w spółkach z obszaru działalności podstawowej, koordynuje ich działalność poprzez zarządzanie segmentowe oraz prowadzi restrukturyzację i konsolidację posiadanych aktywów.

TABELA 1. Zmiany w powiązaniach kapitałowych w PKN ORLEN w 2013 roku.

RODZAJ TRANSAKCJI / SPÓŁKI	DATA TRANSAKCJI	LICZBA NABYTYCH / (ZBYTYCH) AKCJI / UDZIAŁÓW	UDZIAŁ W KAPITALE PO TRANSAKCJI
NABYCIE AKCJI / UDZIAŁÓW PRZEZ PKN ORLEN:			
ORLEN Projekt S.A.	10 stycznia 2013	20	99,77%
ORLEN Oil Sp. z o.o. ¹⁾	zawarcie umowy - 16 grudnia 2013 przeniesienie własności - 10 stycznia 2014	36 278	100,00%
ORLEN Asfalt Sp. z o.o. ¹⁾	zawarcie umowy - 16 grudnia 2013 przeniesienie własności - 10 stycznia 2014	21 270	100,00%

¹⁾ rzeczywiste przeniesienie własności akcji i udziałów nastąpiło w 2014 roku

Poziom posiadanych przez Jednostkę Dominującą akcji/udziałów w kapitałach spółek Grupy ORLEN oraz metody konsolidacji zostały przedstawione w nocie 5 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

2.4 Zasady organizacji i zarządzania PKN ORLEN oraz zmiany w 2013 roku

Działalność PKN ORLEN ukierunkowana jest na realizację wyznaczonych celów strategicznych obejmujących utrzymanie bezpiecznych fundamentów finansowych, dalszy wzrost efektywności i wartości Spółki, w tym w szczególności rozwój segmentów wydobywcie i energetyka oraz utrzymanie przedstawionej polityki dywidendowej dla Akcjonariuszy.

Zarządzanie segmentowe umożliwia spójne prowadzenie działalności operacyjnej poszczególnych obszarów PKN ORLEN, podnoszenie ich efektywności oraz pełne wykorzystanie efektów skali i synergii. Przyjęty model zarządzania zapewnia jednolite standardy i procedury korporacyjne oraz optymalizację procesów związanych z realizowanym programem inwestycyjnym, zaopatrzeniem, zarządzaniem kadrami oraz działaniami w obszarze PR i marketingu.

Realizacja powyższych działań jest możliwa dzięki pełnemu wdrożeniu w 34 spółkach tzw. Konstytucji Grupy ORLEN obejmującej Umowę o Współpracy w ramach Grupy ORLEN wraz z Regulaminem Grupy ORLEN.

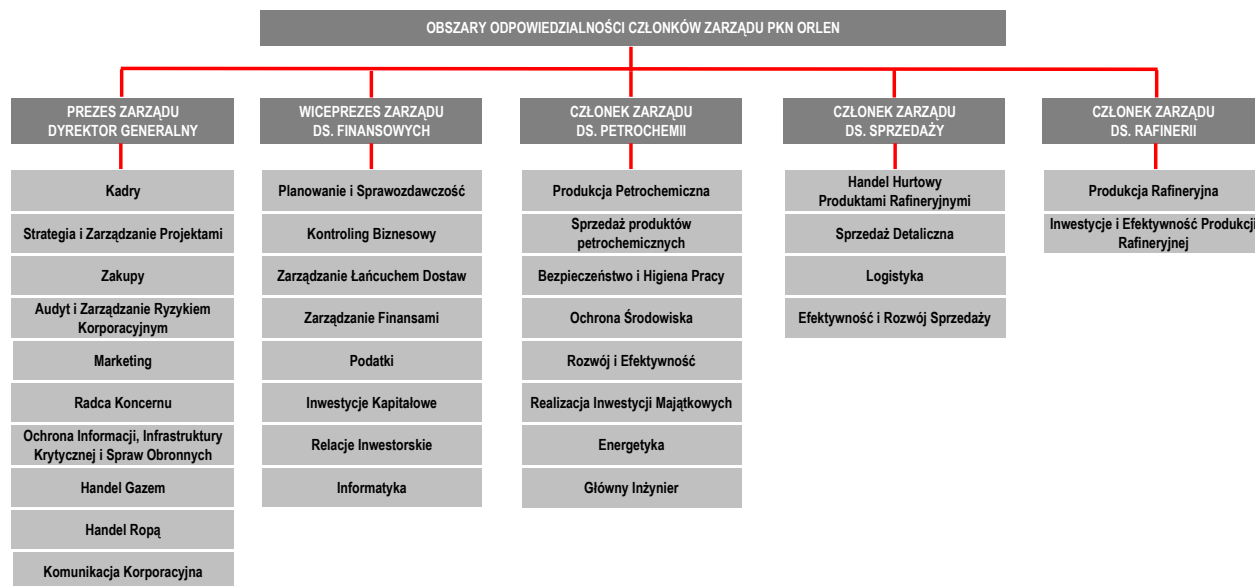
Główne zalety wdrożenia Konstytucji to dalsza poprawa efektywności zarządzania PKN ORLEN poprzez ujednolicenie zasad przekazywania informacji i zapewnienie skutecznego monitoringu kluczowych decyzji biznesowych a także ujednolicenie standardów organizacyjnych.

Regulamin Grupy ORLEN reguluje stosunki wewnętrzne w ramach Grupy - sankcjonuje jednolity ład korporacyjny oraz zapewnia realizację interesów Grupy ORLEN zgodnie z tzw. zasadą spójności. Zasada spójności realizowana jest przez daną spółkę poprzez współdziałanie z PKN ORLEN oraz innymi spółkami Grupy ORLEN w celu realizacji strategii Grupy ORLEN.

W 2013 roku, w ramach zarządzania Grupą ORLEN, wdrożono Zasady Nadzoru Właścicielskiego nad spółkami Grupy ORLEN. Określono w nich zakres uprawnień oraz obowiązków komórek organizacyjnych PKN ORLEN, które wynikają z nowych zasad przypisania spółek do poszczególnych dyrektorów i pionów organizacyjnych w PKN ORLEN oraz sprawowania przez nich nadzoru biznesowego nad działalnością operacyjną spółek.

W ramach Jednostki Dominującej w 2013 roku funkcjonował poniższy schemat organizacyjny:

SCHEMAT 1: Schemat podziału odpowiedzialności Członków Zarządu PKN ORLEN obowiązujący na koniec 2013 roku.

Do najważniejszych zmian w organizacji i zarządzaniu PKN ORLEN w 2013 roku należało:

- wyodrębnienie w dniu 26 lutego 2013 roku Biura Komunikacji Korporacyjnej oraz obszaru Dyrektora Wykonawczego ds. Marketingu w pionie Dyrektora Generalnego,
- utworzenie w dniu 3 kwietnia 2013 roku obszaru Głównego Inżyniera w pionie Członka Zarządu ds. Petrochemii oraz zmiana zakresu odpowiedzialności Biura Rozwoju i Efektywności,
- powierzenie w dniu 3 kwietnia 2013 roku nadzoru nad procesem planowania, monitorowania i raportowania realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego Dyrektorowi Wykonawczemu ds. Zarządzania Łańcuchem Dostaw,
- przebieganie działań związanych z optymalizacją sprzedaży paliw w Grupie ORLEN, których efektem było przeniesienie procesów sprzedaży i obsługi części małych i średnich przedsiębiorstw oraz hurtowni z PKN ORLEN do spółki ORLEN Paliwa Sp. z o.o.

- realizacja projektu zmiany modelu biznesowego spółki Petrolot Sp. z o.o. związanego z przeniesieniem od 1 stycznia 2014 roku działalności handlowej prowadzonej przez spółkę do PKN ORLEN. PKN ORLEN przejął obowiązki w zakresie zapewnienia zaopatrzenia w paliwo lotnicze w portach lotniczych wynikające z umów zawartych przez Petrolot, który pozostał agentem obsługi naziemnej.

2.5 Zestawienie znaczących umów do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu

Zestawienie znaczących umów publikowanych w komunikatach bieżących. Przez „znaczącą umowę” w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów należy rozumieć umowę lub sumę umów, których łączna wartość za okres 12 miesięcy przekracza 10% kapitałów własnych PKN ORLEN.

UMOWY DOTYCZĄCE DOSTAW SUROWCÓW

NA POTRZEBY PKN ORLEN:

- W dniu 1 lutego 2013 roku została podpisana umowa pomiędzy PKN ORLEN a Rosneft Oil Company na dostawy rurociągiem „Przyjaźń” do PKN ORLEN około 6,0 mln ton ropy naftowej typu REBCO rocznie. Umowa obowiązuje od 1 lutego 2013 roku do 31 stycznia 2016 roku. W określonych w Umowie sytuacjach dostawy ropy naftowej mogą być również realizowane drogą morską do Gdańska. Przewidywana wartość dostaw w okresie obowiązywania umowy wynosi około 15 000 mln USD (około 46 000 mln PLN wg kursu średniego NBP dla USD/PLN z 31 stycznia 2013 roku).
- W dniu 19 sierpnia 2013 roku została podpisana umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Devonoil S.A. na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 80 mln USD (około 254 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 19 sierpnia 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Devonoil S.A. w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 761 mln USD (około 2 428 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 17 września 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Mercuria Energy Trading S.A. na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 20 mln USD (około 64 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 17 września 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Mercuria Energy Trading S.A. w okresie od 22 grudnia 2012 roku do 17 września 2013 roku wynosi około 2 258 mln PLN.
- W dniu 12 grudnia została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. na dostawę ropy naftowej do PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 79 mln USD (około 241 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 12 grudnia 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. w okresie od 12 września 2013 roku do 12 grudnia 2013 roku wynosi około 751 mln USD (około 2 327 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).

NA POTRZEBY GRUPY ORLEN LIETUVA:

- W dniu 22 kwietnia 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 73 mln USD (około 230 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 22 kwietnia 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd w okresie od 18 grudnia 2012 roku do 22 kwietnia 2013 roku wynosi około 802 mln USD (około 2 503 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 26 lipca 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Shell International Trading and Shipping Company Limited („STASCO”) na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 79 mln USD (około 250 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 26 lipca 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a STASCO w okresie od 17 kwietnia 2013 roku do 26 lipca 2013 roku wynosi około 740 mln USD (około 2 402 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 29 lipca 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a TOTS Total Oil Trading S.A. na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 79 mln USD (około 251 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 29 lipca 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN oraz jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Total w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi około 2 922 mln PLN.
- W dniu 27 sierpnia 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Gunvor S.A. na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 80 mln USD (około 253 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 27 sierpnia 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi a spółkami należącymi do grupy Gunvor S.A. w okresie od 1 września 2012 roku do 27 sierpnia 2013 roku wynosi około 2 475 mln PLN.
- W dniu 11 września 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 83 mln USD (około 265 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 11 września 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Vitol S.A. w okresie od 7 lutego 2013 roku do 11 września 2013 roku wynosi około 753 mln USD (około 2 438 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 31 października 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd na dostawę ropy naftowej do AB ORLEN Lietuva. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 78 mln USD (około 238 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 31 października 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Glencore Energy UK Ltd w okresie od 23 kwietnia 2013 roku do 31 października 2013 roku wynosi około 779 mln USD (około 2 474 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).

NA POTRZEBY GRUPY UNIPETROL:

- W dniu 17 maja 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil International Trading And Supply Company na dostawę ropy naftowej do Unipetrol RPA, s.r.o. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 107 mln USD (około 346 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 17 maja 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil w okresie od 25 stycznia 2013 roku do 17 maja 2013 roku wynosi około 808 mln USD (około 2 596 mln PLN wg kursów średnich Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia zawarcia poszczególnych umów).
- W dniu 21 czerwca 2013 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a Rosneft Oil Company na dostawę ropy naftowej „Przyjaźni” do Unipetrol RPA, s.r.o. maksymalnie 8,28 mln ton ropy naftowej typu REBCO. Umowa obowiązuje od 1 lipca 2013 roku do 30 czerwca 2016 roku.
Na dzień zawarcia umowy przewidywana wartość dostaw do 30 czerwca 2016 roku wynosi około 6 200 mln USD (około 20 400 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z 20 czerwca 2013 roku).
- W dniu 31 stycznia 2014 roku została zawarta umowa pomiędzy Unipetrol RPA s.r.o. a Shell Czech Republic, na podstawie której Unipetrol RPA s.r.o. nabędzie od Shell Czech Republic zapasy ropy naftowej i produktów naftowych. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 575 mln CZK (około 243 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla PLN/CZK z dnia 31 stycznia 2014 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Shell w okresie od 27 lipca 2013 roku do 31 stycznia 2014 roku wynosi około 9 107 mln PLN.

**UMOWY
DOTYCZĄCE
SPRZEDAŻY
PRODUKTÓW**

- W dniu 8 stycznia 2013 została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a BP Europa SE, dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 6 750 mln PLN.
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy BP w okresie od 5 maja 2012 roku do 8 stycznia 2013 roku wynosi około 8 550 mln PLN.
- W dniu 8 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil Polska Sp. z o.o., dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 550 mln PLN.
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil w okresie od 24 listopada 2012 roku do 8 stycznia 2013 roku wynosi około 3 440 mln PLN.
- W dniu 8 stycznia 2013 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Shell Polska Sp. z o.o., dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 2 300 mln PLN.
- W dniu 23 maja 2013 roku została zawarta umowa typu spot pomiędzy PKN ORLEN a OW Supply & Trading A/S dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN ciężkiego oleju opałowego. Łączna szacunkowa wartość netto umów wynosi około 104 mln USD (około 338 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 23 maja 2013 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Wrist w okresie od 7 czerwca 2012 roku do 23 maja 2013 roku wynosi około 2 436 mln PLN.
- W dniu 10 stycznia 2014 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a BP Europa SE dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 6 500 mln PLN.
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy BP w okresie od 5 czerwca 2013 roku do 10 stycznia 2014 roku wynosi około 8 660 mln PLN.
- W dniu 10 stycznia 2014 roku została zawarta umowa roczna pomiędzy PKN ORLEN a Lukoil Polska Sp. z o.o. dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN benzyny i oleju napędowego w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi 1 550 mln PLN.
Łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Lukoil w okresie od 27 grudnia 2013 roku do 10 stycznia 2014 roku wynosi około 2 370 mln PLN.
- W dniu 17 stycznia 2014 roku została zawarta umowa pomiędzy PKN ORLEN a OW Supply & Trading A/S dotycząca sprzedaży przez PKN ORLEN ciężkiego oleju opałowego w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku. Szacunkowa wartość netto umowy wynosi około 906 mln USD (około 2 771 mln PLN wg kursu średniego Narodowego Banku Polskiego dla USD/PLN z dnia 17 stycznia 2014 roku).
Szacunkowa łączna wartość umów zawartych pomiędzy PKN ORLEN i jednostkami zależnymi PKN ORLEN a spółkami należącymi do grupy Wrist w okresie od 24 maja 2013 roku do 20 stycznia 2014 roku wynosi około 3 941 mln PLN.

**UMOWY
POZOSTAŁE**

- W dniu 30 stycznia 2014 roku została zawarta umowa bezterminowa pomiędzy PKN ORLEN a Kolporter Sp. z o.o. S.K.A. („Kolporter”) dotycząca dostawy przez Kolporter towarów pozapaliwowych na stacje paliw prowadzone przez PKN ORLEN. Szacunkowa wartość netto umowy w okresie pierwszych pięciu lat jej trwania wynosi około 3 300 mln PLN.

2.6 Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

2.6.1 Postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych

– Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem zarzucanych PKN ORLEN w pozwie przez Agrofert Holding a.s. czynów nieuczciwej konkurencji oraz rzekomo bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s., w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki UNIPETROL a.s.

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę 2 945 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 19 464 mln CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatecznie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s.

W dniu 3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu powszechnego w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie Sądu Arbitrażowego przy Czeskiej Izbie Gospodarczej i Czeskiej Izbie Rolnej w Pradze wydanego dnia 21 października 2010 roku. Po przeprowadzeniu postępowania sądowego skarga ta została oddalona przez sąd w Pradze wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku.

PKN ORLEN uważa, że rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Sądu Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku oraz w wyroku sądu powszechnego w Pradze z dnia 24 stycznia 2014 roku są słuszne i podejmie wszelkie niezbędne środki prawne w celu utrzymania ich w mocy. Agrofert może zaskarżyć wydany przez sąd wyrok, w terminie 15 dni od otrzymania jego uzasadnienia. Uzasadnienie wyroku nie zostało dotychczas doręczone do PKN ORLEN.

Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

– Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA – OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA - OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną:

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA – OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej.

W 2003 roku ENERGA - OPERATOR S.A. zaważał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. w wysokości 46 mln PLN. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA - OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN zwrot kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA - OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA - OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA - OPERATOR S.A. kwoty 46 mln PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną, która została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania.

W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku ENERGA - OPERATOR S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 mln PLN. Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 28 listopada 2011 roku ENERGA OPERATOR S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 46 mln PLN, tytułem zwrotu dalszej części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku.

W toku ponownego rozpoznania sprawy odbyły się rozprawy sądowe w dniach 30 kwietnia 2012 roku i 19 listopada 2012 roku. Została sporządzona opinia przez biegłego sądowego w zakresie wyliczenia szkody. W dniach 2 lipca i 21 listopada 2013 roku odbyły się kolejne rozprawy przed Sądem Okręgowym w Warszawie, na których analizowane były kwestie dowodowe. Sąd wyznaczył termin następnej rozprawy na 31 marca 2014 roku.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym:

W 2004 roku PKN ORLEN został wezwany przez sąd w charakterze przypozwanego w sprawie z powództwa PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA - OPERATOR S.A. Na posiedzeniu Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 4 lutego 2014 roku PSE Operator S.A. i Energa-Operator S.A. zawarły ugodę sądową w przedmiocie roszczeń objętych sporem, która zakończyła postępowanie sądowe w sprawie. Wobec zawarcia ugody Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie w sprawie. Uгода nie skutkuje powstaniem zobowiązań dla PKN ORLEN, który był jedynie interwenientem ubocznym po stronie pozwanej.

2.6.2 Postępowania, w których PKN ORLEN był stroną pozywającą

– Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej (ICC) wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta).

Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty 753 mln PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 250 mln USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. Przedmiotowa kwota pieniężna zdeponowana została na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania. W dniu 29 kwietnia 2013 roku PKN ORLEN otrzymał wyrok Trybunału Arbitrażowego przy Międzynarodowej Izbie Handlowej (ICC) oddalający w całości roszczenia PKN ORLEN oraz zobowiązał PKN ORLEN do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez Yukos International. W dniu 28 maja 2013 roku PKN ORLEN złożył skargę do High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court (Wysoki Sąd Sprawiedliwości, Wydział Ławy Królowej, Sąd Handlowy) w Londynie o uchylenie wyżej wymienionego wyroku z dnia 15 kwietnia 2013 roku. W dniu 18 lipca 2013 roku PKN ORLEN otrzymał decyzję High Court of Justice, Queen's Bench Division, Commercial Court oddalającą skargę PKN ORLEN. Tym samym sprawa została zakończona.

– Postępowanie arbitrażowe przeciwko Basell Europe Holding B.V.

W dniu 20 grudnia 2012 roku PKN ORLEN przesłał do Basell Europe Holdings B.V. wezwanie wszczynając postępowanie arbitrażowe ad hoc w związku z Umową Joint Venture zawartą w 2002 roku pomiędzy PKN ORLEN a Basell Europe Holdings B.V. PKN ORLEN dochodzi odszkodowania na rzecz swoją lub - w zależności od decyzji sądu - na rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. Odszkodowanie dotyczy ceny produktów Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o., które nabywa Basell Sales & Marketing Company B.V. (spółka powiązana z Basell Europe Holdings B.V. w rozumieniu wyżej wymienionej Umowy Joint Venture) dla celów ich dalszej odsprzedaży w swojej sieci. Postępowanie arbitrażowe toczy się w Londynie przed Trybunałem Arbitrażowym ad hoc. W dniu 10 czerwca 2013 roku Trybunał Arbitrażowy wydał Zarządzenie Proceduralne, w którym potwierdził ukonstytuowanie się Trybunału Arbitrażowego, a ponadto ustalił pierwszy, niepełny harmonogram postępowania arbitrażowego. W dniu 22 sierpnia 2013 roku PKN ORLEN złożył pozew przeciwko Basell Europe Holdings B.V. W dniu 1 listopada 2013 roku Basell Europe Holdings B.V. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie roszczeń podniesionych przez PKN ORLEN. W dniu 27 lutego 2014 roku PKN ORLEN złożył swoje stanowisko w sprawie (Statement of Reply), w którym zostały zaktualizowane kwoty roszczeń zgłoszonych w pozwie w ten sposób, że PKN ORLEN wnosi m.in. o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. rzecz Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. kwoty 124 mln PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2013 roku (co odpowiada 30 mln EUR) powiększonej o odsetki lub alternatywnie o zasądzenie od Basell Europe Holdings B.V. na rzecz PKN ORLEN kwoty 57 mln PLN z zastrzeżeniem, że kwoty mogą być zaktualizowane w toku postępowania arbitrażowego. Rozprawa zaplanowana jest w dniach 2-6 czerwca 2014 roku.

2.7 Istotne transakcje w PKN ORLEN na warunkach innych niż rynkowe

W 2013 roku w PKN ORLEN nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

2.8 Zatrudnienie, polityka i realizowane programy kadrowe w PKN ORLEN

Na koniec 2013 roku w PKN ORLEN zatrudnionych było 4 409 osób, w porównaniu z 2012 rokiem stan zatrudnienia zmniejszył się o 36 osób.

TABELA 2. Struktura zatrudnienia w grupach zawodowych w PKN ORLEN wg wykształcenia, płci i rodzaju wykonywanej pracy.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GRUPACH ZAWODOWYCH	2013	2012
- wg wykształcenia		
Wyższe	55,3%	53,2%
Średnie	37,8%	39,3%
Zawodowe	6,0%	6,5%
Podstawowe	0,9%	1,0%
- wg płci		
Kobiety	19,1%	18,9%
Mężczyźni	80,9%	81,1%
- wg rodzaju wykonywanej pracy		
Pracownicy fizyczni	44,3%	45,0%
Pracownicy umysłowi	55,7%	55,0%

W strukturze zatrudnienia PKN ORLEN w 2013 roku, podobnie jak w 2012 roku, przeważali pracownicy umysłowi. Wśród wszystkich zatrudnionych w 2013 roku w stosunku do 2012 roku nie zmieniła się także struktura zatrudnienia odnośnie wykształcenia i najliczniejszą grupę stanowili pracownicy z wykształceniem wyższym. W 2013 roku wśród pracowników PKN ORLEN przeważali mężczyźni, którzy stanowili 80,9% kadry pracującej.

Polityka zarządzania potencjałem pracowników (polityka HR)

W końcu 2012 roku została przyjęta Polityka zarządzania potencjałem pracowników, w ramach której wdrożono w PKN ORLEN system wartości, procedury rekrutacji, adaptacji i szkoleń, wytyczne w zakresie oddelegowań zagranicznych, tzw. benchmark wynagrodzeń oraz założenia do budowy systemowych rozwiązań płacowych. Konsekwentne wdrażanie przyjętych w Polityce rozwiązań podniesie poziom standardów HR, a także pozwoli na spójne zarządzanie funkcją HR.

Polityka rekrutacji

W 2013 roku kontynuowano politykę rekrutacyjną PKN ORLEN ukierunkowaną na pozyskanie wysokiej klasy specjalistów, których wiedza oraz kompetencje w połączeniu z doświadczeniem i profesjonalizmem obecnych pracowników zapewnią ciągłość oraz najwyższy poziom realizowanych przez PKN ORLEN procesów biznesowych, jak również pozwolą przekształcać PKN ORLEN w zintegrowany koncern paliwowo-energetyczny. W sposób szczególny koncentrowano się na pozyskiwaniu kluczowych kompetencji dla obszarów obejmujących segmenty wydobywcę i energetykę. W obszarze energetyki koncentrowano się na pozyskaniu ekspertów technicznych do nowej inwestycji elektrowni gazowo-parowej we Włodawku. Z uwagi na innowacyjność techniczną inwestycji konieczne stało się pozyskanie zasobów kadrowych spoza granic Polski.

Podejmowano działania ukierunkowane na współpracę ze środowiskiem akademickim i zainteresowanie studentów i absolwentów rozwojem w w/w obszarach w ramach PKN ORLEN. Spółka uczestniczyła w Targach Pracy na uczelniach technicznych oraz wspierała studentów i absolwentów w pozyskiwaniu doświadczeń zawodowych poprzez organizację praktyk i staży. Dodatkowo realizowane były projekty edukacyjne w formie warsztatów dla studentów ze szczególnym uwzględnieniem tematyki dotyczącej obszaru wydobywczego.

Kontynuowano tzw. Program Adaptacji, dzięki któremu nowozatrudnieni pracownicy poznają działalność PKN ORLEN i jej kulturę organizacyjną. Oprócz spotkania inauguracyjnego i udziału w warsztatach z ekspertami, pracownicy w ramach Programu Adaptacji realizują również szkolenie e-learningowe obejmujące swoim zakresem zarówno historię, jak i aktualne kwestie organizacyjne i pracownicze. W 2013 roku blok tematyczny Programu Adaptacji został rozszerzony o interaktywny program szkoleniowy dotyczący wartości i zasad postępowania oraz o spotkanie nowozatrudnionych pracowników z Rzecznikiem ds. Etyki.

Rozwój i szkolenia

Działania w zakresie rozwoju i szkoleń koncentrowały się, podobnie jak w roku poprzednim, na wzmacnianiu kompetencji pracowników pod kątem zabezpieczenia celów biznesowych oraz kształtowania pożądanej kultury organizacyjnej. Kluczowym celem działań szkoleniowo-rozwojowych w minionym roku był rozwój kompetencji menedżerskich. W roku 2013 wdrożono wielomodułową akademię rozwoju przywództwa w formie warsztatów kształtujących umiejętności menedżerskie w obszarze zarządzania zespołem, budowa jego potencjału, feedback'u i coaching'u w pracy menedżera oraz wykładów poruszających idee Wartości.

W 2013 roku kontynuowane były również kluczowe projekty rozwojowe, w tym projekt dla talentów oraz warsztaty rozwojowe dla pracowników obszaru produkcji i logistyki (Liga Mistrzów, Program rozwojowy dla operatorów).

W ramach wszystkich działań szkoleniowo-rozwojowych uruchomiono w 2013 roku ponad 9 tys. szkoleń, wśród których były także szkolenia dedykowane spółkom Grupy ORLEN.

Praktyki studenckie i programy stażowe

PKN ORLEN troszczy się o rozwój zawodowy nie tylko swoich pracowników, ale również osób młodych, absolwentów uczelni wyższych oraz szkół średnich, stwarzając im możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych dzięki uczestnictwu w programach praktyk, czy staży. PKN ORLEN organizuje praktyki indywidualne, grupowe oraz dyplomowe. Od 2002 roku PKN ORLEN we współpracy z Urzędami Pracy na terenie całego kraju realizuje Program Stażowy, w ramach którego stażyści odbywają kilkumiesięczne płatne staże w różnych obszarach firmy. Po raz kolejny w 2013 roku PKN ORLEN był fundatorem trzech płatnych praktyk w ramach ogólnopolskiego konkursu „Grasz o staż” organizowanego przez firmę PwC Polska. W 2013 roku łącznie ponad 350 osób odbyło praktyki i staże w PKN ORLEN.

Oprócz programów praktyk czy staży, do uczniów i studentów w 2013 roku skierowano również działania edukacyjno-informacyjne:

- „Dzień Wiedzy z ORLENEM” – cykl spotkań na uczelniach, których celem było informowanie o działalności i innowacyjności PKN ORLEN. Podczas spotkań eksperci z PKN ORLEN przybliżali tematykę związaną z produkcją produktów rafineryjnych i petrochemicznych, a studenci mieli możliwość skonfrontowania wiedzy teoretycznej z najlepszymi praktykami rynkowymi,
- dzień otwarty w Zespole Rekrutacji „Pytanie o rekrutowanie”, którego celem było budowanie kultury otwartości i dostępu do informacji, wspieranie lokalnego rynku pracy oraz wsparcie edukacyjne, dzięki któremu uczniowie, studenci i absolwenci mają możliwość uzyskania szerszych informacji dotyczących metod aplikowania,
- reprezentacja PKN ORLEN na targach pracy: Inżynierskie Targi Pracy w Warszawie, Targi Pracy w Płocku, Akademickie Targi Pracy w Łodzi, Targi Pracy na Akademii Górniczo – Hutniczej oraz Targi Pracy na Politechnice Śląskiej,
- uczestnictwo w projekcie Case Week – zorganizowanie przez przedstawicieli obszaru finansów dla studentów Politechniki Warszawskiej case study „Zarządzanie Łańcuchem Dostaw w działalności operacyjnej PKN ORLEN – wyzwania, optymalizacja, narzędzia”.

Rozwój Funkcji HR

Wprowadzona w poprzednich latach funkcja HR Biznes Partnera w znacznym stopniu ułatwia wprowadzanie nie tylko rozwiązań czysto HR-owych, ale także innych ważnych z punktu widzenia Spółki projektów. W 2013 roku HR Biznes Partnerzy w znacznym stopniu wspierali wdrożenie Wartości PKN ORLEN.

Dialog społeczny i świadczenia socjalne

PKN ORLEN dba o prowadzenie dialogu społecznego opartego na niezależności stron, działaniu zgodnym z prawem, a także zaufaniu, wzajemnym szukaniu kompromisu i przestrzeganiu przyjętych reguł. Obowiązujące w PKN ORLEN zasady dialogu społecznego oparte są na regulacjach wewnętrznych oraz wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, co pozwala na budowanie konstruktywnych i trwałych rozwiązań we współpracy z przedstawicielami pracowników.

PKN ORLEN zapewnia pracownikom wsparcie również w formie świadczeń socjalnych, takich jak dofinansowanie do wypoczynku lub leczenia sanatoryjnego, opieki nad dzieckiem, wypoczynku dzieci i młodzieży, wyprawki szkolnej, zajęć rekreacyjno-sportowych oraz działalności kulturalno-oświatowej, bezzwrotne zapomogi, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe, zakup upominków świątecznych dla dzieci pracowników.

Opieka medyczna

Spółka zapewnia szeroko pojętą profilaktykę zdrowotną obejmującą profilaktyczną opiekę medyczną wykraczającą poza zakres medycyny pracy: specjalistyczne konsultacje lekarskie, zabiegi ambulatoryjne, badania diagnostyczne, rehabilitacja, szczepienia, profilaktyczne programy zdrowotne realizowane we współpracy z ORLEN Medica w Płocku i Wojskowym Instytutem Medycznym w Warszawie.

Pracodawca Przyjazny Rodzinie

Jako firma wdrażająca nowoczesne rozwiązania zmierzające do zachowania równowagi pomiędzy aktywnością zawodową a życiem rodzinnym, PKN ORLEN wprowadził w 2013 roku projekt „Pracodawca Przyjazny Rodzinie”, zawierający takie rozwiązania jak dodatkowe dwa dni opieki nad dzieckiem do 3 roku życia, dodatkowo godzina na karmienie, przesyłanie do kobiet na urloпах macierzyńskich lub wychowawczych informacji z życia firmy, szybka ścieżka dostępu do lekarza pediatry – specjalny numer telefonu, z możliwością konsultacji telefonicznej, dodatkowe badania w przebiegu ciąży fizjologicznej i patologicznej, pokoje dla matek karmiących.

Nagrody i certyfikaty

Polityka i praktyki kadrowe zostały zbadane przez niezależne organizacje. Analizowane były świadczenia podstawowe, świadczenia dodatkowe, warunki pracy, szkolenia, rozwój kariery zawodowej oraz zarządzanie kulturą organizacyjną firmy. Efektem oceny było przyznanie w 2013 roku następujących wyróżnień:

- certyfikat Top Employers 2013 – przyznany po wielostopniowym procesie certyfikacji przez niezależną firmę zewnętrzną, Instytut Corporate Research Foundation (CRF);
- certyfikat Universum TOP 10 Ideal Employer 2013 Student Survey – przyznawany na podstawie wyników badania na próbie ponad 25 tys. osób;

- I miejsce w branży Energetyka, Gaz, Paliwa, Chemia w badaniu „Najbardziej pożądanymi pracodawcy w 2013 roku w opinii specjalistów i menedżerów” przeprowadzonym przez firmę Antal International pod patronatem Business Centre Club;
- statuetka Pracodawcy dla Inżyniera 2013 roku – studenci uczelni technicznych uznali PKN ORLEN za najlepszego Pracodawcę dla Inżyniera;
- miejsce w grupie dziesięciu firm, wyróżnionych tytułem Firma dla Inżyniera – corocznym rankingu, który przedstawia listę firm najbardziej cenionych przez kadrę techniczną.

2.9 Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących

TABELA 3. Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu Spółki pełniącym funkcję w 2013 roku oraz w latach poprzednich (tys. PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2012
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki, w tym:		
- wynagrodzenia i inne świadczenia	6 388	6 454
Dariusz Krawiec	1 524	1 666
Sławomir Jędrzejczyk	1 405	1 404
Piotr Chelmiński ¹⁾	1 250	951
Krystian Pater	1 105	1 104
Grażyna Piotrowska-Oliwa ²⁾	-	240
Marek Podstawa ³⁾	1 104	871
Piotr Wielowieyski ⁴⁾	-	218
- premie za rok poprzedni	5 499	4 186
Dariusz Krawiec	1 440	1 440
Sławomir Jędrzejczyk	1 320	1 320
Piotr Chelmiński	918	-
Krystian Pater	1 020	910
Marek Podstawa	801	-
Grażyna Piotrowska-Oliwa	-	516
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich, w tym:	219	862
Wojciech Kotlarek	-	292
Grażyna Piotrowska-Oliwa	219	-
Marek Serafin ⁵⁾	-	570
Ogółem:	12 106	11 502

1) za okres od 10 marca 2012 roku

2) za okres pełnienia funkcji od 30 czerwca 2011 roku do 18 marca 2012 roku

3) za okres od 19 marca 2012 roku

4) delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku

5) dotyczy wypłaconego wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji

Na 31 grudnia 2013 roku oraz 31 grudnia 2012 roku pozostaje należne wynagrodzenie z tytułu odprawy byłego Członka Zarządu Marka Serafina w wysokości 570 tys. PLN.

TABELA 4. Premie potencjalnie należne Członkom Zarządu Spółki za dany rok do wypłaty w roku kolejnym (tys. PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2012
Dariusz Krawiec	1 240	1 440
Sławomir Jędrzejczyk	1 137	1 320
Piotr Chelmiński	889	918
Krystian Pater	796	1 020
Marek Podstawa	887	801
Grażyna Piotrowska-Oliwa	-	219
Ogółem:	4 949	5 718

Wysokość premii została oszacowana na podstawie prognozy realizacji celów przez Członków Zarządu na rok 2013.

TABELA 5. Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego PKN ORLEN (tys. PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2012
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego Spółki	33 720	31 023

Wzrost wynagrodzeń i innych świadczeń kluczowego personelu kierowniczego w Spółce wynika głównie z utworzenia nowych obszarów odpowiedzialnych za procesy produkcyjne (Główny Inżynier), sprzedażowe (Biuro Efektywności i Rozwoju Sprzedaży w Grupie ORLEN, Biuro Handlu Gazem) oraz komunikację wewnętrzną (Biuro Komunikacji Korporacyjnej).

W 2013 roku nastąpiła aktualizacja systemu premiowania dla kluczowej kadry menedżerskiej mająca na celu powiązanie z nowym systemem Wartości PKN ORLEN oraz zapewnienie wyższej elastyczności i motywacyjnego charakteru premii. Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Spółki, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali Grupy ORLEN.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w osiągane wyniki.

Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki z tytułu zasiadania w Zarządach lub Radach Nadzorczych spółek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych (tys. PLN)

Członkowie Zarządu PKN ORLEN zasiadający w roku 2013 i 2012 w Zarządach lub Radach Nadzorczych spółek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych Grupy ORLEN nie pobierali z tego tytułu wynagrodzenia, z wyłączeniem Unipetrol a.s., przy czym wynagrodzenia z tego tytułu przekazywane były na rzecz Fundacji ORLEN Dar Serca. Na dzień 31 grudnia 2013 roku czterech Członków Zarządu PKN ORLEN zasiadało w Radzie Nadzorczej Unipetrol a.s.

TABELA 6. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN (tys. PLN).

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2012
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki, w tym:		
Angelina Sarota ¹⁾	180	149
Cezary Banasiński ²⁾	153	145
Paweł Bialek ³⁾	76	88
Grzegorz Borowiec	153	149
Artur Gabor	154	150
Michał Gołębiowski ⁴⁾	158	145
Marek Karabula ⁵⁾	-	36
Krzysztof Kołach ⁶⁾	-	4
Maciej Matczyński ⁷⁾	97	191
Cezary Możejko ⁸⁾	78	-
Leszek Pawłowicz	156	153
Piotr Wielowiejski ⁹⁾	-	8
Janusz Zieliński ¹⁰⁾	-	4
Ogółem:	1 205	1 222

1) od 27 czerwca 2013 roku Przewodnicząca Rady Nadzorczej

2) za okres pełnienia funkcji od 12 stycznia 2012 roku

3) za okres pełnienia funkcji od 30 maja 2012 roku do 26 czerwca 2013 roku

4) za okres pełnienia funkcji od 12 stycznia 2012 roku

5) za okres pełnienia funkcji do 28 marca 2012 roku

6) za okres pełnienia funkcji od 12 stycznia 2012 roku

7) za okres pełnienia funkcji do 26 czerwca 2013 roku

8) za okres pełnienia funkcji od 27 czerwca 2013 roku

9) za okres pełnienia funkcji od 1 stycznia 2011 roku do 8 grudnia 2011 roku oraz od 10 marca 2012 roku do 28 marca 2012 roku, od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu
10) za okres pełnienia funkcji do 11 stycznia 2012 roku

Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Polityka wynagrodzeń Zarządu PKN ORLEN oraz zasady jej ustalania zostały szczegółowo opisane w [pkt 7.9](#) niniejszego Sprawozdania.

3. DZIAŁALNOŚĆ PKN ORLEN

3.1 Działalność w segmencie rafineryjnym

3.1.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne

Spowolnienie gospodarcze w krajach Unii Europejskiej, nadpodaż mocy rafineryjnych, kontrowersyjna polityka klimatyczna, a także rosnąca konkurencja producentów paliw z Rosji i Bliskiego Wschodu oraz rewolucja łupkowa w USA wywierają od kilku lat presję na europejski sektor rafineryjny.

Według danych IHS Cera zapotrzebowanie na paliwa w Europie spada nieprzerwanie od 2008 roku i w 2013 roku było o około (-) 10% niższe niż 5 lat temu oraz o (-) 1,3% niższe w porównaniu z rokiem 2012. Dalszemu obniżeniu uległ wskaźnik wykorzystania mocy produkcyjnych, który w Europie w 2013 wyniósł około 75% i był o (-) 6 p.p. niższy w porównaniu z rokiem 2012. Poważne zagrożenie dla europejskich producentów paliw stanowi realizacja kolejnych projektów inwestycyjnych na Bliskim Wschodzie. Coraz bardziej widoczna jest polityka producentów ropy, w tym głównie Rosji, zmierzająca do wytwarzania większej ilości produktów przetworzonych w miejsce sprzedaży surowca. Stopniowo modernizowane są zakłady produkcyjne, które do tej pory nie spełniały kryteriów Unii Europejskiej w zakresie jakości paliw. Dodatkowo, za sprawą zwiększonej produkcji węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych w USA, Europa traci możliwość eksportu nadwyżek benzyn na rynek amerykański.

Wyzwaniem dla branży rafineryjnej w Europie są także Unijne wymagania dotyczące produkcji biopaliw czy ograniczenia emisji dwutlenku węgla. Dostosowanie procesów produkcyjnych do prawa wspólnotowego w zakresie udziału biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw zużywanych w transporcie, wysokie kary za brak realizacji wyznaczonych poziomów czy zniesienie ulg podatkowych związanych z wykorzystywaniem biokomponentów i biopaliw przy produkcji paliw w znaczący sposób wpływają na koszty funkcjonowania koncernów naftowych w Europie. Dodatkowo, rygorystyczne przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska oraz emisji gazów cieplarnianych wpływają na pogorszenie konkurencyjności europejskich rafinerii w stosunku do przedsiębiorstw z Chin i Indii lub USA.

Polskie koncerny paliwowe, po przeprowadzonych w ubiegłych latach modernizacjach, posiadają stosunkowo nowoczesne instalacje technologiczne. Zdolności produkcyjne polskich rafinerii w zakresie benzyn w całości zabezpieczają popyt krajowy a część produkcji jest dodatkowo kierowana na eksport. W przypadku oleju napędowego okresowe niedobory podaży są kompensowane importem.

Biorąc pod uwagę powyższe wyzwania w strategii na lata 2013-2017 filarami rozwoju segmentu rafineryjnego jest dalsza poprawa efektywności poprzez optymalizację przerobu ropy i uzysku paliw, obniżanie energochłonności procesów oraz wzmacnianie wartości aktywów poprzez optymalne nakłady inwestycyjne i realizację projektów o wysokiej rentowności przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska.

PKN ORLEN posiada największy kompleks rafineryjno-petrochemiczny w Grupie ORLEN, którego przerób w 2013 roku wyniósł ponad 15 mln ton ropy, jest zlokalizowany w Płocku. Jest to jeden z najnowocześniejszych, zintegrowanych zakładów produkcyjnych w Europie Środkowo-Wschodniej o mocach przerobowych jednostek konwersyjnych na poziomie 16,3 mln ton/rok. Według rankingu firmy Wood Mackenzie kompleks został sklasyfikowany jako tzw. Super-Site czyli rafineria o strategicznym znaczeniu, która charakteryzuje się dużą głębokością przerobu ropy naftowej, zintegrowaną z działalnością petrochemiczną i generującą wysokie marże. Dostawy ropy realizowane są głównie rurociągiem „Przyjaźń” oraz drogą morską przy wykorzystaniu rurociągu „Pomorskiego”.

Do największych konkurentów PKN ORLEN w regionie należą:

- Grupa Lotos z siedzibą w Gdańsku jest drugą co do wielkości rafinerią w Polsce. Moce przerobowe rafinerii wynoszą 10,5 mln ton/rok.
- Rafineria Mitteldeutschland w Leuna/Spergau z Grupy Total położona w południowo-wschodnich Niemczech w odległości około 150 km od granicy polsko-niemieckiej jest najnowocześniejszą spośród wszystkich niemieckich rafinerii. Zdolność przerobowa rafinerii wynosi 12 mln ton/rok.
- Rafineria PCK w Schwedt położona na północny wschód od Berlina, w odległości około 20 km od granicy polsko-niemieckiej. Właścicielami rafinerii są międzynarodowe koncerny naftowe Shell, BP, Eni, Total i Rosneft. Moce przerobowe rafinerii wynoszą około 12 mln ton/rok.
- Rafineria Slovnaft jest zintegrowaną grupą rafineryjną, dystrybucyjną oraz petrochemiczną o dominującej pozycji w Republice Słowackiej, zlokalizowaną w pobliżu Bratysławy, około 350 km na południe od granicy z Polską. Zdolności przerobowe wynoszą około 6,0 mln ton/rok.
- Rafineria Mozyr jest jedną z dwóch znajdujących się na Białorusi rafinerii, której moce przerobowe wynoszą około 12 mln ton/rok.

Sprawną infrastrukturą logistyczną stanowi kluczowy element przewagi konkurencyjnej PKN ORLEN na rynku paliw oraz jest gwarancją bezpieczeństwa energetycznego państwa.

PKN ORLEN wykorzystuje sieć uzupełniających się elementów infrastruktury: terminali paliw, lądowych i morskich baz przeładunkowych, sieci rurociągów produktowych oraz transportu samochodowego i kolejowego.

W roku 2013 PKN ORLEN przetransportował 55% paliw za pomocą rurociągów, 23% koleją oraz 22% za pomocą cystern samochodowych.

W 2013 roku transport rurociągowy był podstawową formą przesyłu surowców i produktów PKN ORLEN. Łączna długość wykorzystywanych sieci rurociągowych, w tym własnych i dzierżawionych w Polsce, Czechach i na Litwie, wynosiła ponad 2,1 tys. km.

Na rynku polskim PKN ORLEN korzysta z 570 km rurociągów należących do Przedsiębiorstwa Eksploatacji Rurociągów Naftowych "Przyjaźń" oraz infrastruktury własnej na odcinku Płock – Ostrów Wielkopolski – Wrocław o długości 379 km.

Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw w 2013 roku Spółka na terenie Polski wykorzystywała łącznie 25 obiektów (własne terminale paliw i bazy podmiotów trzecich). Łączna pojemność magazynowa w ramach infrastruktury własnej oraz zawartych umów wynosiła na koniec 2013 roku około 7 mln m³.

SCHEMAT 2. Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez PKN ORLEN w Polsce.

3.1.2 Badania i rozwój technologiczny

W 2013 roku PKN ORLEN wykonał szereg projektów o charakterze badawczo-rozwojowym związanych z wdrożeniem nowych produktów, technologii i rozwojem, a także wynikających z obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska oraz produkcji i sprzedaży substancji chemicznych. Prace prowadzone były zarówno we własnym zakresie jak i wspólnie z instytucjami i ośrodkami badawczymi, uczelniami wyższymi oraz jednostkami prowadzącymi działalność badawczo-rozwojową.

Do najważniejszych prac wykonanych na zlecenie PKN ORLEN należało opracowanie receptury komponowania paliwa dla Elektrociepłowni w Płocku oraz ciężkiego oleju opałowego z wykorzystaniem niskowartościowych frakcji asfaltenów oraz rozpuszczalników aromatycznych. W ramach tych działań wspólnie ze spółką Výzkumný ústav anorganické chemie a.s. (VUAnCh) przeprowadzono analizy synergii pomiędzy technologią Visbreakingu, która funkcjonuje w rafineriach w Litwinowie i Możejkach a technologią Hydrokrakingu (H-Oil), która funkcjonuje w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku. Dodatkowo, przeprowadzono ocenę zgodności wyznaczenia energii elektrycznej w skojarzeniu z produkcją ciepła w Elektrociepłowni za 2012 rok w świetle wymagań Dyrektywy 2004/8/WE oraz weryfikację raportów dotyczących emisji CO₂ na wybranych instalacjach rafinerijnych.

PKN ORLEN realizuje wymagania wynikające z rozporządzenia **REACH** (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) (rozporządzenie (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej), którego głównym celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności, innowacyjności oraz propagowaniu rozwoju alternatywnych metod oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje.

W ramach realizacji zadań rozporządzenia, producenci i importerzy substancji są zobowiązani do rejestracji tychże substancji w Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku w bazie ECHA znajdowało się 237 dokumentacji rejestracyjnych przedłożonych przez Grupę ORLEN.

3.1.3 Podstawowe produkty i towary

W roku 2013 nastąpiło pogorszenie podstawowych wskaźników makroekonomicznych oraz sytuacji na rynku paliwowym w porównaniu z rokiem poprzednim. Szacunkowe dane GUS pokazują spadek dynamiki PKB z 1,9% w roku 2012, do 1,6% w roku 2013 oraz utrzymanie się stopy bezrobocia na poziomie z 2012 roku w wysokości 13,4%. W 2013 roku produkcja samochodów osobowych i dostawczych w Polsce wg SAMAR zmniejszyła się o (-) 10% (r/r). Wg danych GUS obniżył się również popyt na usługi transportowe, przede wszystkim w rezultacie niekorzystnej sytuacji w budownictwie.

Pogorszenie kondycji gospodarki polskiej miało wpływ na utrzymanie spadkowych trendów konsumpcji benzyn o (-) 3,6% (r/r) i oleju napędowego o (-) 2,9% (r/r) wg danych Agencji Rynku Energii S.A. Ograniczenie zużycia benzyn to efekt utrzymującego się od kilku lat trendu spadkowego oraz szybko rosnącego rynku LPG. Na spadek konsumpcji oleju napędowego, dodatkowy negatywny wpływ miała tzw. „szara strefa”, która wg szacunkowych danych Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego (POPiHN) wyniosła około 10-12% krajowej konsumpcji tego paliwa.

Pomimo niekorzystnych sygnałów rynkowych sprzedaż hurtowa PKN ORLEN na rynku polskim w 2013 roku wzrosła o 3,7% (r/r) i osiągnęła poziom 9 103 tys. ton.

Wzrost sprzedaży lekkich destylatów o 10,1% (r/r) był efektem wyższej dynamiki sprzedaży benzyn dzięki zawartym przez PKN ORLEN nowym kontraktom z operatorami prowadzącymi duże sieci stacji paliw na rynku polskim.

Wyższa o 6,6% (r/r) sprzedaż średnich destylatów to głównie efekt wyższej sprzedaży oleju napędowego, przy zmniejszonej sprzedaży lekkiego oleju opałowego i paliwa lotniczego Jet A-1. Wysokie wolumeny sprzedaży oleju napędowego pomimo niższej konsumpcji i wpływu tzw. „szarej strefy” to głównie efekt stosowania polityki cenowej dostosowanej do aktualnych trendów rynkowych.

Wzrost sprzedaży frakcji ciężkich o 9,6% (r/r) obejmujących głównie wolumeny ciężkiego oleju opałowego to głównie rezultat wzmożonej aktywności na rynkach morskich.

Trudna sytuacja branży rafineryjnej w całej Europie wymagała podjęcia szeregu działań zmierzających do umocnienia pozycji PKN ORLEN na rodzimym rynku. Z sukcesem zakończono proces centralizacji procesów sprzedaży i obsługi klientów hurtowych w ORLEN Paliwa Sp. z o.o. Celem tych działań było zwiększenie efektywności obszaru hurtowego, uporządkowanie i wzmocnienie poszczególnych kanałów sprzedaży oraz dalsza poprawa jakości obsługi klienta.

Zwiększenie zaangażowania kapitałowego w spółce Petrolot Sp. z o.o. stworzyło nowe możliwości rozwoju sprzedaży paliw lotniczych oraz usług lotniskowych na wszystkich rynkach macierzystych. Od 2014 roku sprzedaż paliwa lotniczego do statków powietrznych została przeniesiona z Petrolot Sp. z o.o. do obszaru Handlu Hurtowego PKN ORLEN. Umożliwi to umocnienie PKN ORLEN na pozycji lidera polskiego rynku paliwa lotniczego i otworzy drogę do rozszerzenia oferty sprzedażowej na rynki zagraniczne.

W 2013 roku PKN ORLEN rozpoczął regularną sprzedaż morską ciężkiego oleju opałowego z własną gestią transportową. Kontynuacja rozwoju wyspecjalizowanej komórki handlu morskiego prowadzi do stałego poszerzania kompetencji w tym zakresie, pozwala systematycznie poprawiać wyniki sprzedażowe oraz buduje wizerunek PKN ORLEN jako podmiotu tradingowego coraz bardziej liczącego się na europejskim rynku.

TABELA 7. Sprzedaż asortymentowa PKN ORLEN w segmencie rafineryjnym (mln PLN / tys. ton).

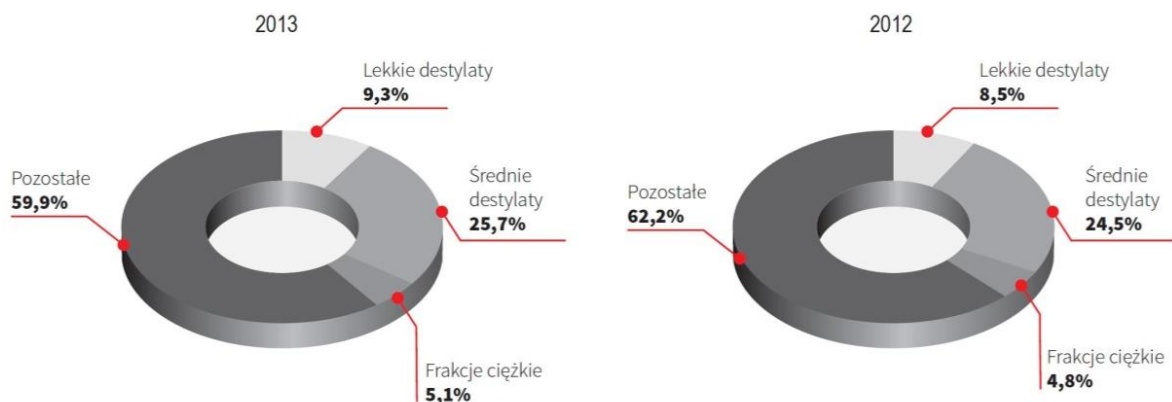
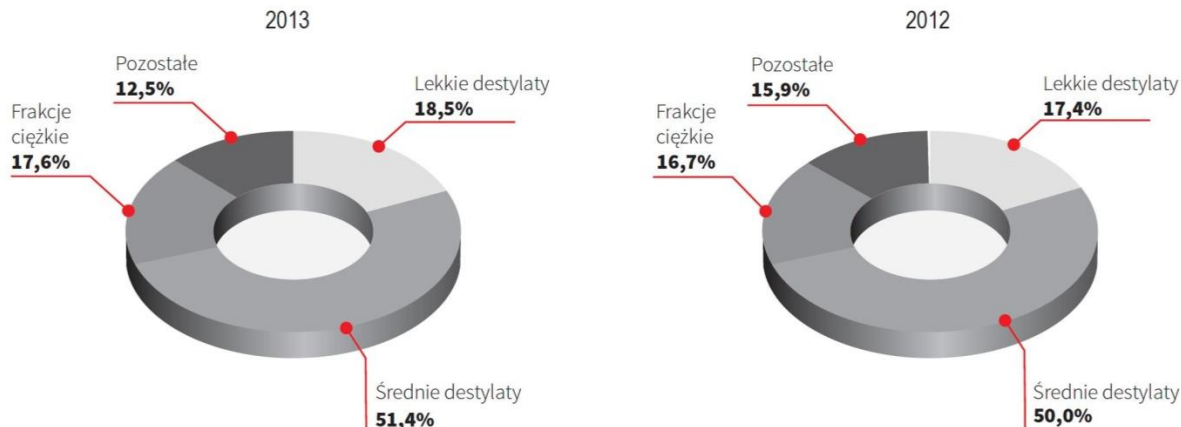
SPRZEDAŻ	2013		2012		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Rafineria						
Lekkie destylaty ¹⁾	5 375	1 685	5 220	1 530	3,0%	10,1%
Średnie destylaty ²⁾	14 898	4 677	15 062	4 388	(1,1%)	6,6%
Frakcje ciężkie ³⁾	2 927	1 605	2 933	1 464	(0,2%)	9,6%
Pozostałe ⁴⁾	34 645	1 136	38 164	1 394	(9,2%)	(18,5%)
Razem	57 845	9 103	61 379	8 776	(5,8%)	3,7%

1) Benzyny, LPG

2) Olej napędowy, lekki olej opałowy, Jet A-1

3) Ciężki olej opałowy

4) Pozostałe wartość – obejmuje przychody ze sprzedaży ropy naftowej do spółek Grupy ORLEN w kwocie 32 080 mln PLN w 2013 roku oraz 34 700 mln PLN w 2012 roku oraz przychody ze sprzedaży zapasów obowiązkowych w kwocie 1 045 mln PLN w 2013 roku oraz 2 434 mln PLN w 2012 roku. Pozostałe ilość – obejmuje głównie destylaty i pozostałość próżniową, rafinaty.

WYKRES 1. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży PKN ORLEN w segmencie rafineryjnym.

WYKRES 2. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej PKN ORLEN w segmencie rafineryjnym.

3.1.4 Źródła zaopatrzenia

W roku 2013 funkcjonowały trzy umowy długoterminowe na dostawy ropy naftowej drogą rurociągową dla rafinerii w Płocku (zawarte z firmami Mercuria Energy Trading S.A., Rosneft Oil Company oraz Souz Petroleum S.A.). Każda z umów przewiduje możliwość corocznej renegotjacji ceny i rozwiązania w przypadku braku porozumienia w tej kwestii. Umowy mają charakter terminowy, co zapewnia bezpieczeństwo i ciągłość dostaw surowca do rafinerii oraz zawierają klauzule gwarancji dostaw oparte o gwarancje finansowe. Funkcjonujące umowy długoterminowe zapewniają PKN ORLEN prawie 80% dostaw ropy naftowej.

Zgodnie z podpisanymi na 2013 rok kontraktami, głównymi dostawcami surowca do rafinerii w Płocku były firmy operujące na rynku ropy rosyjskiej oraz traderzy operujący na międzynarodowym rynku naftowym. W związku z powyższym ropa naftowa REBCO kupowana przez PKN ORLEN w 2013 roku dostarczana była do Płocka przede wszystkim z Rosji oraz w niewielkim stopniu z Norwegii i Wielkiej Brytanii.

Powyższe kierunki dostaw ropy w porównaniu z 2012 rokiem nie uległy istotnym zmianom.

W 2013 roku udział firmy Mercuria Energy Trading S.A. oraz Rosneft Oil Company w dostawach ropy naftowej przekroczył osobno dla każdej ze spółek 10% przychodów PKN ORLEN i wyniósł w sumie 29,5% ogólnej sumy przychodów ze sprzedaży.

3.2 Działalność w segmencie detalicznym

3.2.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie rynkowe

W roku 2013 nie odnotowano znaczących zmian w strukturze detalicznego rynku paliw. Dotychczasowi liderzy poszczególnych rynków utrzymali swoje pozycje. Jednocześnie był to kolejny rok, w którym conceny paliwowe na niemal wszystkich rynkach zmagaly się z niekorzystnym trendem konsumpcji paliw. W dalszym ciągu nie został rozwiązany problem tzw. „szarej strefy”, której negatywny wpływ miał odzwierciedlenie w wynikach sieci w Polsce i Czechach.

W dalszym ciągu widoczna była presja na optymalizację działalności, obejmującą oprócz strony kosztowej również sferę przychodową związaną z rozwojem sprzedaży pozapaliwowej i usług - głównie gastronomii. Trend ten dotyczył wszystkich segmentów stacji. Sieci premium kontynuowały działania rozwojowe, a obiekty ekonomiczne wprowadzały lub rozszerzały ofertę gastronomiczną.

Na rynkach działania PKN ORLEN nie nastąpiły większe zmiany w liczbie stacji. Nowe lokalizacje zrekomensowały zmniejszenia związane z zamknięciami stacji nierentownych i nie spełniających wymogów technicznych. Zmniejsza się natomiast liczba stacji niezależnych, które nawiązują współpracę z dużymi sieciami międzynarodowymi. W Europie Środkowo-Wschodniej widoczny jest również stabilny wzrost udziału sprzedaży paliw przy hipermarketach (około 530 stacji na rynkach działania Grupy ORLEN), co wywiera dodatkowy nacisk na działania tradycyjnych operatorów. W Polsce rok 2013 był ostatnim okresem na dostosowanie stacji do nowych, obowiązujących od początku 2014 roku norm środowiskowych. Szacuje się, że w wyniku wprowadzonych regulacji około 10% stacji działających w 2013 roku powinno zostać wyłączone z eksploatacji. Dotyczy to głównie graczy „niemarkowych”, gdyż większość dużych sieci stacji paliw na przestrzeni ostatnich lat dostosowała swoje obiekty do nowych wymagań środowiskowych.

W 2013 roku sieć detaliczna PKN ORLEN zwiększyła się o 11 obiektów i na koniec 2013 wynosiła 1 778 stacji paliw. Realizowany program inwestycyjny, skoncentrowany na otwieraniu nowych stacji paliw jak i modernizacji istniejących obiektów oraz dalszy rozwój gastronomii i korporacyjne programy lojalnościowe przyczyniły się do umocnienia pozycji lidera i wzrostu udziału¹ w polskim rynku sprzedaży detalicznej paliw o 0,7 p.p. do poziomu 35,4%.

PKN ORLEN w 2013 roku kontynuował rozwój sieci franczyzowej zwiększając liczbę stacji w kanale DOFO o 11 (r/r) do 440. Udział tego kanału w całej sieci wyniósł około 25%. W trakcie roku uruchomiono 16 nowych stacji paliw CODO (w tym 4 MOP). Równocześnie po przeprowadzeniu szczegółowych analiz biznesowych wyłączono z sieci 16 obiektów. Kolejne 36 stacji CODO zbudowano od podstaw w dotychczasowych lokalizacjach.

Większość stacji (1 263) to stacje Premium funkcjonujące pod marką ORLEN. Kolejne 358 obiektów to stacje ekonomiczne działające pod marką BLISKA. W 2013 roku podjęto decyzję o koncentracji na segmencie Premium i rozpoczęciu procesu rebrandingu stacji BLISKA na ORLEN. Głównym celem tej inicjatywy jest zapewnienie klientom szerszego dostępu do paliw Premium, oferty pozapaliwowej oraz umożliwienie przystąpienia do programu lojalnościowego VITAY. W ramach powyższych działań w 2013 roku zmieniono brand 113 stacji BLISKA w kanale CODO i DOFO na Premium. Pozostałe 157 stacji, działających w tzw. formacie uproszczonym, zostanie w trakcie przyszłych działań rozwojowo-inwestycyjnych włączone do jednej z powyższych grup lub wyłączone z sieci.

3.2.2 Podstawowe produkty, towary i usługi

Sprzedaż wolumenowa segmentu detalicznego w 2013 roku, pomimo niekorzystnych trendów rynkowych związanych ze spadkiem konsumpcji paliw, aktywnością „szarej strefy” oraz działaniami konkurencji, została zrealizowana na zbliżonym poziomie w porównaniu do ubiegłego roku i wyniosła 4 499 tys. ton.

Odnotowano również wzrost efektywności stacji – średnioroczna sprzedaż na stacjach PKN ORLEN osiągnęła poziom 3,5 mln litrów i była o 1% wyższa w porównaniu z 2012 rokiem. Rozszerzenie możliwości wykorzystania kart flotowych w płatnościach za autostrady, możliwość przystąpienia klientów flotowych do programu lojalnościowego VITAY oraz sukces programu BiznesTank miały istotny wpływ na dotarcie do nowych grup klientów biznesowych i zwiększenie wolumenu flotowego o ponad 4 p.p. (r/r) do prawie 30%. Pod koniec 2013 roku uruchomiony został ponadto projekt MikroFlota, który w kolejnych latach umożliwi wejście w niezagospodarowany przez karty paliwowe rynek Mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych utrzymały się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Pomimo zwiększającej się konkurencji ze strony sklepów dyskontowych średni poziom sprzedaży pozapaliwowej na jedną efektywną stację własną PKN ORLEN wzrósł o ponad 3% (r/r). Podjęto również działania mające na celu podniesienie konkurencyjności poprzez rozwój nowych formatów w obszarze oferty sklepowej i gastronomicznej, których pierwsze efekty powinny być widoczne już w 2014 roku.

Rok 2013 to dalszy rozwój usług gastronomicznych w sieci PKN ORLEN. Dzięki ciągłemu rozszerzaniu oraz dostosowywaniu oferty do zmieniających się oczekiwań klientów odnotowano ponad 5% (r/r) wzrost przychodów w tym obszarze. Zwiększono również liczbę punktów Stop Cafe i Stop Cafe Bistro, która na koniec 2013 roku wyniosła 1 047 i była wyższa o 234 (r/r).

Potwierdzeniem wysokiego poziomu standardów obsługi na stacjach paliw PKN ORLEN oraz uznania sieci w oczach klientów były otrzymane w 2013 roku nagrody i wyróżnienia. Wyznacznikiem sukcesu wdrożonego konceptu gastronomicznego było zwycięstwo Stacji Paliw w Gnilcu w kategorii „Gastronomia na Stacji Benzynowej” w konkursie „Stacja Benzynowa Roku 2013” organizowanym corocznie przez Brog Marketing.

¹ Wolumen sprzedaży detalicznej benzyny i ON w odniesieniu do poziomu konsumpcji detalicznej benzyny i ON

PKN ORLEN został po raz kolejny wyróżniony znakiem „**Gwiazda Jakości Obsługi 2013 rok**” w kategorii stacji paliw przyznawanym w ramach Polskiego Programu Jakości Obsługi oraz tytuł „**Marki Godnej Zaufania**” przyznawanej przez miesięcznik Reader's Digest.

TABELA 8. Sprzedaż asortymentowa PKN ORLEN w segmencie detalicznym (mln PLN / tys. ton).

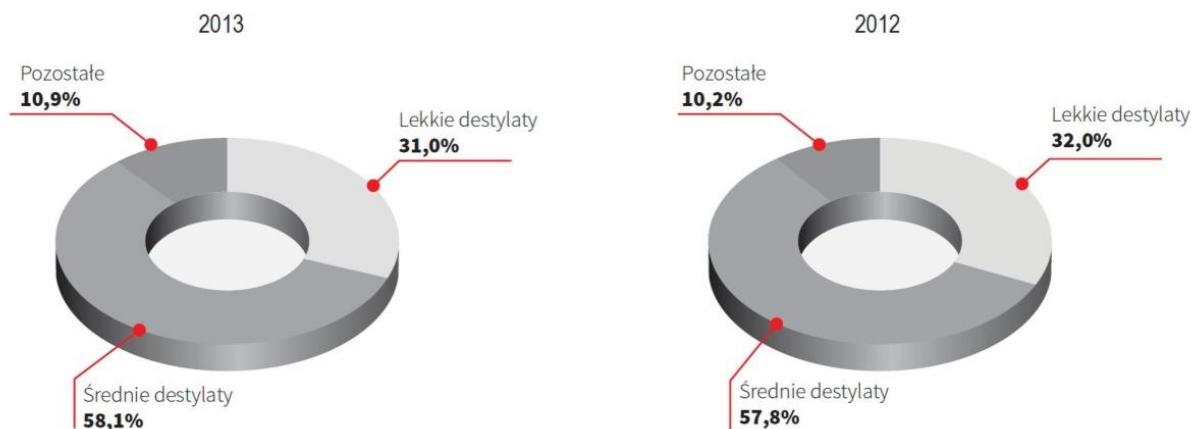
SPRZEDAŻ	2013		2012		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Detal						
Lekkie destylaty ¹⁾	5 780	1 563	6 322	1 593	(8,6%)	(1,9%)
Średnie destylaty ²⁾	10 815	2 936	11 406	2 923	(5,2%)	0,4%
Pozostałe ³⁾	2 036	0	2 020	0	0,8%	-
Razem	18 631	4 499	19 748	4 516	(5,7%)	(0,4%)

1) Benzyna, LPG

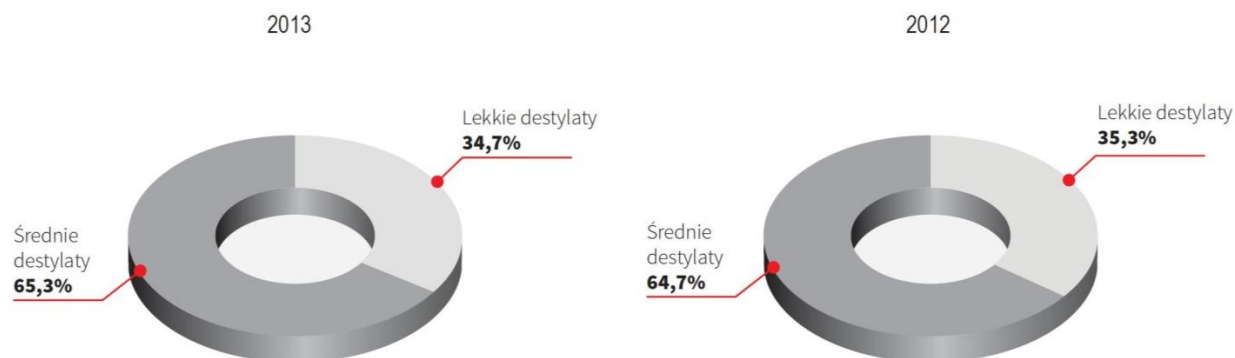
2) Olej napędowy

3) Pozostałe wartość – obejmuje przychody ze sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych.

WYKRES 3. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży PKN ORLEN w segmencie detalicznym.

WYKRES 4. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej PKN ORLEN w segmencie detalicznym.

3.2.3 Źródła zaopatrzenia

Przeważająca ilość paliw silnikowych sprzedawanych przez PKN ORLEN pochodzi z produkcji realizowanej w segmencie rafineryjnym. PKN ORLEN nabywa również w celu odsprzedaży paliwa gotowe, głównie pochodzące z importu od innych sprzedawców krajowych oraz koncernów zagranicznych.

3.3 Działalność w segmencie petrochemicznym

3.3.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne

Zmiany na rynku produktów petrochemicznych mają charakter globalny. Nowe moce produkcyjne lokowane są w regionach posiadających przewagę kosztową w postaci tańszych surowców (Stany Zjednoczone, Bliski Wschód) oraz blisko rynków docelowych (Chiny i Południowo-Wschodnia Azja). Rozwój produkcji gazu w Stanach Zjednoczonych zmienił obraz światowego przemysłu petrochemicznego. Instalacje produkcyjne w Stanach Zjednoczonych oraz Bliskim Wschodzie bazujące na etanie pochodzącym z gazu ziemnego posiadają przewagę konkurencyjną dzięki dostępności taniego surowca, niskiej energochłonności, wysokiemu współczynnikowi uzysku etylenu oraz ograniczeniu uzysku produktów nisko marżowych. Uruchamianie nowych jednostek produkcyjnych (w oparciu o lekkie wsady) i rekonfiguracja istniejących instalacji pracujących na wsadzie naftowym na wsad etanowy będzie prowadzić do obniżenia produkcji propylenu, butadienu i aromatów, co wymusza decyzje inwestycyjne w alternatywne metody ich wytwarzania.

W świetle rozwoju nowych technologii produkcji, kilku europejskich producentów zadeklarowało w 2013 roku gotowość modernizacji instalacji w celu dywersyfikacji wsadów, a część ogłosiła zamiar zamknięcia ekonomicznie nieefektywnych jednostek lub ograniczenia ich wykorzystania.

Kluczową instalacją segmentu petrochemicznego PKN ORLEN jest instalacja Olefin o maksymalnych mocach wytwórczych około 700 tys. ton etylenu oraz 380 tys. ton propylenu w skali roku. Produkowane przez PKN ORLEN monomery stanowią wsad na instalacje polimerów w Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o. oraz instalację polichloru winylu w Grupie ANWIL. Pozostałe produkty są kierowane zarówno na rynek polski, jak i na eksport (Republika Czeska, Dania, Niemcy, Litwa).

Pełna integracja instalacji rafineryjnych i petrochemicznych w PKN ORLEN oraz infrastruktura rurociągową łącząca PKN ORLEN z Grupą ANWIL i BOP jest istotnym elementem przewagi konkurencyjnej w tym segmencie.

W 2011 roku uruchomiony został Kompleks PX/PTA stanowiący jeden z najnowocześniejszych tego typu zakładów w Europie.

3.3.2 Badania i rozwój technologiczny

Najważniejsze opracowania z zakresu działalności badawczo-rozwojowej w PKN ORLEN obejmowały analizy możliwości modernizacji kolumn propylenowych i kolumny olejowej w celu zwiększenia obciążenia instalacji Olefin II oraz ocenę możliwości uzdatniania ścieków z instalacji PTA i ich powtórnego zagospodarowania. W ramach realizacji wytycznych Ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych PKN ORLEN przeprowadził weryfikację rocznych raportów dotyczących emisji CO₂ na instalacji Olefin II. Raporty będą podstawą do umorzenia uprawnień przyznanych w Krajowym Planie Rozdziału Uprawnień do emisji CO₂ dla poszczególnych instalacji produkcyjnych.

3.3.3 Podstawowe produkty, towary i usługi

Sprzedaż wolumenowa segmentu petrochemicznego PKN ORLEN w 2013 roku zwiększyła się o 10,2% (r/r). Wzrost ten został osiągnięty dzięki wyższej sprzedaży PTA w efekcie wyższej dostępności instalacji produkcyjnych oraz intensyfikacji sprzedaży PTA na rynku non-pet (włókna i folie poliestrowe, powłoki proszkowe i żywice, plastyfikatory).

Wyższa (r/r) sprzedaż monomerów spowodowana była brakiem wpływu cyklicznego postępu remontowego instalacji petrochemicznych z III kwartału 2012 roku.

Zwiększona sprzedaż aromatów to głównie efekt wyższej sprzedaży eksportowej do odbiorców z Niemiec i Czech.

Zwiększona sprzedaż pozostałych produktów to głównie efekt wyższej sprzedaży glikolu na skutek poprawy sytuacji rynkowej.

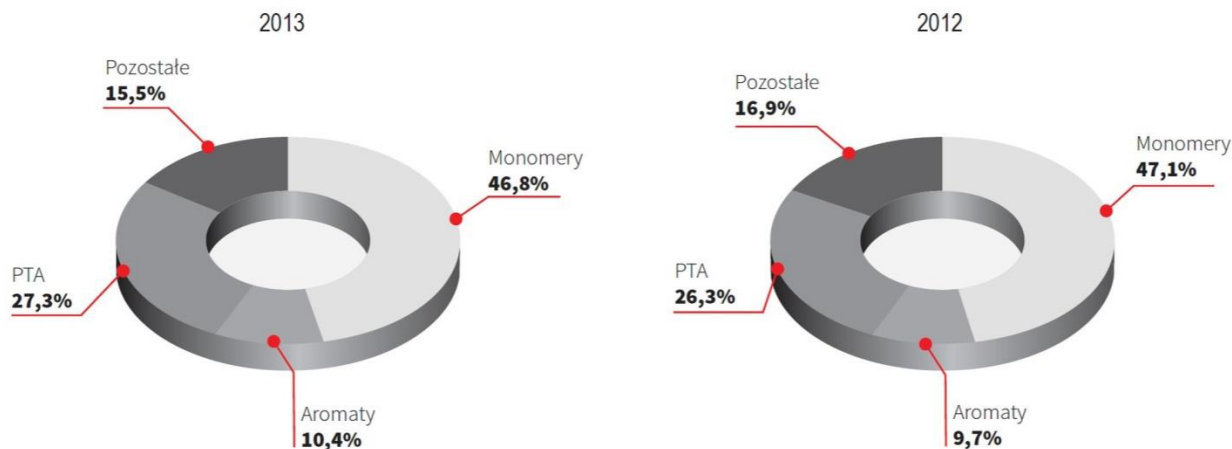
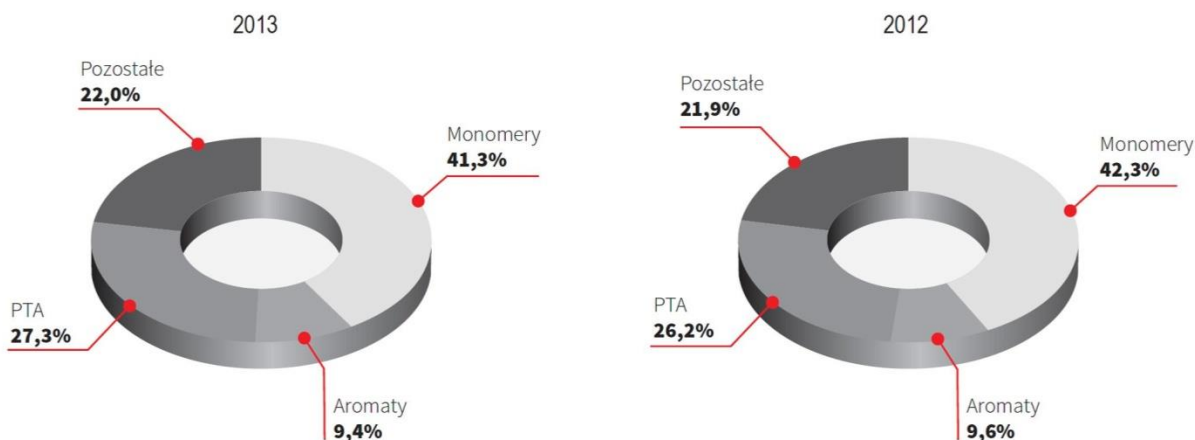
TABELA 9. Sprzedaż asortymentowa PKN ORLEN w segmencie petrochemicznym (mln PLN / tys. ton).

SPRZEDAŻ	2013		2012		ZMIANA %	
	WARTOŚĆ	WOLUMEN	WARTOŚĆ	WOLUMEN		
1	2	3	4	5	6=(2-4)/4	7=(3-5)/5
Segment Petrochemia						
Monomery ¹⁾	3 510	840	3 363	781	4,4%	7,6%
Aromaty ²⁾	776	192	694	177	11,8%	8,5%
PTA	2 048	556	1 875	484	9,2%	14,9%
Pozostałe ³⁾	1 161	448	1 208	405	(3,9%)	10,6%
Razem	7 495	2 036	7 140	1 847	5,0%	10,2%

1) Etylen, propylen

2) Benzen, toluen, paraksylen

3) Aceton, butadien, fenol, glikol, tlenek etylenu, pozostałe

WYKRES 5. Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży PKN ORLEN w segmencie petrochemicznym.

WYKRES 6. Struktura asortymentowa sprzedaży wolumenowej PKN ORLEN w segmencie petrochemicznym.

3.3.4 Źródła zaopatrzenia

Silna integracja rafinerii z petrochemią w PKN ORLEN stanowi przewagę konkurencyjną w zakresie dostaw surowców. Główny wsad produkcyjny dla segmentu petrochemicznego na instalacje olefin stanowi benzyna do pirolizy transferowana z segmentu rafineryjnego. Podstawowym wsadem do produkcji kwasu tereftalowego jest paraksylen, produkowany na instalacjach petrochemicznych w PKN ORLEN.

3.4 Działalność w segmencie wydobywie

3.4.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne

Wg Międzynarodowej Agencji Energii gaz ziemny jest surowcem, którego znaczenie w światowej konsumpcji paliw będzie systematycznie rosnąć. W okresie od 1970 do 2012 roku globalna konsumpcja gazu ziemnego wzrosła ponad trzykrotnie do poziomu 3,3 bln m³. O roli jaką może odgrywać błkitne paliwo w rozwoju gospodarczym najlepiej świadczą efekty boomu łupkowego w Stanach Zjednoczonych. Produkcja gazu ziemnego z pokładów niekonwencjonalnych (shale gas, tight gas, coalbed methane) może stanowić nawet 71% łącznej produkcji gazu ziemnego w USA w 2035 roku.

Gaz ziemny, obok ropy naftowej, jest głównym paliwem wykorzystywanym przez państwa Unii Europejskiej. Wg prognoz Międzynarodowej Agencji Energii udział gazu ziemnego w strukturze konsumpcji energii pierwotnej wzrośnie z 21% w 2011 roku do około 25% w 2035 roku, a roczna konsumpcja gazu ziemnego w Europie w latach 2011-2035 zwiększy się o 80 mld m³ do 605 mld m³ w 2035 roku.

Bazując na szacunkach Międzynarodowej Agencji Energii Polska może znajdować się w pierwszej 20 krajów z największym potencjałem złóż gazu łupkowego o zasobach około 4,2 bln m³ gazu. Wg raportu Państwowego Instytutu Geologicznego z 21 marca 2012 roku wydobywalne zasoby gazu ziemnego z łupków szacowane są na 346-768 mld m³, a ropy z formacji łupkowych na 215-268 mln ton.

Polski „pas łupkowy” rozciąga się od wybrzeża, między Słupskiem a Gdańskiem, w kierunku Warszawy, aż po Lublin i Zamość do granicy polsko-ukraińskiej. Potencjalne złoża „gazu łupkowego” mogą znajdować się na głębokościach od 1200–2500 m w północnej części tego pasa do 2500–4500 m w jego części południowej. Zagospodarowanie złóż gazu ze źródeł niekonwencjonalnych polega na wierceniu otworów pionowych a następnie poziomych wielokrotnie szczelinowanych hydraulicznie oraz budowie infrastruktury napowierzchniowej służącej do przygotowania gazu do transportu.

Potencjalne zasoby złóż węglowodorów w Polsce oraz stan prac poszukiwawczych i ciągły rozwój nowych technologii wydobywczych spowodowały konieczność nowelizacji „Ustawy prawo geologiczne i górnicze” oraz uchwalenia nowej „Ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym” i przeprowadzenia zmian w „Ustawie o podatku od wydobycia niektórych kopalin” i innych ustawach powiązanych.

Projekt „Ustawy prawo geologiczne i górnicze” zakłada uproszczenie procesu przyznawania koncesji – pojawi się tylko jedna koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz ich wydobywanie ze złoża.

Nowy system opodatkowania węglowodorów będzie oparty na 3 instrumentach fiskalnych:

- specjalnym podatku węglowodorowym o stawce progresywnej od 0-25% zysku z działalności wydobywczej,
- podatku od wydobycia niektórych kopalin obliczanym od wartości wydobytego gazu zmiennego,
- podatku dochodowym od osób prawnych według aktualnych stawek.

Projekty powyższych ustaw zostały przyjęte przez Radę Ministrów w marcu 2014 roku i wejdą w życie po ich publikacji w Dzienniku Ustaw.

Wg danych na koniec 2013 roku Minister Środowiska utrzymywał w mocy 218 koncesji na poszukiwanie i/lub rozpoznawanie złóż gazu ziemnego i ropy naftowej w Polsce, w tym:

- 83 na poszukiwanie/rozpoznawanie gazu/ropy w złożach konwencjonalnych/niekonwencjonalnych typu tight gas/oil i shale gas/oil,
- 13 wyłącznie na poszukiwanie i rozpoznawanie gazu/ropy w złożach niekonwencjonalnych,
- 122 dotyczą poszukiwania i rozpoznawania konwencjonalnych zasobów ropy i gazu oraz metanu z pokładów węgla.

Jak podaje Ministerstwo Środowiska, do 3 marca 2014 roku spółki zajmujące się poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż gazu ziemnego i ropy naftowej w Polsce wykonały 57 odwiertów poszukiwawczych za gazem z łupków, w tym: ORLEN Upstream (9 otworów, w tym 2 horyzontalne), Lane Energy (6 otworów, w tym 2 horyzontalne), PGNiG (12 otworów, w tym 2 horyzontalne), Marathon Oil (6 otworów), BNK Petroleum (5 otworów), San Leon Energy (5 otworów), Talisman Energy (3 otwory), Chevron Corp. (4 otwory), ENI (3 otwory), ExxonMobil (2 otwory) oraz Wisent Oil & Gas / Petrolinvest (2 otwory).

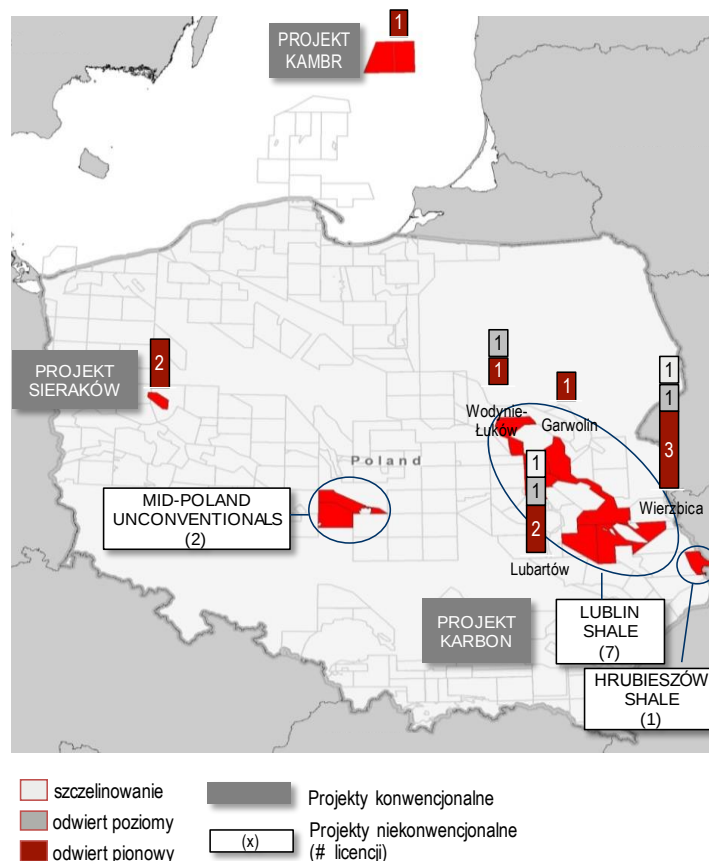
W Europie Środkowo-Wschodniej poszukiwania węglowodorów prowadzone są także na Ukrainie. Potencjalne zasoby gazu ziemnego z łupków zlokalizowane są również na Litwie, Węgrzech, Rumuni i Mołdawii oraz Bułgarii. W Bułgarii zawieszono jednak proces przyznawania nowych koncesji poszukiwawczych oraz zakazano prowadzenia prac wiertniczych z użyciem procesu szczelinowania hydraulicznego.

3.4.2 Realizowane projekty operacyjne

Strategia Grupy ORLEN na lata 2013-2017 zakłada intensyfikację działalności poszukiwawczo-wydobywczej w celu zagwarantowania dostępu do własnych zasobów ropy i gazu ziemnego, w tym w szczególności pochodzących ze źródeł niekonwencjonalnych. Działania te konsekwentnie zmierzają do zbudowania zdywersyfikowanego portfela projektów poszukiwawczych i wydobywczych. Po nabyciu w listopadzie 2013 roku kanadyjskiej spółki TriOil Resources PKN ORLEN dołączył do grona producentów ropy i gazu.

PKN ORLEN poprzez swoją spółkę zależną ORLEN Upstream Sp. z o.o. pozostaje jednym z liderów poszukiwań niekonwencjonalnych zasobów gazu w Polsce posiadającym 10 koncesji poszukiwawczych o powierzchni ponad 9 tys. km². Tereny objęte poszukiwaniami stanowią około 10% wszystkich obszarów na których prowadzone są poszukiwania gazu niekonwencjonalnego w Polsce.

SCHEMAT 3. Projekty poszukiwawcze na złożach konwencjonalnych i niekonwencjonalnych w Polsce.

Projekty niekonwencjonalne

W ramach projektu Lublin Shale skoncentrowanego na złożach niekonwencjonalnych kontynuowano w 2013 roku prace wiertnicze i badawcze. W 2013 roku wykonano cztery nowe odwierty:

- Stręczyn-OU1 oraz Dobryniów-OU1 na koncesji Wierzbica,
- Uścimów-OU1 na koncesji Lubartów,
- Stoczek-OU1 na koncesji Wodzinie-Łuków.

Z odwiertów wykonanych w ciągu roku pobrano próbki rdzeni, które zostały poddane szczegółowym analizom.

Przeprowadzono również dwa wielosekcyjne zabiegi szczelinowania hydraulicznego wraz z testami próbnymi:

- Syczyn-OU2K na koncesji Wierzbica,
- Berejów-OU2K na koncesji Lubartów.

W ramach Projektów Hrubieszów Shale i Mid-Poland Unconventionals w 2013 roku koncentrowano się na przygotowaniu i akwizycji danych seismicznej oraz przetwarzaniu nowych danych typu 2D.

W ramach projektów niekonwencjonalnych na koniec grudnia 2013 roku zakończono 8 odwiertów, w tym 6 odwiertów pionowych oraz 2 odwierty poziome. Od listopada 2013 roku realizowano prace wiertnicze na kolejnym otworze pionowym, które zostały zakończone na początku 2014 roku. W marcu 2014 roku ukończony został trzeci odwiert poziomy.

Projekty konwencjonalne

W ramach projektu na Niżu Polskim w okolicach Sierakowa prowadzonego wspólnie z PGNiG S.A. w 2013 roku zrealizowano odwiert rozpoznawczy oraz prowadzono analizy danych pozyskanych z otworu w celu weryfikacji perspektyw obszaru oraz aktualizacji programu prac.

W 2013 roku wyznaczona została lokalizacja i przeprowadzono prace przygotowawcze do wykonania otworu poszukiwawczego w Projekcie Karbon, która ma doprowadzić do weryfikacji występowania nagromadzeń węglowodorów i oszacowania potencjalnych zasobów węglowodorów w basenie lubelskim. Dodatkowo przeprowadzono akwizycję danych sejsmicznych 2D dotyczących koncesji Bełżyce.

Pozyskane dane są aktualnie interpretowane. Zrealizowano również prace przygotowawcze do wykonania akwizycji danych sejsmicznych 2D dotyczących koncesji Lublin.

W roku 2013 prowadzone były również poszukiwania w lotewskiej strefie szelfu Morza Bałtyckiego, realizowane przy współpracy z Kuwait Energy Company (KEC) – Projekt Kambr. Wykonano otwór poszukiwawczy z wykorzystaniem półzanurzalnej platformy wiertniczej, pełny komplet pomiarów geofizycznych wraz ze szczegółową analizą. Ze względu na negatywną ocenę nasycenia węglowodorami w otworze została podjęta decyzja o wstrzymaniu dalszych prac poszukiwawczych w ramach tego projektu.

W ramach projektów konwencjonalnych na koniec grudnia 2013 roku zostały zrealizowane 3 odwierty poszukiwawczo-rozpoznawcze, w tym 2 odwierty rozpoznawcze w ramach projektu Sieraków i 1 odwiert poszukiwawczy w projekcie prowadzonym na Morzu Bałtyckim.

Projekty akwizycyjne, projekty M&A

W ramach rozwoju segmentu wydobywania rozważane były projekty związane z ewentualnymi przejęciami złóż za granicą lub nabyciem udziałów i współpracą z doświadczonymi partnerami. Od 2009 roku do końca 2013 roku przeprowadzonych zostało 127 szczegółowych analiz potencjalnych projektów akwizycyjnych w wielu lokalizacjach. Efektem przeprowadzonych analiz było nabycie spółki TriOil w listopadzie 2013 roku.

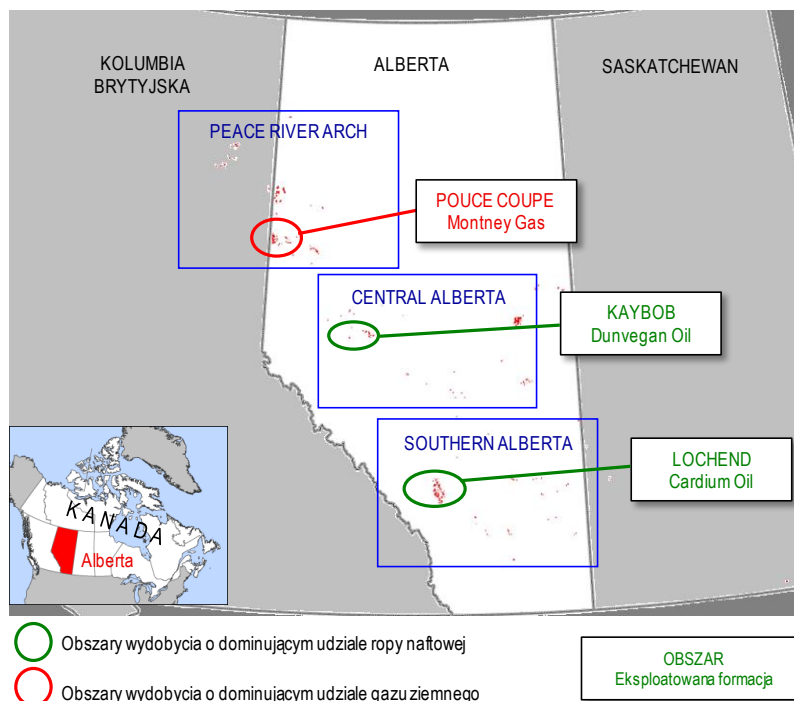
SCHEMAT 4. Analizowane projekty akwizycyjne i M&A.

Działalność w Kanadzie

W Kanadzie za pośrednictwem TriOil PKN ORLEN prowadzi działalność wydobywczą stosując techniki odwiertów horyzontalnych oraz szczelinowania hydraulicznego. W 2013 roku przeprowadzono 21 takich operacji i w efekcie uzyskano średnią produkcję w 4 kwartale 2013 roku na poziomie 3,8 tys. baryłek ekwiwalentu ropy dziennie („boe/dzień”), w tym 60% stanowiły węglowodory ciekłe (ropa oraz kondensat).

Transakcja na stabilnym kanadyjskim rynku wpisuje się w określony w strategii profil ryzyka. Potwierdzona opłacalność wydobywania oraz wieloletnia działalność zmniejszają ryzyko operacyjne inwestycji. Dodatkowo, skuteczność stosowanych technik wierceń horyzontalnych i hydraulicznego szczelinowania wielosekcyjnego pozwoli na wymianę doświadczeń oraz przeniesienie najlepszych kanadyjskich praktyk na obszar działalności wydobywczej w Polsce. Rynek kanadyjski charakteryzuje się bardzo dobrym dostępem do wysoce rozwiniętych usług wiertniczych i serwisowych, jak również dostępem do wykwalifikowanej kadry z doświadczeniem w zakresie wydobywania zasobów niekonwencjonalnych. Istotne są także stabilne zasady systemu podatkowego oraz przyjazne otoczenie regulacyjne.

SCHEMAT 5. Koncesje dotyczące poszukiwań i rozpoznania zasobów węglowodorów w Kanadzie.

3.5 Działalność w obszarze energetyki

3.5.1 Trendy rynkowe, pozycja i otoczenie konkurencyjne

Oczekuje się, że w latach 2010-2030 globalna konsumpcja energii będzie rosła w tempie 1,8-1,9% rocznie. Według średnioterminowych prognoz w najbliższej dekadzie Azja i Bliski Wschód w dalszym ciągu pozostaną rejonami o największej dynamice zapotrzebowania na energię elektryczną.

Ponad 80% zużywanej na świecie energii pochodzi aktualnie z paliw kopalnych: ropy naftowej, węgla i gazu ziemnego. W dzisiejszych warunkach najtańszym źródłem energii pozostaje węgiel. Przewiduje się, że w horyzoncie do 2050 roku źródłem energii, które będzie wypierać węgiel będzie gaz ziemny. Jest to paliwo, które przy dzisiejszych technologiach może być dostępne praktycznie na każdym kontynencie. Zakłada się, że już w najbliższej dekadzie energetyka oparta o gaz zacznie odgrywać kluczową rolę w rozwoju europejskiego rynku energetycznego. Niskie ceny gazu łupkowego w Ameryce Północnej wskazują, iż będzie on mógł cenowo konkurować z węglem osiągając jednocześnie 30-40% redukcję emisji CO₂ w porównaniu z węglem.

Wraz z relatywnie szybkim rozwojem polskiej gospodarki rośnie zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz pozostałe media energetyczne. W Polsce zużycie energii na jednego mieszkańca kształtuje się na poziomie 40% poniżej średniej w Unii Europejskiej i oczekuje się, że będzie wzrastać o około 2% rocznie do roku 2030. Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż ponad 40% aktywów w obszarze produkcji energii ma ponad 30 lat, widoczna jest potrzeba rozbudowy zainstalowanych mocy.

Zabezpieczenie krajowego zapotrzebowania na energię elektryczną wymaga aktywnego udziału głównych graczy rynkowych, którymi są Polska Grupa Energetyczna (PGE), Tauron Polska Energia (Tauron), Energa i Enea. Część planowanych mocy wytwórczych będzie oparta na paliwie gazowym ze względu na niższą emisyjność CO₂ oraz możliwość elastycznego zwiększenia zdolności produkcyjnych.

Obok budowanej przez PKN ORLEN Elektrowni we Włocławku, Tauron oraz PGNiG realizują budowę jednostki gazowo-parowej w Stalowej Woli o mocy 450 MWe. Pozostałe inwestycje energetyczne oparte na paliwie gazowym planowane przez Energa, PGE i ZA Puławy, dla których prowadzone są obecnie procesy przetargowe będą reprezentowały łączną moc około 1 500 MWe. Dostępność i cena węgla kamiennego w Polsce wpłynęły na podjęcie decyzji inwestycyjnych o budowie nowych bloków energetycznych opartych na tym paliwie. Enea realizuje budowę bloku o mocy 1 075 MWe w Kozienicach, natomiast PGE rozpoczyna swoją inwestycję w Opolu w postaci dwóch bloków o łącznej mocy 1 800 MWe.

PKN ORLEN zamierza wypełnić przewidywaną lukę podażowo – popytową. Dodatkowo PKN ORLEN ma możliwość przeznaczenia znaczącej części produkcji energii elektrycznej i pary wodnej na własne potrzeby produkcyjne, a efektywna produkcja oparta o kogenerację czyli jednoczesną produkcję energii elektrycznej i ciepła oraz wykorzystanie gazu ziemnego przyczyni się do wysokiej efektywności kosztowej realizowanych projektów.

3.5.2 Realizowane projekty operacyjne

PKN ORLEN jest obecnie znaczącym producentem energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystywanej w dużej części na własne potrzeby produkcyjne. Jest również jednym z największych odbiorców gazu w Polsce i aktywnym uczestnikiem procesu liberalizacji rynku gazu. Konsekwentnie realizuje cele strategiczne zawarte w Strategii Grupy ORLEN na lata 2013-2017, które zakładają modernizację istniejących aktywów oraz budowę nowych mocy opartych o wysokosprawną kogenerację².

Jednym z głównych elementów Strategii Energetycznej Grupy ORLEN na lata 2013-2017 jest **budowa elektrowni gazowo - parowej we Włocławku**. Projekt obejmuje budowę bloku o mocy 463 MWe. Największymi zaletami tego typu bloków jest wyższa sprawność i elastyczność pracy w porównaniu z konwencjonalnymi systemami produkcji energii elektrycznej opartymi na paliwie węglowym. Technologie wykorzystywane w blokach CCGT (Combined Cycle Gas Turbine) powodują również znacznie niższe emisje szkodliwych substancji, takich jak NO_x, SO₂ i gazy cieplarniane.

W 2013 roku w ramach powyższego projektu prowadzono głównie prace ziemne i fundamentowe oraz rozpoczęto montaż konstrukcji stalowej budynku maszynowni. Ponadto złożone zostały zamówienia na wszystkie kluczowe komponenty elektrowni, tj. turbina gazowa, turbina parowa, generator, kocioł, transformatory, które są obecnie w końcowej fazie produkcji. Elektrownia będzie ściśle powiązana technologicznie z ANWIL z punktu widzenia pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną oraz parę technologiczną oraz zastąpi istniejącą i mniej efektywną elektrociepłownię.

W 2013 roku kontynuowano prace dotyczące koncepcji budowy bloku gazowo-parowego w Płocku o mocy 450-600 MWe w technologii analogicznej do budowanego bloku CCGT we Włocławku. Zakończono prace studyjne i przystąpiono do rozpoczęcia przetargu. Jednocześnie realizowano przygotowanie infrastruktury towarzyszącej oraz zakończono negocjacje w sprawie umowy przyłączeniowej z Operatorem Systemu Przesyłowego, PSE SA. Podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie uruchomienia tej inwestycji planowane jest w II półroczu 2014 roku.

Zakład Elektrociepłowni PKN ORLEN w Płocku („EC”) jest największym zawodowym blokiem wytwórczym w Polsce o mocy elektrycznej 345 MWe i ciepłej 2 150 MWt wykorzystywanym do zasilania instalacji produkcyjnych oraz w części na potrzeby odbiorców zewnętrznych w zakresie energii ciepłej. Elektrociepłownia osiąga wysokie współczynniki sprawności na poziomie około 86%, a do produkcji energii i ciepła może wykorzystywać różne rodzaje paliw: olej opałowy, gaz rafineryjny, gaz ziemny.

W 2013 roku kontynuowana była realizacja budowy instalacji Odazotowania oraz Odsiarczania Spalin w programie inwestycji ekologicznych mającego na celu spełnienie rygorystycznych norm emisji przemysłowych, które będą obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku.

3.6 Zarządzanie ryzykiem oraz opis podstawowych ryzyk i zagrożeń prowadzonej działalności

3.6.1 Funkcjonowanie Systemu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym

PKN ORLEN opracował i wdrożył Politykę i Procedurę **Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym**, które kompleksowo uregulowały proces funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykami Korporacyjnymi (ERM – Enterprise Risk Management). System Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym zapewnia właściwe informacje o ryzykach występujących w Spółce i skuteczność zarządzania nimi, przez co jest jednym z kluczowych narzędzi wspierających skuteczną realizację celów strategicznych i operacyjnych.

SCHEMAT 6: Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym.

² Pojęcie wysokosprawnej kogeneracji zostało wyjaśnione w „[Słowniku wybranych pojęć branżowych i finansowych](#)”.

Głównym celem wdrożonego systemu jest identyfikacja ryzyk mogących mieć wpływ na działalność PKN ORLEN i realizację celów biznesowych, a także utrzymywanie poziomu ryzyka w ustalonych granicach. Zdefiniowane w modelu ryzyka są przypisane do realizowanych procesów z odpowiedzialnością za nie przypisaną do właścicieli ryzyk czyli pracowników, którzy ze względu na zajmowane stanowisko i zakres odpowiedzialności zarządzają głównymi mechanizmami kontrolnymi mającymi minimalizować skutki ewentualnej materializacji ryzyka.

Ocena ryzyka jest procesem regularnym. Odbywa się dwa razy w danym roku i obejmuje ocenę istotności każdego z ryzyk poprzez:

- ocenę ryzyka brutto czyli stanu przed wprowadzeniem mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do danego ryzyka,
- testowanie i ocenę działania mechanizmów kontrolnych,
- ocenę ryzyka netto czyli stanu istniejącego przy obecnie funkcjonujących mechanizmach kontrolnych w ramach danego ryzyka.

W wyniku każdorazowej oceny mechanizmów kontrolnych oraz ryzyk następuje określenie odpowiednich planów działań naprawczych dotyczących poszczególnych ryzyk oraz opracowanie raportów z aktualnego profilu ryzyka PKN ORLEN i oceny poszczególnych procesów.

3.6.2 Ryzyka i zagrożenia prowadzonej działalności

Głównymi rodzajami ryzyk na które narażona jest Spółka w ramach prowadzonej działalności są:

1. Ryzyka rynkowe:
 - ryzyko towarowe,
 - ryzyko zmian kursów walutowych,
 - ryzyko zmian stóp procentowych.
2. Ryzyko kredytowe i płynności.

Szczegółowy opis powyższych ryzyk wraz z ich szacunkowym wpływem na sprawozdania PKN ORLEN zostały przedstawione w nocie 35.5 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

Spółka jest dodatkowo narażona na ryzyka specyficzne dla firm z obszaru działalności PKN ORLEN, które mają wpływ na wyniki finansowe i dotyczą takich zagadnień jak:

- **Konsumpcja paliw**

Ogólna sytuacja gospodarcza wywiera istotny wpływ na poziom konsumpcji paliw i tym samym determinuje poziom sprzedaży i cen produktów PKN ORLEN oraz jej sytuację finansową. Zmiany poziomu konsumpcji oleju napędowego i benzyny odnotowane na głównych rynkach działalności PKN ORLEN zostały zaprezentowane w [pkt 4.2.5](#) niniejszego Sprawozdania Zarządu.

PKN ORLEN działając na rynku paliw jest narażona na ryzyko wynikające z działalności tzw. „szarej strefy”, związanej przede wszystkim z wprowadzeniem na rynek tańszego paliwa z pominięciem obowiązków zapłaty podatków. Według szacunkowych danych POPiHN szara strefa osiągnęła w 2013 roku 10-12% udziału polskiego rynku paliw, co odpowiada ponad 1 mln ton paliw.

- **Przerób ropy naftowej / dostawy surowców**

PKN ORLEN jest narażona na zakłócenia przerobu ropy spowodowane nieregularnymi dostawami surowca, niedostępnością usług transportowych za pośrednictwem rurociągu oraz niestabilną sytuacją w państwach wydobywających ropę naftową. Istotne znaczenie może mieć również zmiana parametrów dostarczanej ropy i związane z nimi niższe uzyski produktów białych, a także prowadzone postoje remontowe instalacji produkcyjnych.

Rozbudowa istniejących i budowa nowych rafinerii w Rosji może skutkować zmniejszeniem wolumenów rosyjskiej ropy naftowej kierowanej na eksport i w konsekwencji zmniejszeniem dostępności tego surowca dla odbiorców europejskich, w tym PKN ORLEN. Dodatkowo, wyższy popyt na ropę naftową w Chinach może spowodować zwiększenie eksportu rosyjskiej ropy naftowej na rynki azjatyckie i w konsekwencji jej mniejszą dostępność na rynkach europejskich co może mieć wpływ na poziom podaży produktów PKN ORLEN.

Zakupy gazu opierają się na wieloletniej umowie pomiędzy PKN ORLEN i PGNiG oraz na krótkoterminowych umowach z dostawcami alternatywnymi. Ze względu na brak mechanizmów cenowych istniejących na płynnych rynkach gazu w Europie, ceny gazu w Polsce mogą być niższe lub wyższe od cen na sąsiednich deregulowanych rynkach (takich jak rynek niemiecki lub czeski). PKN ORLEN podejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilnych dostaw surowców, głównie poprzez dywersyfikację źródeł dostaw oraz dostosowanie instalacji produkcyjnych do przerobu różnych gatunkowo typów surowców. Ponadto PKN ORLEN realizuje szereg projektów poszukiwawczo-wydobywczych w celu pozyskania własnych źródeł gazu i ropy naftowej.

W zakresie logistyki produktowej PKN ORLEN jest w dużej mierze uzależniony od lokalnych firm takich jak PERN i należąca do niej spółka OLPP w Polsce.

- **Koszty realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego**

Począwszy od 2008 roku na producentach paliw spoczywa obowiązek spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW), który określa minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych, liczony według wartości opałowej, w ogólnej ilości paliw i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie. W przypadku niespełnienia tych celów na producenta paliw może zostać nałożona kara w szacunkowej wysokości około 17,5 tys. PLN za tonę niewprowadzonego biokomponentu. Od 1 stycznia 2012 roku istnieje możliwość realizacji obniżonego wskaźnika NCW - skorygowanego o współczynnik redukcyjny w wysokości 0,85 celu NCW na dany rok w przypadku wykorzystania w produkcji paliw min. 70% biokomponentów pochodzących od producentów krajowych zarejestrowanych w rejestrze wytwórców prowadzonym przez Agencję Rynku Rolnego.

- **Uprawnienia do emisji CO₂**

W dniu 26 lutego 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła projekt wykazu instalacji ze wstępnymi wielkościami przydziałów bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂. Proces legislacyjny na szczeblu krajowym jest w trakcie finalizacji. Dodatkowo PKN ORLEN zostaną przydzielone uprawnienia do emisji CO₂ z tytułu produkcji energii elektrycznej za 2013 rok. Ilość uprawnień do emisji nieodpłatnie przyznanych PKN ORLEN może nie być wystarczająca do realizacji obowiązków regulacyjnych i w konsekwencji może wystąpić konieczność zakupu dodatkowych uprawnień po cenach rynkowych lub ograniczenia produkcji.

W ramach zarządzania emisjami CO₂ Spółka corocznie monitoruje i bilansuje emisję CO₂ na podstawie danych produkcyjnych dla instalacji objętych systemem handlu emisjami oraz dokonuje bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot.

- **Certyfikaty energii kolorowej**

Certyfikaty kolorowe są wsparciem dla producentów energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji. Poziom przyznawanych darmowych certyfikatów kolorowych zależy od wielkości produkcji energii oraz struktury wykorzystywanego paliwa.

Sejmowe prace legislacyjne nad nowelizacją ustawy prawo energetyczne zmierzają do przywrócenia w horyzoncie do 2018 roku systemu wsparcia wysokosprawnej kogeneracji, jednakże wydane a nie umorzone przed wejściem w życie ww. ustawy certyfikaty utraciły swoją ważność.

- **Emisje przemysłowe**

Dyrektywa w Sprawie Emisji Przemysłowych wprowadza od 2016 roku ostrzejsze od obecnie obowiązujących standardy emisji dwutlenku siarki, azotu i pyłu. Wychodząc naprzeciw powyższym wymaganiom PKN ORLEN realizuje budowę instalacji odsiarczania, odazotowania i odpylania spalin, które redukować będą o ponad 90% emisję dwutlenku siarki i azotu oraz pyłu z Elektrociepłowni w Płocku.

- **Zapasy obowiązkowe**

Utrzymywanie zapasów obowiązkowych wiąże się z kosztami ich finansowania i magazynowania a dodatkowo powoduje powstanie ryzyka niegotówkowego wpływu na wyniki operacyjne PKN ORLEN na skutek zmian cen rynkowych prowadzących do przeszacowania wartości zapasów.

- **Ryzyko szkód z tytułu prowadzonej działalności i szkód losowych**

Spółka narażona jest na ryzyko wystąpienia szkód spowodowanych prowadzoną działalnością oraz szkód losowych. Ewentualne negatywne skutki wystąpienia powyższych szkód są minimalizowane dzięki posiadaniu profesjonalnego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb PKN ORLEN programu ubezpieczeniowego. Program ten tworzony i zawierany jest przez specjalnie w tym celu utworzoną spółkę ORLEN Insurance Ltd. Pokrycie ubezpieczeniowe gwarantowane w ramach polis wystawianych przez ORLEN Insurance Ltd. jest reasekurowane przez największe międzynarodowe firmy ubezpieczeniowe i reasekuracyjne w ramach programu, którego liderem jest AIG Europe oraz Allianz, a w którym uczestniczą największe światowe i polskie towarzystwa ubezpieczeniowe tj. m.in. AIG, Allianz, HDI, Munich Re, ACE a także firmy PZU i TUiR Warta. Poza kompleksowym ubezpieczeniem majątku PKN ORLEN posiada także inne ubezpieczenia gwarantujące minimalizację negatywnych skutków szkód tj. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności czy ubezpieczenie mienia w transporcie.

- **Postępowania sądowe i regulacyjne, kontrole podatkowe celne i akcyzowe**

PKN ORLEN jest obecnie zaangażowane w postępowania, o których mowa w [pkt 2.6](#) niniejszego Sprawozdania lub mogą być potencjalnie zaangażowane w przyszłości w inne postępowania sądowe lub regulacyjne. Prowadzonych jest również szereg kontroli podatkowych, celnych, akcyzowych. Mimo, że PKN ORLEN nie spodziewa się obecnie, aby którekolwiek z ww. postępowań, których jest stroną, mogło mieć istotny negatywny wpływ na jej sytuację finansową i wyniki działalności, brak jest pewności, że ostateczny wynik obecnych bądź przyszłych postępowań nie będzie miał istotnego negatywnego wpływu na wyniki PKN ORLEN lub jej sytuację finansową.

- **Ryzyko zmian w obowiązujących przepisach prawnych**

Zmiany w przepisach lub nowe regulacje mogą wywierać istotny wpływ na Spółkę, jej sytuację finansową i wyniki działalności.

3.7 Ochrona środowiska

PKN ORLEN aktywnie uczestniczył w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych m.in. projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 przygotowywanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju oraz opracowaniu przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego wspólnego stanowiska branży paliwowej w zakresie uproszczenia zasad opłat za korzystanie ze środowiska, obowiązków przedsiębiorców przy opracowywaniu tzw. raportów początkowych³, rozporządzenia o składowiskach odpadów oraz polityki energetyczno-klimatycznej do 2030 roku. PKN ORLEN na bieżąco identyfikował nowe wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska celem zapewnienia pełnej zgodności wewnętrznych aktów organizacyjnych z tymi przepisami.

W ramach zapewnienia bieżącej informacji o stanie środowiska w bezpośrednim sąsiedztwie Zakładu Produkcyjnego w Płocku uruchomiono stację pomiarową, która została wyposażona w analizatory służące do ciągłego pomiaru wybranych parametrów powietrza: zawartość SO₂,

³ Raport początkowy to raport opisujący stan gleby i ziemi na terenie zakładu, gdzie zlokalizowana jest instalacja wymagająca pozwolenia zintegrowanego w momencie rozpoczęcia działalności w przypadku nowych instalacji lub aktualizacji lub zmiany pozwolenia zintegrowanego w przypadku istniejących instalacji.

NO_x, O₃, CO, BTX oraz czujniki parametrów meteorologicznych mierzące: prędkość i kierunek wiatru, temperaturę i wilgotność powietrza. Stacja została włączona do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie mazowieckim.

W 2013 roku realizowano projekty dostosowujące pracę instalacji produkcyjnych do nowych wymogów i standardów środowiskowych, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku. Najważniejszą inwestycją proekologiczną realizowaną w PKN ORLEN była budowa instalacji odazotowania i odpylania spalin oraz odsiarczania spalin w Zakładzie Elektrociepłowni w Płocku. Kotły nr 7 i 8 funkcjonowały w ciągu roku z instalacjami odazotowania i odpylania, co przyczyniło się do zmniejszenia poziomu emisji tlenu azotu i pyłu o ponad 20%. Kolejne redukcje emisji będą efektem postępu prac inwestycyjnych, których zakończenie zaplanowano na rok 2016. Realizowany na szeroką skalę wieloletni program modernizacji zbiorników na stacjach paliw ograniczył ryzyko występowania zanieczyszczeń w gruntach i zapewnił pełne dostosowanie funkcjonujących stacji do wymogów technicznych stawianych tym instalacjom w terminie przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki.

W roku 2013 rozpoczęty został III okres rozliczeniowy wspólnotowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych wynikający z nowych regulacji określonych w Rozporządzeniu Komisji Unii Europejskiej nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 roku w sprawie monitorowania i sprawozdawczości emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. Systemem tym po raz pierwszy zostały objęte wszystkie instalacje produkcyjne PKN ORLEN, co wymusza konieczność intensyfikacji działań w zakresie ograniczania emisji CO₂.

Uczestnictwo PKN ORLEN w Programie Responsible Care („RC”) przyniosło wymierne efekty w postaci zmniejszenia emisji, zmniejszenia zużycia energii, poprawy bezpieczeństwa pracowników oraz ochrony ich zdrowia. Realizacja Programu RC kojarzona jest również z akcją „Drzewko za butelkę” polegającą na zbieraniu niepotrzebnych i zaśmiecających otoczenie butelek PET i ich wymianie na sadzonki drzew. Do udziału w projekcie zapraszani są wszyscy realizatorzy Programu RC oraz społeczności lokalne z miejscowości, gdzie te przedsiębiorstwa prowadzą swoją aktywność gospodarczą.

W 2013 roku opublikowano czwarty już Raport Środowiskowy za rok 2012 współtworzony przez 32 spółki Grupy ORLEN, co pokazuje jak istotne miejsce w działaniach PKN ORLEN zajmuje zrównoważony rozwój, racjonalne wykorzystywanie surowców oraz poszanowanie środowiska naturalnego. Celem raportu jest udostępnienie szerokiego gronu odbiorców informacji o oddziaływaniu spółek z Grupy ORLEN na środowisko naturalne, podejmowanych działaniach inwestycyjnych i modernizacyjnych oraz uzyskanych efektach środowiskowych. Ponadto zorganizowano Seminarium Środowiskowe, na którym poruszano tematykę gospodarki odpadami w świetle zmian wynikających z nowej ustawy o odpadach oraz implementacją zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych.

Wszystkie instalacje produkcyjne w PKN ORLEN posiadają wymagane prawem pozwolenia zintegrowane, które są na bieżąco aktualizowane w odpowiedzi na zmiany otoczenia prawnego i potrzeb biznesowych. W 2013 roku złożono również wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego dla budowanej obecnie elektrowni CCGT we Włocławku.

Ograniczenie wpływu na środowisko stanowi od lat jeden z priorytetów PKN ORLEN. Realizowane działania związane z zastosowaniem rozwiązań technologicznych przyczyniających się do zmniejszenia wpływu na środowisko zostały dostrzeżone przez kapitułę konkursu Polish Chemical Awards 2013 i zaowocowały przyznaniem **nagrody Lidera Ekologii**. Za osiągnięcia w zakresie edukacji ekologicznej, PKN ORLEN otrzymał tytuł **Mecenasa Edukacji Ekologicznej 2013** przyznany przez Redakcję miesięcznika „Ekologia i Rynek”.

3.8 Bezpieczeństwo i higiena pracy

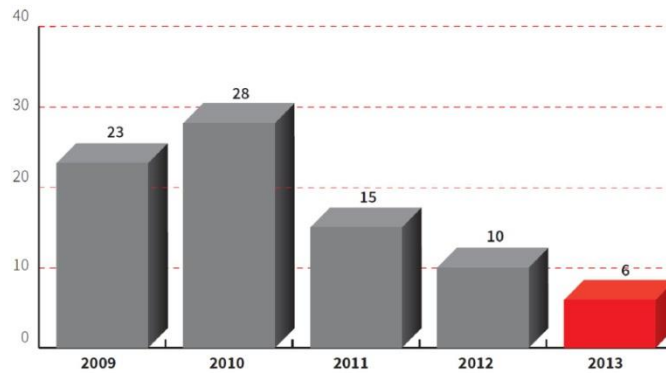
Głównym celem systemu bezpieczeństwa i higieny pracy („BHP”) jest zapewnienie bezwypadkowej, korporacyjnej kultury bezpieczeństwa pracy oraz identyfikacja i eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa pracy w PKN ORLEN.

W roku 2013 wdrożono szereg rozwiązań systemowych w zakresie kształtowania właściwych warunków pracy w Spółce. Kontynuowano działania w zakresie dalszej optymalizacji procesów przekazywania informacji o zagrożeniach, wypadkach, kontrolach, pożarach i awariach, poprzez wprowadzenie od początku 2013 roku Elektronicznego Systemu Prewencji. Udoskonalony został także system standardów w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów produkcyjnych i magazynowych.

Zgodnie z wartościami PKN ORLEN obejmującymi promowanie działań na rzecz poprawy warunków pracy, stworzony został „**Program zachęt BHP**”, mający na celu zaangażowanie pracowników w identyfikowanie zagrożeń bezpieczeństwa pracy, zgłaszanie ich i eliminowanie, utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat bezpieczeństwa, a także upowszechnianie i propagowanie najlepszych praktyk z zakresu BHP.

Efektownie prowadzonych działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy w 2013 roku w PKN ORLEN jest zmniejszenie o (-) 40% (r/r) liczby wypadków.

Wskaźnik wypadkowości TRR (Total Recordable Rate) po raz kolejny osiągnął **najlepszy wynik w historii PKN ORLEN 0,80** i był niższy o (-) 29% (r/r). Metodologia kalkulacji wskaźnika została zaprezentowana w [„Słowniku wybranych pojęć branżowych i finansowych”](#) na końcu niniejszego Sprawozdania.

WYKRES 7. Liczba wypadków w PKN ORLEN w latach 2009 - 2013.

Za efektywne działania związane z ciągłym doskonaleniem polityki bezpieczeństwa pracy PKN ORLEN otrzymał w 2013 roku **Złotą Kartą Lidera Bezpiecznej Pracy** – najwyższe krajowe wyróżnienie przyznawane przez Forum Liderów Bezpiecznej Pracy. PKN ORLEN zdobył również **I nagrodę w 41 edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poprawy Warunków Pracy** w kategorii „Rozwiązania techniczne i organizacyjne w praktyce”.

4. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA PKN ORLEN

4.1 Zasady sporządzenia rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego

Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmującymi Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2013 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji Jednostkowego Sprawozdania Finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe, z wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

Polityka rachunkowości zastosowana do sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego została przedstawiona w nocie 3 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

4.2 Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe oraz czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

4.2.1 Jednostkowe sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

TABELA 10. Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów.

WYSZCZEGÓLNIENIE, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody ze sprzedaży	84 040	88 349	(4 309)	(4,9%)
Koszt własny sprzedaży	(80 813)	(83 754)	2 941	(3,5%)
Zysk brutto ze sprzedaży	3 227	4 595	(1 368)	(29,8%)
Koszty sprzedaży	(2 090)	(2 066)	(24)	1,2%
Koszty ogólnego zarządu	(737)	(755)	18	(2,4%)
Pozostałe przychody operacyjne	324	373	(49)	(13,1%)
Pozostałe koszty operacyjne	(267)	(337)	70	(20,8%)
Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (EBITDA)	1 479	2 866	(1 387)	(48,4%)
Zysk z działalności operacyjnej	457	1 810	(1 353)	(74,8%)
Przychody finansowe	589	1 640	(1 051)	(64,1%)
Koszty finansowe	(414)	(786)	372	(47,3%)
Przychody i koszty finansowe	175	854	(679)	(79,5%)
Zysk przed opodatkowaniem	632	2 664	(2 032)	(76,3%)
Podatek dochodowy	(14)	(536)	522	(97,4%)
Zysk netto	618	2 128	(1 510)	(71,0%)

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży PKN ORLEN wyniosły 84 040 mln PLN i zmniejszyły się o (-) 4 309 mln PLN (o (-) 4,9%) (r/r).

Niższe o (-) 3 534 mln PLN o (-) 5,8%) (r/r) przychody ze sprzedaży segmentu rafineryjnego wynikają głównie ze spadku notowań ropy naftowej oraz umocnienia średniego kursu PLN względem USD przy wyższej o 3,7% (r/r) sprzedaży wolumenowej. W porównaniu z rokiem poprzednim średnioroczne notowania benzyny zmniejszyły się o (-) 4,5% (r/r), oleju napędowego o (-) 4,2% (r/r), paliwa Jet A-1 o (-) 3,7% (r/r), lekkiego oleju opałowego o (-) 3,4% (r/r) oraz LPG o (-) 9,0% (r/r). Dodatkowy wpływ na zmniejszenie przychodów ze sprzedaży segmentu rafineryjnego miało przeprowadzenie w 2013 roku jednej transakcji sprzedaży zapasów obowiązkowych z Neon Poland Sp. z o.o. za kwotę 1 045 mln PLN, przy realizacji dwóch transakcji sprzedaży części zapasów obowiązkowych w 2012 roku z Ashby Sp. z o.o. i Whirlwind Sp. z o.o. na łączną kwotę 2 434 mln PLN.

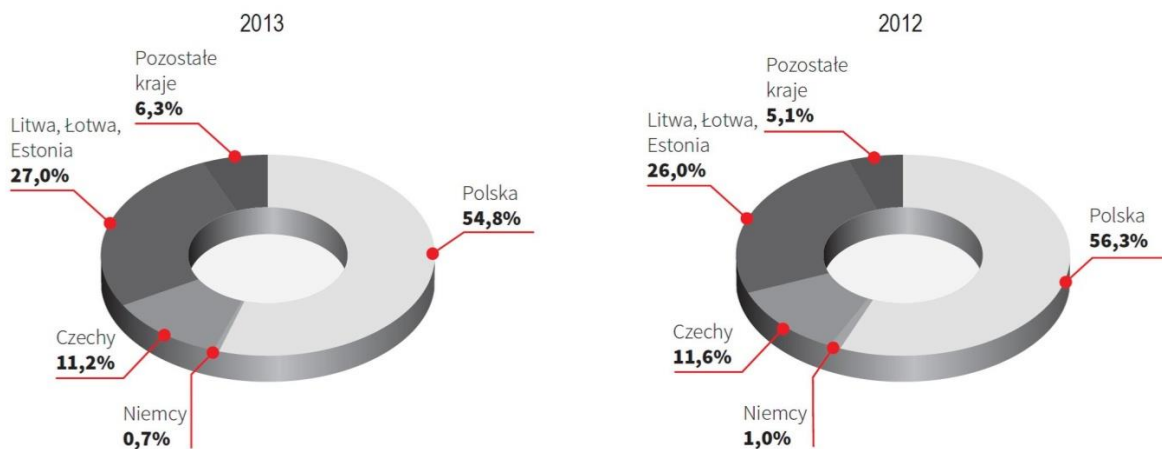
Sprzedaż ropy naftowej realizowana do pozostałych rafinerii Grupy ORLEN w ramach prowadzonego przez PKN ORLEN zaopatrzenia surowcowego w 2013 roku wyniosła 32 080 mln PLN, przy 34 700 mln PLN w 2012 roku.

Przychody segmentu detalicznego zmniejszyły się o (-) 1 117 mln PLN (o (-) 5,7%) (r/r) głównie w efekcie spadku notowań produktów i tym samym cen paliw na stacjach benzynowych, przy porównywalnych wolumenach sprzedaży detalicznej (r/r).

Przychody segmentu petrochemicznego były wyższe o 355 mln PLN (5,0%) (r/r) w rezultacie wyższej o 10,2% (r/r) sprzedaży wolumenowej przy spadku notowań głównych produktów segmentu, tj. butadienu o (-) 37,7% (r/r), toluenu o (-) 7,8% (r/r), ksylenu o (-) 5,6% (r/r), paraksylenu o (-) 2,7% (r/r), propylenu o (-) 2,4% (r/r), polipropylenu o (-) 1,0% (r/r) oraz etylenu o (-) 0,8% (r/r).

Szczegółowe informacje dotyczące zmian sprzedaży wolumenowej w poszczególnych segmentach zostały opisane w [Rozdziale 3](#) niniejszego Sprawozdania.

WYKRES 8. Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży PKN ORLEN.

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zlecniodawców z Danii, Ukrainy i Cypru.

Informacje o przychodach ze sprzedaży w podziale geograficznym zostały również przedstawione w nocie 5.2.3 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

Wynik z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację

Wynik z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację („EBITDA”) PKN ORLEN za 2013 rok wyniósł 1 479 mln PLN w porównaniu do 2 866 mln PLN w 2012 roku.

PKN ORLEN wycenia zapasy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej według metody średnio ważonego kosztu wytworzenia lub ceny nabycia. Taka metoda wyceny powoduje opóźnienie rozpoznania skutków wzrostu lub spadku cen zakupu ropy naftowej w stosunku do cen uzyskiwanych ze sprzedaży wyrobów gotowych. Tendencja wzrostowa cen ropy naftowej wpływa pozytywnie, a spadkowa negatywnie na wyniki operacyjne.

Ujemny wpływ zmian cen ropy naftowej na wycenę zapasów w 2013 roku obniżył EBITDA PKN ORLEN o (-) 514 mln PLN (r/r).

Ujemny wpływ zmian czynników makroekonomicznych, szczególnie widoczny w segmencie rafineryjnym, wpłynął na zmniejszenie EBITDA PKN ORLEN w 2013 roku o około (-) 880 mln PLN (r/r).

Efekt wzrostu sprzedaży wolumenowej w segmencie rafineryjnym i petrochemicznym wpłynął na poprawę EBITDA o około 381 mln PLN (r/r).

Ujemny wpływ pozostałych czynników wyniósł (-) 374 mln PLN (r/r) i dotyczył głównie zdarzeń jednorazowych związanych z brakiem dodatniego efektu z 2012 roku zrealizowanego na odkupie II transzy zapasów obowiązkowych w kwocie (-) 240 mln PLN (r/r) oraz ujemnym efektem na sprzedaży V transzy zapasów obowiązkowych w kwocie (-) 144 mln PLN, który zostanie zniwelowany w związku z zawartymi transakcjami zabezpieczającymi.

Segment rafineryjny
TABELA 11. Podstawowe wielkości finansowe segmentu rafineryjnego.

SEGMENT RAFINERIA, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu, w tym:	80 752	85 197	(4 445)	(5,2%)
Sprzedaż zewnętrzna	57 845	61 379	(3 534)	(5,8%)
Sprzedaż między segmentami	22 907	23 818	(911)	(3,8%)
Koszty segmentu	(81 347)	(84 202)	2 855	(3,4%)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(1)	97	(98)	-
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej powiększona o amortyzację (EBITDA)	(188)	1 515	(1 703)	-
Zysk/(Strata) z działalności operacyjnej	(596)	1 092	(1 688)	-
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	496	336	160	47,6%

W 2013 roku EBITDA segmentu rafineryjnego PKN ORLEN wyniosła (-) 188 mln PLN w porównaniu z 1 515 mln PLN w 2012 roku.

Ujemny wpływ zmian cen ropy naftowej na wycenę zapasów w 2013 roku obniżył EBITDA segmentu o (-) 541 mln PLN (r/r).

Negatywny wpływ czynników makroekonomicznych obejmujący obniżenie marży rafineryjnej i dyferencjału Brent/Ural oraz umocnienia kursu PLN względem walut obcych wpłynął na zmniejszenie EBITDA o (-) 789 mln PLN (r/r).

Dodatni efekt wolumenowy, wynikający z wyższej sprzedaży lekkich i średnich destylatów, wyniósł 228 mln PLN (r/r).

Ujemny wpływ pozostałych czynników wyniósł (-) 601 mln PLN (r/r) i był głównie efektem opisanych powyżej zdarzeń jednorazowych związanych z przeprowadzonymi w latach 2012 i 2013 transakcjami odkupu i sprzedaży zapasów obowiązkowych kwocie (-) 384 mln PLN (r/r). Pozostała część obejmowała brak dodatnich efektów na pozostałej działalności operacyjnej z 2012 roku dotyczących przyznanych certyfikatów z tytułu wytwarzania energii w kogeneracji w kwocie 130 mln PLN oraz pogorszenie marż handlowych w wyniku silnej presji konkurencji.

W 2013 roku w porównaniu z rokiem 2012 nastąpiło zwiększenie nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) segmentu o 160 mln PLN (r/r) do poziomu 496 mln PLN.

Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2013 roku należały: budowa Instalacji Katalitycznego Odazotowania i Odpylania Spalin, przygotowanie terenu oraz budowa Instalacji Odsiarczania Spalin, modernizacja układu paliwowego Elektrociepłowni w Płocku oraz budowa zbiorników reformatu na Wydziale Komponowania.

Segment detal
TABELA 12. Podstawowe wielkości finansowe segmentu detal.

SEGMENT DETAL, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu, w tym:	18 631	19 748	(1 117)	(5,7%)
Sprzedaż zewnętrzna	18 631	19 748	(1 117)	(5,7%)
Sprzedaż między segmentami	0	0	0	-
Koszty segmentu	(17 898)	(19 209)	1 311	(6,8%)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(17)	(73)	56	(76,7%)
Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (EBITDA)	926	679	247	36,4%
Zysk z działalności operacyjnej	716	466	250	53,6%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	338	367	(29)	(7,9%)

W 2013 roku EBITDA segmentu detalicznego PKN ORLEN wyniosła 926 mln PLN w porównaniu z 679 mln PLN w 2012 roku.

Wzrost marż paliwowych wpłynął na poprawę EBITDA segmentu o 191 mln PLN (r/r). Wpływ rosnącej konkurencji ze strony dyskontów spożywczych wpłynął na zmniejszenie o (-) 3 mln PLN (r/r) marż realizowanych na sprzedaży towarów i usług pozapaliwowych.

Wpływ sprzedaży wolumenowej na EBITDA segmentu był porównywalny (r/r).

Łączny wpływ pozostałych czynników w kwocie 59 mln PLN (r/r) obejmował głównie brak ujemnych efektów na pozostałej działalności operacyjnej z 2012 roku związanych z aktualizacją rezerw środowiskowych.

W 2013 roku w porównaniu z rokiem 2012 nastąpiło zmniejszenie nakładów inwestycyjnych segmentu o (-) 29 mln PLN (r/r) do poziomu 338 mln PLN. Realizowane zadania obejmowały głównie budowę i modernizację stacji paliw.

Segment petrochemiczny

TABELA 13. Podstawowe wielkości finansowe segmentu petrochemia.

SEGMENT PETROCHEMIA, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu, w tym:	10 726	10 448	278	2,7%
Sprzedaż zewnętrzna	7 495	7 140	355	5,0%
Sprzedaż między segmentami	3 231	3 308	(77)	(2,3%)
Koszty segmentu	(9 826)	(9 605)	(221)	2,3%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(1)	16	(17)	-
Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (EBITDA)	1 219	1 202	17	1,4%
Zysk z działalności operacyjnej	899	859	40	4,7%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	109	187	(78)	(41,7%)

W 2013 roku EBITDA segmentu wyniosła 1 219 mln PLN w porównaniu z 1 202 mln PLN w 2012 roku.

Wpływ zmian cen produktów petrochemicznych na wycenę zapasów w 2013 roku zwiększył EBITDA segmentu o 27 mln PLN (r/r).

Wpływ otoczenia makroekonomicznego oraz sprzedaży wolumenowej segmentu, głównie w efekcie wyższych wolumetrów monomerów i kwasu tereftalowego wynikającej przede wszystkim z wyższej dostępności instalacji produkcyjnych oraz intensyfikacji sprzedaży PTA na rynku non-pet, przyczynił się do poprawy EBITDA segmentu o 63 mln PLN (r/r).

Ujemny wpływ pozostałych czynników wyniósł (-) 73 mln PLN i obejmował przede wszystkim efekt niższych marż handlowych oraz ujemne saldo na pozostałej działalności operacyjnej w kwocie (-) 17 mln PLN (r/r).

W 2013 roku w porównaniu z 2012 rokiem nastąpiło zmniejszenie nakładów inwestycyjnych segmentu o (-) 78 mln PLN (r/r) do poziomu 109 mln PLN.

Do największych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2013 roku należała modernizacja pieca na Wytwórni Olefin II oraz szereg innych mniejszych projektów.

Segment wydobywanie

TABELA 14. Podstawowe wielkości finansowe segmentu wydobywanie.

SEGMENT WYDOBYCIE, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu, w tym:	0	0	0	-
Sprzedaż zewnętrzna	0	0	0	-
Sprzedaż między segmentami	0	0	0	-
Koszty segmentu	(37)	(28)	(9)	32,1%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	0	0	0	-
Strata z działalności operacyjnej powiększona o amortyzację (EBITDA)	(37)	(28)	(9)	32,1%
Strata z działalności operacyjnej	(37)	(28)	(9)	32,1%
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	0	0	0	-

Niższa o (-) 9 mln PLN (r/r) EBITDA segmentu wydobywanie związana z intensyfikacją prac poszukiwawczych prowadzonych przez spółkę ORLEN Upstream Sp. z o.o.

Działalność PKN ORLEN w segmencie wydobywcze jest prowadzona głównie przez spółkę ORLEN Upstream Sp. z o.o. Koszty PKN ORLEN w tym segmencie i w efekcie EBITDA segmentu związana jest z finansowaniem poszczególnych projektów wydobywczych na złożach konwencjonalnych i niekonwencjonalnych oraz nabyciem kanadyjskiej spółki TriOil.

Funkcje korporacyjne

TABELA 15. Podstawowe wielkości finansowe funkcji korporacyjnych.

SEGMENT FUNKCJE KORPORACYJNE, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przychody segmentu, w tym:	143	154	(11)	(7,1%)
Sprzedaż zewnętrzna	69	82	(13)	(15,9%)
Sprzedaż między segmentami	74	72	2	2,8%
Koszty segmentu	(744)	(729)	(15)	2,1%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	76	(4)	80	-
Strata z działalności operacyjnej powiększona o amortyzację (EBITDA)	(441)	(502)	61	(12,2%)
Strata z działalności operacyjnej	(525)	(579)	54	(9,3%)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (CAPEX)	230	86	144	167,4%

Wyższa (r/r) EBITDA funkcji korporacyjnych w 2013 roku głównie w efekcie dodatniego salda na pozostałej działalności operacyjnej w związku z otrzymanym przez PKN ORLEN odszkodowaniem z tytułu utraconych wpływów wynikających z niższych odbiorów etylenu przez ANWIL po awarii z czerwca 2010 roku.

Wydatki inwestycyjne w 2013 roku dotyczyły głównie budowy elektrowni gazowej we Włocławku w kwocie 138 mln PLN, a w pozostałej części były związane głównie z projektami realizowanymi w obszarze IT.

Obszar energetyki przemysłowej, z uwagi na stopień zaawansowania realizowanych prac, jest ujmowany w funkcjach korporacyjnych.

Koszty finansowe i wynik netto

Przychody finansowe netto w 2013 roku wyniosły 175 mln PLN i obejmowały głównie dodatnie różnice kursowe od kredytów i pozostałych pozycji w walutach obcych w kwocie 214 mln PLN, otrzymane dywidendy od spółek Grupy ORLEN w wysokości 220 mln PLN, koszty odsetkowe netto w wysokości (-) 181 mln PLN oraz odpisy aktualizujące wartość udziałów w spółce Orlen International Exploration & Production Company BV w kwocie (-) 103 mln PLN.

Po uwzględnieniu obciążeń podatkowych zysk netto PKN ORLEN za 2013 rok wyniósł 618 mln PLN.

4.2.2 Sprawozdanie z sytuacji finansowej

TABELA 16. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej - aktywa.

AKTYWA, mln PLN	31.12.2013	31.12.2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Rzeczowe aktywa trwałe	12 097	12 088	9	0,1%
Wartości niematerialne	439	603	(164)	(27,2%)
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	98	91	7	7,7%
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	9 646	9 003	643	7,1%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	40	41	(1)	(2,4%)
Pozostałe aktywa długoterminowe	1 035	648	387	59,7%
Aktywa trwałe	23 355	22 474	881	3,9%
Zapasy	9 383	10 375	(992)	(9,6%)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	6 248	6 396	(148)	(2,3%)
Pozostałe aktywa finansowe	974	1 082	(108)	(10,0%)
Należności z tytułu podatku dochodowego	31	56	(25)	(44,6%)
Środki pieniężne	2 072	972	1 100	113,2%
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	0	52	(52)	-
Aktywa obrotowe	18 708	18 933	(225)	(1,2%)
Aktywa razem	42 063	41 407	656	1,6%

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 42 063 mln PLN i była wyższa o 656 mln PLN o 1,6% w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Wartość **aktywów trwałych** zwiększyła się w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku o 881 mln PLN (o 3,9%) (r/r) do poziomu 23 355 mln PLN głównie w rezultacie:

- zmniejszenia netto wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o (-) 155 mln PLN przede wszystkim w efekcie:
 - poniesionych nakładów inwestycyjnych w wysokości 1 146 mln PLN,
 - amortyzacji w kwocie (-) 1 021 mln PLN,
 - zmniejszenia wartości praw majątkowych w rezultacie dokonanych umorzeń posiadanych uprawnień do emisji CO₂ w kwocie (-) 175 mln PLN oraz dokonanych odpisów tzw. certyfikatów energetycznych otrzymanych w latach ubiegłych w związku ze zmianami przepisów o (-) 42 mln PLN.
- zwiększenia wartości akcji i udziałów w jednostkach powiązanych o 643 mln PLN w efekcie dopłaty do kapitału ORLEN Upstream Sp. z o.o. w wysokości 770 mln PLN oraz odpisu wartości udziałów w OIEPCo w wysokości (-) 103 mln PLN w związku z zakończeniem projektu poszukiwawczego na łotewskim szelfie Morza Bałtyckiego.
- zwiększenia pozostałych aktywów długoterminowych o 387 mln PLN, głównie w efekcie pożyczki udzielonej spółce Unipetrol a.s. w wysokości 303 mln PLN oraz zwiększenia wartości instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne o 94 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość **aktywów obrotowych** zmniejszyła się o (-) 225 mln PLN (o (-) 1,2%) (r/r) do kwoty 18 708 mln PLN głównie w efekcie:

- zwiększenia o 1 100 mln PLN (o 113,2%) salda środków pieniężnych w stosunku do stanu z końca 2012 roku,
- obniżenia o (-) 992 mln PLN (o (-) 9,6%) (r/r) wartości zapasów, głównie na skutek niższych notowań ropy naftowej oraz obniżenia wolumenów zapasów ropy naftowej i produktów,
- zmniejszenia o (-) 148 mln PLN (o (-) 2,3%) (r/r) wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności.

TABELA 17. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej - pasywa.

PASYWA, mln PLN	31.12.2013	31.12.2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał podstawowy	1 058	1 058	0	0,0%
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 227	1 227	0	0,0%
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	168	(69)	237	-
Zyski zatrzymane	20 682	20 704	(22)	(0,1%)
Kapitał własny razem	23 135	22 920	215	0,9%
Kredyty i dłużne papiery wartościowe	6 096	6 969	(873)	(12,5%)
Rezerwy	324	360	(36)	(10,0%)
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	404	240	164	68,3%
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	99	133	(34)	(25,6%)
Zobowiązania długoterminowe	6 923	7 702	(779)	(10,1%)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	9 836	8 586	1 250	14,6%
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	1 314	1 303	11	0,8%
Rezerwy	348	401	(53)	(13,2%)
Przychody przyszłych okresów	94	137	(43)	(31,4%)
Pozostałe zobowiązania finansowe	413	358	55	15,4%
Zobowiązania krótkoterminowe	12 005	10 785	1 220	11,3%
Zobowiązania razem	18 928	18 487	441	2,4%
Pasywa razem	42 063	41 407	656	1,6%

Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniósł 23 135 mln PLN i był wyższy o 215 mln PLN (o 0,9%) w stosunku do stanu z końca roku poprzedniego, głównie w efekcie:

- ujęcia zysku netto za 12 miesięcy 2013 roku w wysokości 618 mln PLN,
- zwiększenia salda kapitałów z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń o 237 mln PLN (r/r)
- wypłaty dywidendy w wysokości (-) 642 mln PLN w wyniku decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PKN ORLEN z dnia 27 czerwca 2013 roku.

Zadłużenie netto PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosło 5 338 mln PLN i było niższe o (-) 1 962 mln PLN w stosunku do stanu z końca 2012 roku. Obniżenie zadłużenia netto w ciągu 2013 roku to efekt spłaty netto kredytów i zmiany salda środków pieniężnych w kwocie (-) 1 935 mln PLN oraz dodatnich różnic kursowych z przeszacowania kredytów walutowych i wyceny zadłużenia w wysokości (-) 27 mln PLN.

4.2.3 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

TABELA 18. Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE, mIn PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej				
Zysk/(Strata) netto	618	2 128	(1 510)	(71,0%)
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja	1 022	1 056	(34)	(3,2%)
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych	9	(821)	830	-
Odsetki netto	255	302	(47)	(15,6%)
Dywidendy	(220)	(173)	(47)	27,2%
Strata na działalności inwestycyjnej	99	452	(353)	(78,1%)
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem	14	536	(522)	(97,4%)
Zmiana stanu rezerw	102	226	(124)	(54,9%)
Zmiana stanu kapitału pracującego	2 462	(319)	2 781	-
zapasy	1 019	1 184	(165)	(13,9%)
należności	411	920	(509)	(55,3%)
zobowiązania	1 032	(2 423)	3 455	-
Pozostałe korekty	(110)	(381)	271	(71,1%)
Podatek dochodowy otrzymany/(zapłacony)	119	(941)	1 060	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	4 370	2 065	2 305	111,6%
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej				
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów	(1 136)	(1 399)	263	(18,8%)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych i praw wieczystego użytkowania gruntów	173	20	153	765,0%
Nabycie akcji i udziałów	(2)	(170)	168	(98,8%)
Odsetki otrzymane	34	36	(2)	(5,6%)
Dywidendy otrzymane	220	172	48	27,9%
Wydatki z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	(770)	(196)	(574)	292,9%
Wpływy z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	9	8	1	12,5%
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych	(303)	0	(303)	-
Wpływy/(Wydatki) z tytułu udzielonych pożyczek krótkoterminowych	345	(918)	1 263	-
Wpływy w ramach systemu cash pool	(133)	(10)	(123)	1230,0%
Pozostałe	(15)	(2)	(13)	650,0%
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(1 578)	(2 459)	881	(35,8%)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej				
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek	3 319	3 907	(588)	(15,0%)
Emisja dłużnych papierów wartościowych	11 766	10 141	1 625	16,0%
Splaty kredytów i pożyczek	(4 966)	(6 994)	2 028	(29,0%)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(10 963)	(9 574)	(1 389)	14,5%
Zapłacone odsetki	(300)	(330)	30	(9,1%)
Dywidendy wypłacone	(642)	0	(642)	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(14)	(10)	(4)	40,0%
Wpływy/(Wpływy) w ramach systemu cash pool	114	(68)	182	-
Pozostałe	(5)	0	(5)	-
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	(1 691)	(2 928)	1 237	(42,2%)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 101	(3 322)	4 423	-
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(1)	3	(4)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	972	4 291	(3 319)	(77,3%)
Środki pieniężne na koniec okresu	2 072	972	1 100	113,2%

Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej w 2013 roku wyniosły 4 370 mln PLN i były wyższe o 2 305 mln PLN w porównaniu z rokiem 2012. Główne pozycje przepływów operacyjnych to wynik netto powiększony o amortyzację w wysokości 1 640 mln PLN oraz dodatni wpływ salda zmiany kapitału pracującego w kwocie 2 462 mln PLN.

Środki pieniężne wykorzystane w działalności inwestycyjnej w 2013 roku wyniosły (-) 1 578 mln PLN i obejmowały przede wszystkim wydatki netto na nabycie środków trwałych i wartości niematerialnych w kwocie (-) 963 mln PLN związane z prowadzonymi programami inwestycyjnymi. Pozostałe pozycje netto w 2013 roku obejmowały głównie dopłaty zwrotne do kapitałów spółek Grupy ORLEN w kwocie (-) 770 mln PLN (głównie ORLEN Upstream Sp. z o.o. w związku z realizacją transakcji nabycia udziałów w Tri Oil) oraz otrzymane dywidendy w wysokości 220 mln PLN.

W 2013 roku środki pieniężne wykorzystane w działalności finansowej wyniosły (-) 1 691 mln PLN i obejmowały głównie wydatki netto z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych w łącznej wysokości (-) 844 mln PLN powiększone o wydatki z tytułu kosztów obsługi zadłużenia w wysokości (-) 300 mln PLN oraz wypłacone dywidendy w wysokości (-) 642 mln PLN.

W rezultacie stan środków pieniężnych zwiększył się o 1 101 mln PLN w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego i na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniósł 2 072 mln PLN.

4.2.4 Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

PKN ORLEN nie publikowała prognoz wyników finansowych dotyczących 2013 roku.

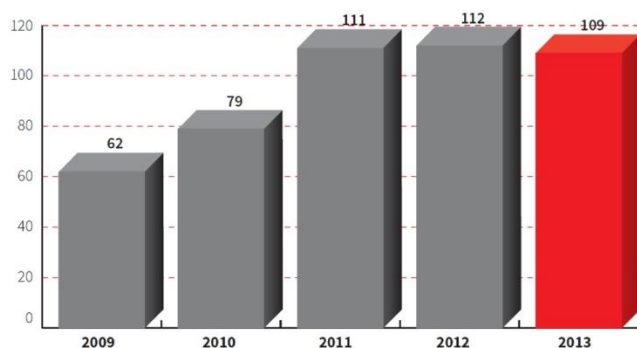
Wyniki operacyjne PKN ORLEN za rok 2013, w porównaniu do wyników opublikowanych w dniu 24 stycznia 2014 roku w skonsolidowanym raporcie kwartalnym za IV kwartał 2013 roku nie uległy zmianie.

4.2.5 Czynniki makroekonomiczne mające wpływ na wyniki finansowe oraz analiza wrażliwości

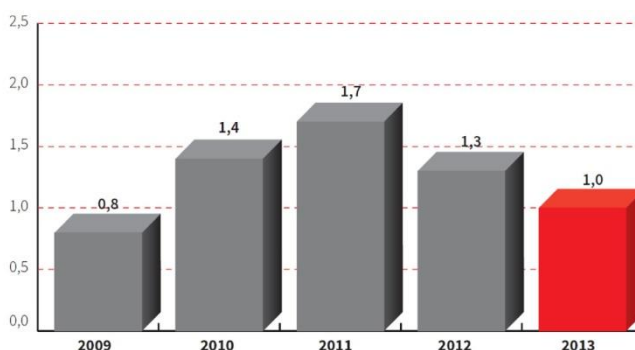
PKN ORLEN funkcjonuje w warunkach zmiennego otoczenia makroekonomicznego, które wywiera wpływ na poziom przychodów i osiągane wyniki Spółki. Kluczowe znaczenie mają takie parametry jak: ceny ropy naftowej, tzw. dyferencjał Brent/Ural, marże na produktach rafineryjnych i petrochemicznych oferowanych przez PKN ORLEN oraz poziom wzrostu gospodarczego, konsumpcji paliw, stopy procentowej na rynku pieniężnym i kursy walut obcych względem złotego.

Podstawowym surowcem wykorzystywanym przez PKN ORLEN jest ropa naftowa, której światowe ceny podlegają wahaniom w efekcie zmian w globalnym popycie i podaży oraz pod wpływem czynników politycznych. W związku z około 97% udziałem ropy zasieciowanych typu Ural w strukturze przerobu ropy w PKN ORLEN wpływ na wyniki operacyjne ma również poziom dyferencjału Brent/Ural.

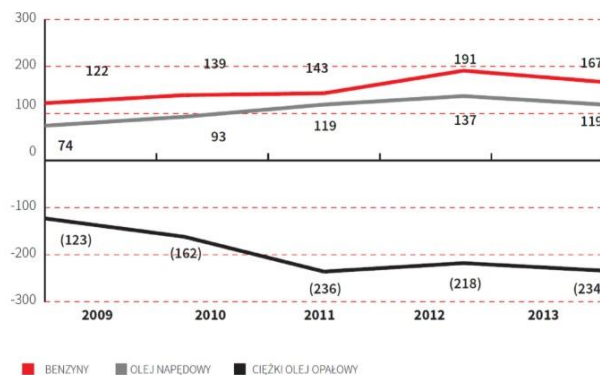
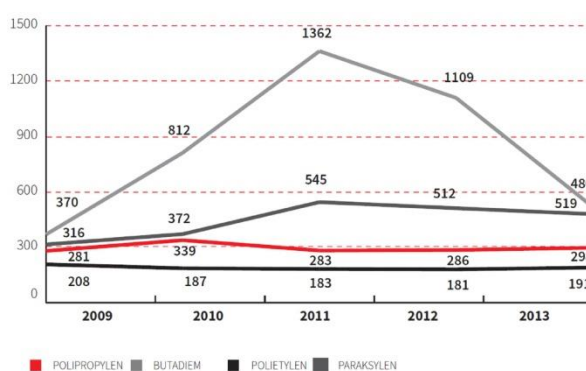
WYKRES 9. Notowanie ropy Brent (USD/bbl).

WYKRES 10. Dyferencjał Brent/Ural* (USD/bbl).

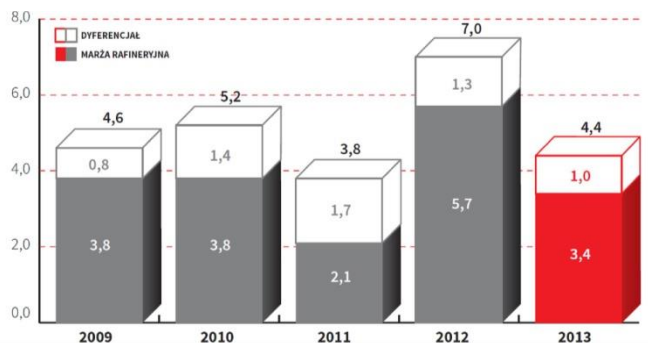
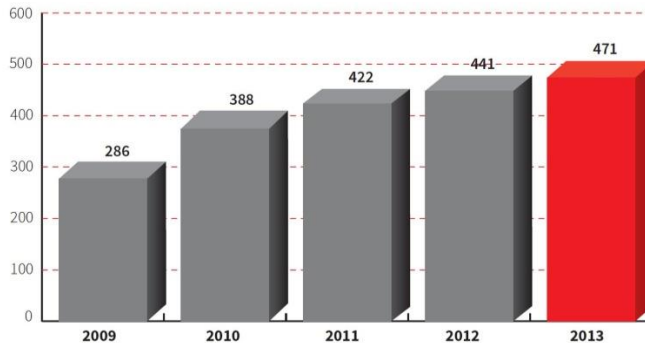

Wyniki PKN ORLEN zależą od poziomu marż rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od zmian cen produktów gotowych na rynkach światowych oraz cen ropy naftowej.

WYKRES 11. Marże („crack”) rafineryjne z notowań (USD/t).

WYKRES 12. Marże („crack”) petrochemiczne z notowań (EUR/t).

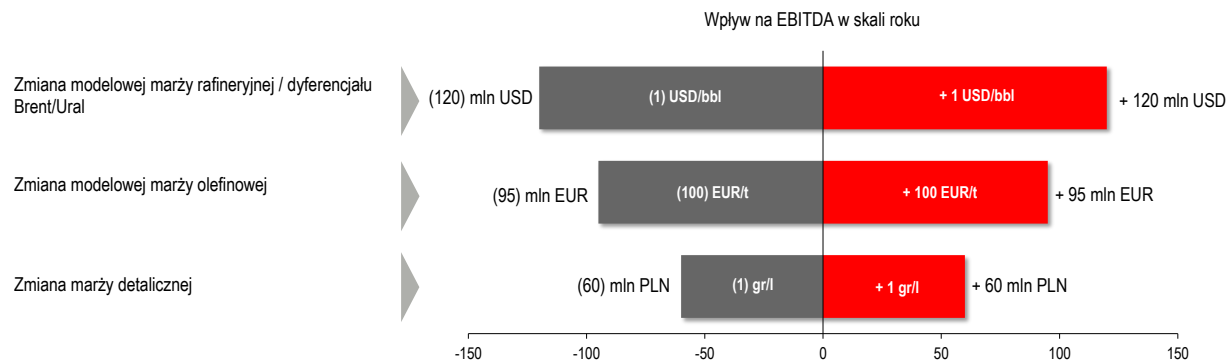
Źródłem notowań produktów rafineryjnych do powyższych marż (cracków) z notowań jest serwis informacyjny Platts, publikujący dane w oparciu o dzienne notowania produktów na giełdzie w Londynie. Notowania produktów petrochemicznych bazują na serwisie informacyjnym ICIS, publikującym dane w oparciu o tygodniowe notowania na giełdzie w Londynie.

PKN ORLEN w oparciu o strukturę sprzedaży własnych produktów i dostępne ich notowania na rynkach światowych opracowała definicje modelowej marży rafineryjnej i petrochemicznej. Marże modelowe odzwierciedlają w sposób zagregowany wpływ czynników makroekonomicznych na wyniki segmentu rafineryjnego i petrochemicznego.

WYKRES 13. Modelowa marża rafineryjna i dyferencjał * (USD/bbl).

WYKRES 14. Modelowa marża olefinowa* [EUR/t].

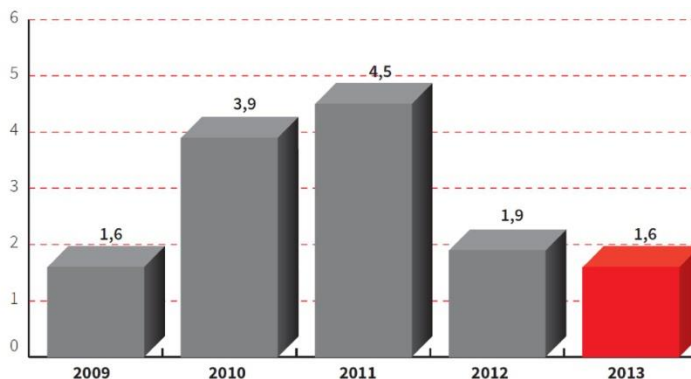
*) Metodologie kalkulacji dyferencjału, marży rafineryjnej oraz olefinowej zostały zaprezentowane w ["Słowniku wybranych pojęć branżowych i finansowych"](#) na końcu niniejszego Sprawozdania.

Poniżej zaprezentowano szacunki liczbowego wpływu zmian wybranych czynników makroekonomicznych na wyniki PKN ORLEN wraz z opisem stosowanej w tym zakresie metodologii. Szacunki wpływu zmian modelowej marży rafineryjnej i dyferencjału Brent/Ural dokonane zostały przy założeniu rocznych mocy przerobowych PKN ORLEN w wysokości około 120 mln baryłek. Szacunki wpływu zmian modelowej marży olefinowej dokonywane są przy założeniu sprzedaży monomerów i aromatów w PKN ORLEN na poziomie około 950 tys. ton/rok. Szacunki wpływu zmiany marży detalicznej dokonywane są przy założeniu sprzedaży paliw silnikowych w PKN ORLEN w wysokości około 6 mld litrów/rok.

WYKRES 15. Analiza wrażliwości na zmiany kluczowych parametrów makroekonomicznych mln USD/EUR/PLN.

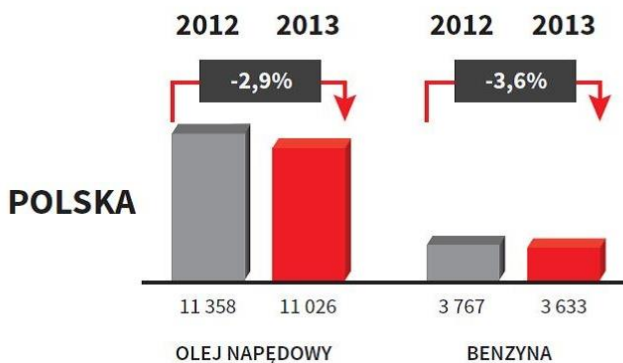
Wpływ zmian powyższych parametrów został oszacowany przy założeniu braku zależności pomiędzy nimi a także innymi parametrami kształtującymi wyniki PKN ORLEN. Zmiany czynników makroekonomicznych mogą oddziaływać dodatkowo na inne elementy takie jak optymalizacja struktury koszyka produktów, kierunki sprzedaży czy stopień wykorzystania mocy przerobowych, co może mieć dodatkowy wpływ na wyniki działalności.

Na poziom generowanych wyników finansowych istotne znaczenie wywiera stan polskiej gospodarki. Podstawowym wskaźnikiem odzwierciedlającym sytuację gospodarczą jest wskaźnik PKB, z którym skorelowane są takie parametry jak konsumpcja paliw czy stopa bezrobocia.

WYKRES 16. PKB w Polsce (zmiana rok/rok)¹⁾.

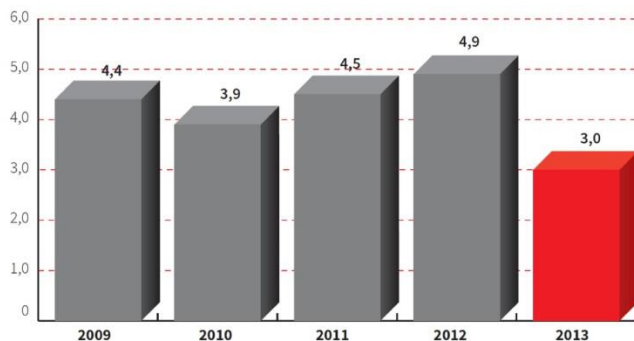
1) Na podstawie danych GUS (2013 rok – dane szacunkowe)

Sytuacja gospodarcza determinuje trendy w zakresie konsumpcji paliw. Ogólna kondycja gospodarki, mierzona między innymi poziomem PKB wpływa na bieżące jak i przyszłe zachowania konsumentów. Niestabilna sytuacja gospodarcza oraz wpływ firm działających w tzw. „szarej strefie” znacząco wpłynęła na poziom zużycia paliw na poszczególnych rynkach obsługiwanych przez PKN ORLEN.

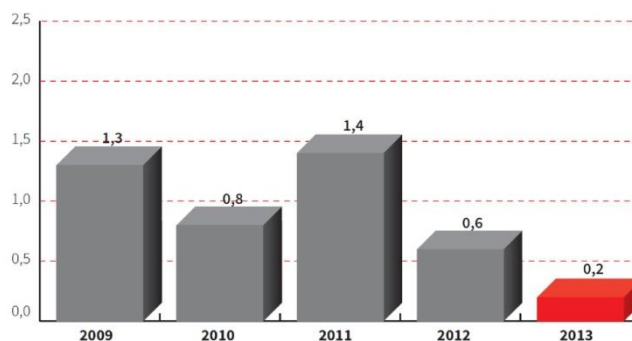
WYKRES 17. Konsumpcja benzyny i oleju na rynku polskim.

Zmiany stóp procentowych na rynku pieniężnym wpływają na poziom zysków osiąganych z tytułu posiadania lokat bankowych, udzielonych pożyczek, a także kosztów obsługi zadłużenia z tytułu kredytów. Ryzyka związane ze zmianą stóp procentowych zostały szerzej opisane w [pkt 3.6.2](#) niniejszego Sprawozdania.

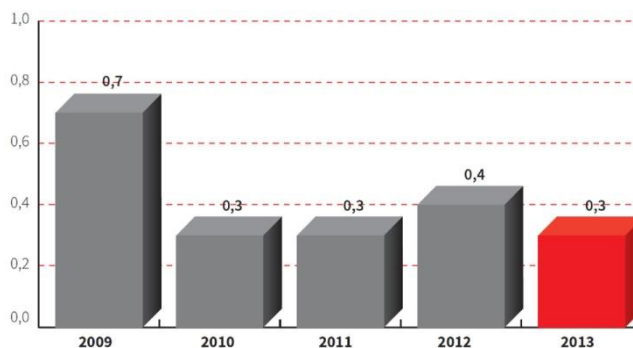
WYKRES 18. Średnia stopa procentowa WIBOR 3M (%).

WYKRES 19. Średnia stopa procentowa EURIBOR 3M (%).

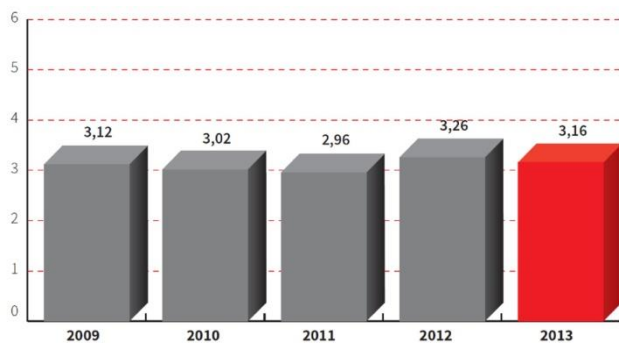

WYKRES 20. Średnia stopa procentowa LIBOR 3M (%).

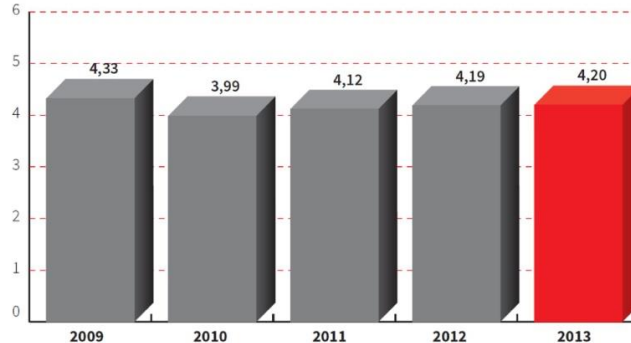

Ceny produktów rafineryjnych i petrochemicznych oferowanych przez PKN ORLEN ustalane są w większości w oparciu o ich notowania na rynkach towarowych wyrażone w walutach obcych. Koszty związane z zakupem podstawowych surowców, w tym ropy naftowej oraz obsługi zadłużenia są również wyrażone głównie w walutach obcych takich jak USD czy EUR. W rezultacie zmiany kursów wymiany tych walut względem złotego mają wpływ na wyniki finansowe PKN ORLEN.

WYKRES 21. Średni kurs walutowy USD/PLN.

WYKRES 22. Średni kurs walutowy EUR/PLN.

4.3 Zarządzanie zasobami finansowymi

4.3.1 Ogólne zasady zarządzania

PKN ORLEN wykorzystuje systemy koncentracji środków finansowych („cash pool”, „system cash-poolingu”) do optymalizacji kosztów finansowych oraz efektywnego zarządzania bieżącą płynnością finansową w ramach spółek Grupy ORLEN.

W 2013 roku funkcjonowały następujące systemy koncentracji środków finansowych:

- złotówkowy system cash-poolingu obejmujący na dzień 31 grudnia 2013 roku 33 spółki Grupy ORLEN,
- międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN (ORLEN Finance AB, Grupa ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Grupa Unipetrol).

Kolejnym instrumentem wykorzystywanym do efektywnego zarządzania finansami są transakcje sprzedaży części zapasów obowiązkowych ropy naftowej oraz usługi faktoringu należności.

W ramach zarządzania płynnością Spółka może emitować obligacje w ramach ustalonych limitów jak również nabywać obligacje emitowane przez spółki z Grupy ORLEN.

W 2013 roku Spółka inwestowała środki pieniężne w lokaty bankowe. Decyzje dotyczące lokat bankowych opierają się na maksymalizacji stopy zwrotu oraz bieżącej ocenie kondycji finansowej banków wymagającej posiadania przez bank krótkoterminowej oceny ratingowej dla depozytów na poziomie inwestycyjnym.

4.3.2 Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

W ramach optymalizacji źródeł finansowania PKN ORLEN korzysta z usług banków o wysokiej wiarygodności oraz silnej pozycji rynkowej. Pozwala to na ograniczenie ponoszonych kosztów bankowych przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokich standardów świadczonych usług.

TABELA 19. Podział źródeł finansowania.

WYSZCZEGÓLNIENIE, mln PLN	2013	2012	zmiana	zmiana %
1	2	3	4=(2-3)	5=(2-3)/3
Kredyty bankowe	4 517	6 165	(1 648)	(26,7%)
Pożyczki	177	186	(9)	(4,8%)
Dłużne papiery wartościowe	2 716	1 921	795	41,4%
Zadłużenie finansowe	7 410	8 272	(862)	(10,4%)
Wg terminu zapadalności:				
Długoterminowe	6 096	6 969	(873)	(12,5%)
Krótkoterminowe	1 314	1 303	11	0,8%
Środki pieniężne	2 072	972	1 100	113,2%
Zadłużenie finansowe netto	5 338	7 300	(1 962)	(26,9%)

Obniżenie zadłużenia finansowego netto do 5 338 mln PLN przyczyniło się do zmniejszenia dźwigni finansowej do 27,4% na koniec 2013 roku czyli poniżej poziomu określonego w strategii oraz utrzymania bezpiecznej wartości kowenantu kredytowego (dług netto/EBITDA) w wysokości 3,6.

Do najważniejszych kredytów funkcjonujących w 2013 roku w PKN ORLEN należą następujące umowy kredytowe (powyżej 100 mln PLN):

- umowa długoterminowego kredytu konsorcyjnego na kwotę do 2 625 mln EUR, podpisana przez PKN ORLEN w kwietniu 2011 roku. Kredyt ten ma charakter wielowalutowej linii odnawialnej udzielonej pierwotnie przez konsorcjum 14 banków. W takcie obowiązywania umowy do konsorcjum dołączył kolejny bank. Okres kredytowania wynosi 5 lat z dwiema opcjami przedłużenia, każda o 1 rok. W 2013 roku PKN ORLEN skorzystał z drugiej opcji przedłużenia, ustalając ostateczny termin spłaty kredytu: dla 15 konsorcjantów w wysokości 2 100 mln EUR na 28 kwietnia 2017 roku oraz dla 4 uczestników konsorcjum w wysokości 600 mln EUR na 28 kwietnia 2018 roku. PKN ORLEN może przeznaczyć pozyskane środki na ogólne cele korporacyjne i finansowanie spółek z Grupy ORLEN. Kredyt ten może być wykorzystywany w EUR, USD, CZK i PLN;
- 2 umowy kredytowe bilateralne, przeznaczone na finansowanie inwestycji, które zostały podpisane przez PKN ORLEN z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) w 2007 roku oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) w 2011 roku. Kwota 210 mln EUR przyznana została przez EBI na inwestycje z zakresu rozbudowy sieci stacji paliw i ochrony środowiska. Dostępne waluty kredytu to: EUR, USD, GBP i PLN oraz 9 letni okres spłaty z możliwością 3 letniego okresu karencji. Kwota 250 mln EUR przyznana została przez EBOiR na inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji Elektrociepłowni w Płocku oraz na ogólne cele korporacyjne. Okres kredytowania wynosi 7 lat. Kwota przyznanego kredytu zostanie zredukowana do 167 mln EUR w piątą rocznicę podpisania kredytu oraz do 83 mln EUR w szóstą rocznicę. Dostępne waluty kredytu to: EUR, USD i PLN;

- 6 umów bilateralnych o charakterze krótkoterminowego kredytu w rachunku bieżącym PKN ORLEN w łącznej kwocie 1 661 mln PLN na finansowanie bieżącej działalności.

W przypadku funkcjonujących umów kredytowych, PKN ORLEN zobowiązany jest do utrzymywania wybranych wskaźników finansowych w określonych przedziałach. W 2013 roku wskaźniki finansowe oceniane przez banki kredytujące znajdowały się na bezpiecznym poziomie. Osiągnięte w 2013 roku wskaźniki finansowe zaprezentowane w [pkt 4.3.8](#) potwierdzają pełną zdolność do wykonywania zobowiązań płatniczych wynikających z umów kredytowych oraz innych umów z bankami i instytucjami finansowymi.

Dodatkowe informacje dotyczące struktury zadłużenia PKN ORLEN zostały podane w nocie 18 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

4.3.3 Emisja papierów wartościowych oraz wykorzystanie wpływów z emisji

PKN ORLEN kontynuuje wykorzystywanie niepublicznego Programu emisji obligacji, funkcjonującego na podstawie umowy zawartej z konsorcjum polskich banków w listopadzie 2006 roku, z limitem zadłużenia do 2 000 mln PLN.

Środki pozyskane w ramach emisji są wykorzystywane na finansowanie bieżącej działalności. W roku 2013, w ramach powyższego programu PKN ORLEN emitował obligacje o charakterze krótkoterminowym w PLN dla ANWIL, IKS SOLINO, ORLEN Księgowość (od 1 stycznia ORLEN Centrum Usług Korporacyjnych), ORLEN KolTrans, ORLEN Paliwa, ORLEN Transport, ORLEN Upstream i Ship-Service. Rentowność obligacji ustalana jest na warunkach rynkowych.

Rada Nadzorcza PKN ORLEN w dniu 28 marca 2013 roku wyraziła zgodę na emisję przez PKN ORLEN obligacji w ramach publicznego programu emisji obligacji („Program”). W 2013 roku w ramach Programu PKN ORLEN wyemitował obligacje w Serii A, Serii B, Serii C i Serii D. W ramach Serii A, Serii B i Serii C zaoferowanych zostało maksymalnie po 2 000 000, a w Serii D zaoferowanych zostało do 1 000 000 niezabezpieczonych obligacji na okaziciela. Wartość nominalna 1 obligacji wynosi 100 PLN. Obligacje są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej opartej o sumę stopy WIBOR 6M i marży w wysokości od 130 do 150 punktów bazowych. Odsetki od obligacji wypłacane są w okresach półrocznych. Dzień ostatecznego wykupu obligacji przypada odpowiednio dla serii A w dniu 28 maja 2017, dla Serii B w dniu 3 czerwca 2017 roku, dla Serii C w dniu 6 listopada 2017 roku i dla Serii D w dniu 14 listopada 2017 roku.

Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) podjął uchwałę o dopuszczeniu obligacji Serii A, Serii B, Serii C i D do obrotu giełdowego na rynku regulowanym w ramach platformy Catalyst. Debiut obligacji Serii A i Serii B miał miejsce w dniu 28 czerwca 2013 roku. Debiut obligacji Serii C i Serii D miał miejsce w dniu 9 grudnia 2013 roku.

Agencja ratingowa Fitch Ratings przyznała dla obligacji Serii A, Serii B, Serii C oraz Serii D krajową ocenę kredytową („rating”) na poziomie „A-(pol)”.

Łączna wartość obligacji wyemitowanych w ramach Programu w 2013 roku, rozumiana jako iloczyn liczby obligacji objętych ofertą i ceny emisyjnej, wyniosła 700 mln PLN.

Środki pozyskane w ramach publicznego programu emisji obligacji PKN ORLEN wykorzystuje na finansowanie bieżącej działalności.

Na koniec 2013 roku łączna wartość wyemitowanych w PKN ORLEN papierów wartościowych wyniosła 2 716 mln PLN, w porównaniu z 1 921 mln PLN na koniec 2012 roku.

Dodatkowe informacje o emisji dłużnych papierów wartościowych zostały podane w nocie 18.3 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

4.3.4 Udzielone i otrzymane pożyczki

Na koniec 2013 roku w PKN ORLEN funkcjonowały następujące umowy pożyczek udzielonych przez Jednostkę Dominującą podmiotom z Grupy ORLEN:

- długoterminowa pożyczka udzielona 7 czerwca 2011 roku ORLEN Lietuva w kwocie 200 mln USD z ostatecznym terminem spłaty ustalonym na dzień 28 kwietnia 2017 roku. Saldo pożyczki pozostające do spłaty na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiło 200 mln USD plus naliczone odsetki,
- pożyczki udzielone ORLEN Finance AB związane z międzynarodowym systemem cash-poolingu w łącznej kwocie 569 mln PLN,
- długoterminowa pożyczka zawarta 12 grudnia 2013 roku z Unipetrol w kwocie 4 000 mln CZK z ostatecznym terminem spłaty ustalonym na dzień 28 kwietnia 2017 roku. Kwota wykorzystania pożyczki na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 2 000 mln CZK plus naliczone odsetki.

Na koniec 2013 roku w PKN ORLEN funkcjonowały następujące umowy pożyczek otrzymanych przez Jednostkę Dominującą od podmiotów z Grupy ORLEN:

- umowa krótkoterminowej pożyczki zawarta w dniu 22 listopada 2013 roku z ORLEN Insurance w kwocie 15 mln USD z terminem spłaty w dniu 21 listopada 2014 roku oraz możliwością przedłużenia na kolejny rok. Saldo pożyczki do spłaty na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiło 10 mln USD plus naliczone odsetki,
- pożyczki otrzymane od ORLEN Finance AB związane z międzynarodowym systemem cash-poolingu w łącznej kwocie 147 mln PLN.

Pożyczki udzielone oraz otrzymane w ramach Grupy ORLEN podlegają eliminacji w ramach standardowych procedur konsolidacyjnych.

4.3.5 Udzielone poręczenia, gwarancje i pozostałe zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2013 roku PKN ORLEN posiadał zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na łączną kwotę 3 615 mln PLN, przy 3 413 mln PLN na koniec 2012 roku. W 2013 roku kwota ta obejmuje:

- poręczenia i gwarancje udzielone jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich w wysokości 2 197 mln PLN,
- zabezpieczenia akcyzowe i akcyzę od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru w wysokości 1 241 mln PLN,
- poręczenia i gwarancje dotyczące zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności dotyczące głównie gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy w wysokości 177 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły istotne zobowiązania warunkowe.

4.3.6 Zarządzanie kapitałem pracującym

PKN ORLEN elastycznie zarządza kapitałem pracującym w niestabilnych warunkach rynkowych dysponując szeregiem narzędzi służących optymalizacji jego poziomu.

W ramach optymalizacji kapitału ulokowanego w obowiązkowych zapasach ropy naftowej w 2013 roku zawarto kolejną umowę sprzedaży części zapasów obowiązkowych i jednocześnie umowę przenoszącą na kupującego obowiązek utrzymywania tych zapasów na rachunek PKN ORLEN. Po zakończeniu okresu umownego PKN ORLEN może dokonać odkupu ropy naftowej celem realizacji obowiązków ustawowych w zakresie utrzymywania zapasów obowiązkowych.

PKN ORLEN wykorzystuje również umowy faktoringowe. PKN ORLEN korzysta z usług faktoringowych bez regresu oferowanych przez banki, które polegają na sprzedaży z dyskontem krótkoterminowych należności handlowych przysługujących Spółce przed terminem ich wymagalności oraz przejęciu ryzyka niewypłacalności tych należności przez bank.

Poziom kapitału pracującego netto na koniec 2013 roku wyniósł 7 636 mln PLN i był niższy o (-) 2 306 mln PLN głównie w wyniku optymalizacji poziomu zapasów operacyjnych a także wzrostu zobowiązań handlowych.

4.3.7 Instrumenty finansowe

PKN ORLEN przy wykorzystaniu instrumentów finansowych zabezpiecza następujące przepływy pieniężne:

- powstające w toku działalności operacyjnej w perspektywie kolejnych 12 miesięcy wpływy pomniejszone o wydatki indeksowane do lub denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna, w tym celu PKN ORLEN wykonuje terminowe transakcje sprzedaży i zakupu walut w formule bez rozliczenia (tzw. non-deliverable forwards),
- związane ze sprzedażą produktów rafineryjnych oraz zakupem ropy naftowej wykorzystując w tym celu swapy towarowe,
- związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS),
- związane z realizacją projektów inwestycyjnych wykorzystując w tym celu forwardy walutowe.

Aktywa finansowe na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosły 9 646 mln PLN i były wyższe o 1 039 mln PLN w porównaniu ze stanem z końca 2012 roku. Główne pozycje aktywów finansowych stanowiły należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 5 438 mln PLN oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty w kwocie 2 072 mln PLN oraz udzielone pożyczki w wysokości 1 475 mln PLN.

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosły 15 911 mln PLN i były niższe o (-) 232 mln PLN w porównaniu ze stanem z końca 2012 roku. Główne pozycje zobowiązań finansowych stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 7 185 mln PLN oraz kredyty i pożyczki w wysokości 4 694 mln PLN oraz dłużne papiery wartościowe w kwocie 2 716 mln PLN.

Dodatkowe informacje dotyczące instrumentów finansowych zostały przedstawione w nocy 30 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

4.3.8 Wybrane wskaźniki finansowe

TABELA 20. Zestawienie wskaźników finansowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	J.M.	2013	2012
1	2	3	4
Wskaźniki płynności, kapitału i zadłużenia			
Płynność bieżąca	x	1,6	1,8
Płynność szybka	x	0,8	0,8
Wskaźniki rotacji			
Szybkość obrotu należności	dni	25	26
Szybkość obrotu zobowiązań	dni	30	32
Szybkość obrotu zapasów	dni	43	45
Szybkość obrotu majątku	x	2,0	2,0
Wskaźniki zdolności obsługi zadłużenia			
Dźwignia finansowa netto	%	27,4	33,5
Dług netto/(zysk operacyjny + amortyzacja)	x	3,6	2,5

Metodologia obliczania wskaźników prezentowanych w niniejszym Raporcie została przedstawiona w [Słowniku Finansowym](#) na końcu niniejszego Sprawozdania.

4.4 Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Program inwestycyjny w 2013 roku i kolejnych latach ukierunkowany jest na realizację projektów o kluczowym znaczeniu dla dalszego rozwoju i konkurencyjności PKN ORLEN, pozwalających na optymalne wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych oraz rozwój obszarów: wydobywanie i energetyka.

Program inwestycyjny obejmuje również zakończenie szeregu projektów już realizowanych, m.in. Instalacje Odazotowania i Odpylania Spalin oraz Odsiarczania Spalin w Elektrociepłowni w PKN ORLEN oraz projekty rozwojowe segmentu wydobywanie i energetyka, w tym m.in. kontynuacja prac poszukiwawczych na posiadanych koncesjach, jak również kontynuacja budowy elektrowni parowo-gazowej we Włocławku. Skuteczna realizacja projektów inwestycyjnych stanowi jeden z priorytetów działań PKN ORLEN.

Zmniejszenie zadłużenia finansowego netto do poziomu 5 338 mln PLN na koniec 2013 roku, redukcja wskaźnika dźwigni finansowej netto do poziomu 27,4% oraz przewidywane przepływy operacyjne pozwolą na realizację planowanych zadań inwestycyjnych. Kluczową rolę w realizacji planów inwestycyjnych odgrywa polityka uruchamiania projektów w zależności od aktualnej sytuacji PKN ORLEN i otoczenia rynkowego. Prowadzona jest zrównoważona polityka inwestycyjna, w szczególności wydzielana jest tzw. pula dodatkowa nakładów, która będzie uruchamiana w zależności od realizacji podstawowych planów inwestycyjnych i stanu otoczenia makroekonomicznego, głównie w segmentach wydobywanie i energetyka.

Poziom wybranych wskaźników finansowych został zaprezentowany w [pkt 4.3.8](#) niniejszego Sprawozdania.

4.5 Perspektywy rozwoju działalności w najbliższym roku obrotowym

PKN ORLEN zakłada w najbliższym roku obrotowym kontynuację działań nakierowanych na wzmocnienie efektywności operacyjnej oraz koncentrację na przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej celem realizacji wyznaczonych kierunków strategicznych. Na sytuację finansowo-operacyjną PKN ORLEN mogą mieć wpływ, podobnie jak w latach poprzednich, czynniki zewnętrzne i wewnętrzne.

- Przewidywane otoczenie makroekonomiczne:**

- poziom cen ropy naftowej i dyferencjału Brent/Ural: zakładana stabilizacja notowań na poziomie porównywalnym ze średnią z 2013 roku,
- modelowa marża rafineryjna: oczekiwana nieznaczna poprawa (r/r) po rekordowo niskich poziomach z przełomu 2013 i 2014 roku,
- modelowa marża petrochemiczna: oczekiwane utrzymanie wysokiego poziomu powyżej 700 EUR/t w rezultacie kontynuacji długoterminowego trendu,
- umocnienie kursu EUR/PLN w związku z poprawą kondycji gospodarki polskiej, przy nieznacznym umocnieniu USD/EUR ograniczającym umocnienie USD/PLN – wpływ na poziom kosztów obsługi zadłużenia, zakupów surowców wyrażonych w walutach obcych oraz wysokość realizowanych cen i marż.

- **Przewidywane trendy rynkowe i konkurencja:**
 - zakładane przyspieszenie tempa wzrostu PKB w Polsce i krajach obsługiwanych przez PKN ORLEN, co powinno pozytywnie wpłynąć na poziom konsumpcji paliw i pozostałych produktów Spółki,
 - wzrost popytu na olej napędowy przy dalszym spadku popytu na benzynę w regionie Europy Środkowo-Wschodniej w 2014 roku,
 - spodziewane ograniczenie tzw. „szarej strefy” w efekcie wprowadzenia przez Rząd w październiku 2013 roku regulacji polegających na solidarnej odpowiedzialności za VAT oraz oczekiwania na dalsze regulacje,
 - wahania koniunkturalne w obszarze głównych produktów petrochemicznych: monomerów i polimerów, w tym możliwość poprawy w przypadku utrzymania się długoterminowego cyklu wzrostowego obserwowanego w tym obszarze w ostatnich latach,
 - wzrost konkurencji i w rezultacie presja rynkowa na osiągnięcie marże i poziom lokowanych wolumenów,
 - zmiany na rynku paliw silnikowych związane z szybko rosnącym udziałem LPG.
- **Zmiany legislacyjne:**
 - oczekiwane są dalsze regulacje mające na celu ograniczenie wpływu „szarej strefy”,
 - utrzymanie zredukowanego poziomu NCW w wysokości 6,04% energetycznych w latach 2014-2015 – możliwa optymalizacja kosztów realizacji NCW,
 - obniżenie limitów darmowych przydziałów uprawnień do emisji CO₂ na lata 2013-2020 – wstępne wielkości przydziałów bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską w dniu 26 lutego 2014, obecnie trwa proces legislacyjny na szczeblu krajowym,
 - utrata ważności przyznaných a nie umorzonych certyfikatów energii kolorowej oraz utrzymanie wsparcia dla produkcji energii elektrycznej w wysokosprawnych układach skojarzonych na nowych zasadach (certyfikaty kolorowe),
 - zmiany przepisów o zapasach obowiązkowych w średniej perspektywie.
- **Działalność inwestycyjna PKN ORLEN:**
 - rafineria: kontynuacja budowy instalacji Odazotowania i Odpylania oraz instalacji Odsiarczania Spalin (IOS) w Elektrociepłowni w Płocku,
 - detal: rozbudowa sieci stacji paliw w Polsce,
 - wydobywanie: planowana realizacja kolejnych odwiertów poszukiwawczych w Polsce oraz intensyfikacja wydobywania w Kanadzie – możliwe zwiększenie nakładów przy pozytywnych rezultatach prac,
 - energetyka: kontynuacja budowy elektrowni we Włocławku oraz podjęcie decyzji w sprawie projektu budowy kolejnej elektrowni CCGT w Płocku.

5. STRATEGIA I PLANY ROZWOJOWE GRUPY ORLEN

5.1 Założenia strategii Grupy ORLEN na lata 2013-2017

30 listopada 2012 roku przedstawiono strategiczne kierunki rozwoju Grupy ORLEN na lata 2013-2017 oparte na 3 filarach:

AKCJONARIUSZE Systematyczny wzrost stopy dywidendy do 5%	Stabilne fundamenty finansowe związane z obniżeniem zadłużenia i dźwigni finansowej, zapewnieniem refinansowania oraz poprawą oceny sytuacji Grupy ORLEN wyrażoną oceną agencji ratingowych stwarzają potencjał do wypłat dywidendy w kolejnych latach. Nowa, przejrzysta polityka dywidendowa zakłada systematyczny wzrost stopy dywidendy do poziomu 5% w odniesieniu do średniej kapitalizacji Spółki za rok poprzedni, z uwzględnieniem realizacji celów strategicznych w zakresie bezpieczeństwa finansowego oraz prognoz dotyczących sytuacji makroekonomicznej.
WZROST WARTOŚCI Wzrost przepływów operacyjnych ponad 40%	W segmentach rafineria, petrochemia i detal – tzw. downstream – koncentracja na doskonaleniu efektywności i maksymalizacji wartości oraz wykorzystanie posiadanego potencjału, jako dźwigni budowy wartości w segmencie energetyka i wydobywie, wzmocnienie przewag konkurencyjnych przy ograniczaniu ryzyk zewnętrznych. Zwiększenie wyników operacyjnych oraz przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej umożliwi zwiększenie środków na rozwój szczególnie w segmentach wydobywie i energetyka.
FUNDAMENTY FINANSOWE Utrzymywanie bezpiecznej dźwigni finansowej poniżej 30%	Powyższe cele strategiczne będą realizowane przy zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego. Planowane jest utrzymywanie bezpiecznego poziomu dźwigni finansowej poniżej 30% oraz kowenantu Dług netto / (zysk operacyjny + amortyzacja) poniżej 1,5. Celem strategicznym jest również posiadanie przez PKN ORLEN ratingu inwestycyjnego. Utrzymanie bezpiecznego poziomu wskaźników finansowych zwiększy elastyczność finansowania.

5.2 Realizacja strategii w poszczególnych segmentach

Segment rafineria

Segment rafineria dysponuje wysokiej klasy zintegrowanymi aktywami produkcyjnymi, pozwalającymi na utrzymanie silnej pozycji na konkurencyjnym rynku przede wszystkim dzięki doskonaleniu efektywności.

Kluczowe wskaźniki operacyjne do osiągnięcia do 2017 roku:

- zwiększenie do 77% uzysku paliw,
- zmniejszenie o 4 jednostki (wg wskaźnika Solomona - EII) energochłonności procesów.

W zakresie sprzedaży hurtowej paliw cele Spółki obejmują utrzymanie pozycji lidera na rynkach sprzedaży hurtowej, głównie poprzez zwiększenie wolumenu sprzedaży w wyniku poprawy efektywności, w tym dostosowania struktur sprzedaży do zmieniających się potrzeb rynkowych. Natomiast w obszarze logistyki Spółki będą zmierzać w kierunku optymalizacji kosztów logistyki paliw oraz dalszego wzmocnienia przewag logistycznych Grupy ORLEN.

Segment petrochemia

Pozycja PKN ORLEN, jako największej firmy petrochemicznej w regionie i lidera w produkcji olefin oraz poliolefin, w połączeniu z prognozami wzrostu popytu na te produkty stwarzają solidne podstawy do dalszego wzrostu wartości. Działania strategiczne do 2017 mają prowadzić do utrzymania pozycji najbardziej dochodowego segmentu PKN ORLEN oraz osiągnięcia statusu innowacyjnego gracza w wybranych segmentach rynku w wyniku wydłużania łańcucha wartości.

Podstawowym priorytetem jest koncentracja na maksymalizacji wartości generowanej z istniejących aktywów petrochemicznych, ponadto plany rozwoju są w pełni dostosowane do scenariuszy rozwoju poszczególnych rynków, aby zapewnić odpowiedni poziom przepływów pieniężnych, które przełożą się na osiągnięcie celów zaprezentowanych w Strategii.

Główne cele strategiczne segmentu petrochemia są następujące:

- optymalizacja aktywów produkcyjnych poprzez dociążenie kluczowych instalacji oraz poprawę efektywności energetycznej,
- maksymalizacja sprzedaży i marży na kluczowych produktach,
- wydłużanie łańcucha wartości poprzez realizację projektów rozwojowych.

Realizacja założonej strategii ma przynieść wzrost wykorzystania mocy instalacji Olefin o 7 p.p., zwiększenie sprzedaży polimerów oraz PTA łącznie o 0,2 mln ton w roku 2017 w porównaniu z rokiem 2012.

Segment detal

Działalność segmentu detalu w kolejnych latach będzie opierała się na silnej i ugruntowanej pozycji rynkowej. Grupa ORLEN posiada największą sieć sprzedaży w Europie Środkowej oraz największą w Polsce grupę lojalnych klientów. W programach Vitay i Flota aktywnych jest 2,5 mln uczestników.

Cele strategiczne do roku 2017 zakładają m.in. zwiększenie obecnej średniej sprzedaży na stację o 0,6 mln litrów do końca roku 2017. Ponadto, przewidują zwiększenie udziału w rynkach macierzystych Grupy ORLEN (do których zaliczają się rynek polski, czeski, niemiecki i litewski) o 3 p.p. w porównaniu do udziału w roku 2012 i realizację wyższych zysków ze sprzedaży pozapaliwowej. Osiągnięcie tych celów będzie możliwe m.in. dzięki wsparciu silnych i rozpoznawalnych marek stacji paliw na rynkach macierzystych. Struktura wydatków na obszar sprzedaży detalicznej zakłada zmniejszenie inwestycji dostosowawczych i większe zaangażowanie finansowe w rozwój sieci, w tym stacji autostradowych.

Segment wydobywcie

PKN ORLEN zakłada dalszy rozwój działalności wydobywczej. Opcjami dla poszerzenia działalności w tym zakresie są także partnerstwa strategiczne oraz transakcje M&A.

Priorytetem dla PKN ORLEN jest działalność poszukiwawcza gazu łupkowego na posiadanych na terenie Polski koncesjach. Rozpoczęcie wydobywania może rozpocząć się już w roku 2016, a w 2017 wynieść około 160 mln m³ rocznie. PKN ORLEN planuje także wydobywanie ropy naftowej, a wolumen własnej produkcji może wynieść 1 mln bbl rocznie w 2017 roku.

Segment energetyka

Biorąc pod uwagę perspektywę rynku energetyki, w tym przewidywaną przewagę popytu nad podażą, posiadane korzystne lokalizacje oraz możliwe do uzyskania synergii z pozostałymi segmentami, podjęto decyzję o kontynuowaniu działań rozwojowych w tym obszarze.

Główny element strategii energetycznej PKN ORLEN stanowi budowa elektrowni gazowo-parowej we Włocławku o mocy 463 MWe. Uruchomienie bloku planowane jest na IV kwartał 2015 roku. Blok będzie dostarczał parę technologiczną oraz energię elektryczną na potrzeby spółki ANWIL S.A., natomiast nadwyżka energii będzie plasowana na rynku.

W segmencie energetyki cele strategiczne PKN ORLEN zakładają:

- zwiększenie mocy wytwórczej energii poprzez realizację budowy elektrowni gazowej we Włocławku,
- modernizację obecnej infrastruktury w celu dalszego rozwoju zdolności wytwarzania energii oraz dostosowanie obecnych aktywów do Dyrektywy w Sprawie Emisji Przemysłowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego dla Grupy ORLEN.

5.3 Podsumowanie realizacji działań strategicznych w 2013 roku

W 2013 roku Grupa ORLEN realizowała kierunki rozwoju w oparciu o wyznaczone filary strategiczne:

AKCJONARIUSZE 	– Wyплата dywidendy 642 mln PLN w wysokości 1,5 PLN na akcję. – Stopa zwrotu: 3,8% w odniesieniu do średniego poziomu ceny akcji PKN ORLEN w 2012 roku.
FUNDAMENTY FINANSOWE 	– Dźwignia finansowa na poziomie 20,4%. – Odzyskanie ratingu inwestycyjnego Fitch i Moody's. – Dywersyfikacja finansowania: emisja obligacji o wartości nominalnej 700 mln PLN.
WZROST WARTOŚCI 	– Nabycie kanadyjskiej spółki wydobywczej TriOil. – Kontrakty z Rosneft na dostawy ropy do Płocka i Grupy Unipetrol. – EBITDA LIFO: 3,2 mld PLN.

Realizacja strategii w segmentach:

RAFINERIA	– Zwiększenie przerobu ropy do poziomu 28,2 mln ton w 2013 roku. – Wzrost uzysku produktów białych w PKN ORLEN do 79%. – Wzrost efektywności energetycznej we wszystkich rafineriach Grupy ORLEN – spadek wskaźnika energochłonności o (-) 3,9p.p. (r/r).
PETROCHEMIA	– Wzrost sprzedaży poliolefin i PTA (r/r). – Poprawa wskaźników energochłonności (r/r) dla kluczowych instalacji petrochemicznych Grupy ORLEN. – Rozpoczęcie prac dotyczących kluczowych projektów rozwojowych: instalacja PE 3 w Grupie Unipetrol oraz instalacja Fenolu, Metatezy i aromatów w PKN ORLEN.

DETAL	– Umocnienie pozycji i udziałów rynkowych na rynkach macierzystych (Polska, Czechy, Litwa) oraz utrzymanie udziałów na rynku niemieckim. – Wzrost o 1% (r/r) średniorocznej sprzedaży na stacjach PKN ORLEN do poziomu 3,5 mln litrów, przy spadającej konsumpcji paliw, – Określenie głównych kierunków rozwojowych sprzedaży pozapaliwowej obejmującej działalność handlową oraz usługi gastronomii.
WYDOBYCIE	– W ramach projektów niekonwencjonalnych na koniec 2013 roku zakończonych było 8 odwiertów, w tym: 6 pionowych i 2 poziome oraz 2 szczelinowania odcinków poziomych. Na początku 2014 roku zakończone zostały 2 kolejne odwierty: w styczniu – pionowy, w marcu – poziomy. – W ramach projektów konwencjonalnych zrealizowano do końca 2013 roku 3 odwierty: 2 w Polsce i 1 na szelfie łotewskim. – Nabycie kanadyjskiej spółki TriOil Resources Ltd - dostęp do zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego w fazie produkcji oraz know-how w zakresie wydobycia węglowodorów ze źródeł niekonwencjonalnych.
ENERGETYKA	– Budowa bloku CCGT we Włocławku o mocy 463 MWe wraz z infrastrukturą realizowana zgodnie z harmonogramem. – Opracowana koncepcja budowy bloku CCGT w Płocku o mocy 450-600 MWe w Płocku (przewidywana ostateczna decyzja odnośnie tego projektu w połowie 2014 roku). – Kontynuacja realizacji programu inwestycji ekologicznych – budowa instalacji Odazotowania i Odpylania Spalin oraz instalacji Odsiarczania Spalin. – Prace w zakresie poprawy efektywności energetycznej i kosztowej aktywów energetycznych: elektrociepłownia T700 w Grupie Unipetrol, energetyka w Rafinerii Trzebinia oraz w Grupie ORLEN Lietuva.

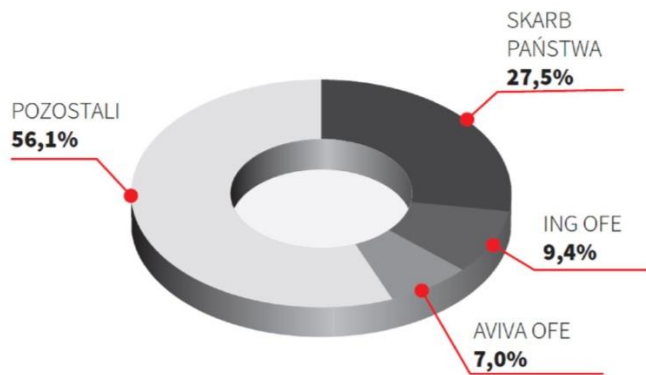
6. AKCJONARIAT I AKCJE

6.1 Struktura akcjonariatu PKN ORLEN

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 PLN każda akcja. Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Liczba akcji oraz struktura akcjonariatu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku została zaprezentowana w [pkt 7.4](#) niniejszego Sprawozdania.

WYKRES 23: Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Zarząd PKN ORLEN nie posiada informacji o umowach wpływających na przyszłą zmianę ilości posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

6.2 Liczba akcji PKN ORLEN i pozostałych podmiotów Grupy ORLEN, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących PKN ORLEN

Członkowie Zarządu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2013 roku nie posiadali akcji Spółki.

Pan Artur Gabor oraz Pan Grzegorz Borowiec z Rady Nadzorczej PKN ORLEN posiadali odpowiednio 3 200 akcji oraz 100 akcji Spółki na koniec 2013 roku.

Osoby zarządzające i nadzorujące PKN ORLEN na 31 grudnia 2013 roku nie posiadały akcji i udziałów w pozostałych spółkach Grupy ORLEN.

6.3 System kontroli programów akcji pracowniczych

W 2013 roku w PKN ORLEN nie był realizowany program akcji pracowniczych.

6.4 Transakcje nabywania akcji własnych

W 2013 roku PKN ORLEN nie przeprowadzał transakcji nabywania akcji własnych.

6.5 Polityka dywidendowa

Poprawa sytuacji finansowej PKN ORLEN wypracowana w ciągu ostatnich lat pozwoliła przyjąć i opublikować w ramach Strategii Grupy ORLEN na lata 2013-2017 zaktualizowaną politykę dywidendową. Zakłada ona możliwość stopniowego zwiększania kwot wypłacanej dywidendy do 5% średniej kapitalizacji giełdowej PKN ORLEN na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w roku poprzedzającym wypłatę. Uniezależnia to wysokość dywidendy od chwilowych wahań kursu akcji. Metoda ta nie wiąże także dywidendy z zyskiem netto, który w obszarze, w jaki działa Grupa ORLEN podlega dużej zmienności i często zawiera elementy o charakterze niegotówkowym, takie jak przeszacowanie zapasów czy kredytów, przez co nie w pełni odzwierciedla wypracowywane przez Spółkę wyniki.

Zarząd PKN ORLEN, z zysku netto za 2013 rok w kwocie 618 mln PLN, na wypłatę dywidendy za rok 2013 rekomenduje przeznaczyć 616 mln PLN (1,44 PLN / akcję), co odpowiada 3% średniej kapitalizacji Jednostki Dominującej w 2013 roku. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w notcie nr 17.5 do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2013 rok.

6.6 Rating

W sierpniu i listopadzie 2013 roku po czterech latach PKN ORLEN odzyskał rating na poziomie inwestycyjnym w dwóch wiodących agencjach ratingowych Fitch i Moody's, uzyskując odpowiednio oceny BBB- oraz Baa3 (positive outlook). Przyznanie powyższych ratingów jest wynikiem konsekwentnego procesu oddłużania PKN ORLEN i utrzymywania wskaźników finansowych na bezpiecznym poziomie, co istotnie poprawiło sytuację kredytową PKN ORLEN pomimo utrzymujących się trudnych warunków dla branży.

Na wzrost wiarygodności PKN ORLEN wpłynęła także ogłoszona w końcu 2012 roku strategia Grupy ORLEN na lata 2013-2017, która wspiera profil kredytowy Spółki poprzez utrzymanie wskaźników kredytowych na bezpiecznym poziomie. Analitycy agencji pozytywnie ocenili dużą elastyczność finansową Spółki. Przede wszystkim zwrócono uwagę na zrównoważoną politykę inwestycyjną, a w szczególności na wydzielanie w strategii dodatkowej puli nakładów, która może zostać uruchomiona w późniejszym okresie jeśli przepływy pieniężne będą niższe od oczekiwanych. Pozytywnie postrzegana jest również zdolność PKN ORLEN do elastycznego zarządzania kapitałem pracującym w odpowiedzi na zmiany sytuacji finansowej. Strategię Grupy ORLEN oceniono jako ambitny plan poprawy działalności podstawowej przy jednoczesnym rozwoju segmentów energetyka i wydobywanie, a także przy zachowaniu dużej elastyczności planowanych działań.

Pełna lista ocen ratingowych nadanych przez agencję Fitch jest następująca:

- Międzynarodowy długoterminowy rating Spółki w walucie zagranicznej – podwyższenie z „BB+” do „BBB-” z perspektywą stabilną.
- Międzynarodowy długoterminowy rating Spółki w walucie krajowej – podwyższenie z „BB+” do „BBB-” z perspektywą stabilną.
- Międzynarodowy krótkoterminowy rating Spółki w walucie zagranicznej – podwyższenie z „B” do „F3”.
- Międzynarodowy krótkoterminowy rating Spółki w walucie krajowej – podwyższenie z „B” do „F3”.
- Międzynarodowy rating niezabezpieczonego zadłużenia w walucie zagranicznej - podwyższenie z „BB+” do „BBB”.
- Międzynarodowy rating niezabezpieczonego zadłużenia w walucie krajowej – podwyższenie z „BB+” do „BBB”.
- Krajowy długoterminowy rating - podwyższenie z „BBB+(pol)” do „A-(pol)” z perspektywą stabilną.
- Krajowy rating niezabezpieczonego zadłużenia (odnoszący się także do obligacji detalicznych serii A i B, wyemitowanych w ramach programu publicznych emisji obligacji) – podwyższenie z „BBB+(pol)” do „A-(pol)”.

Agencja ratingowa Moody's podnosząc ocenę kredytową PKN ORLEN z poziomu Ba1 do poziomu Baa3 oceniła perspektywę przyznanego ratingu jako stabilną. Jednocześnie agencja podniosła bazową ocenę kredytową Spółki z poziomu ba2 do poziomu ba1.

6.7 PKN ORLEN na Gieldzie Papierów Wartościowych

Akcje PKN ORLEN są notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Od 1999 roku akcje PKN ORLEN notowane były w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Gieldzie Papierów Wartościowych. Od 2001 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagieldowym rynku Over The Counter (OTC). Jednostką transakcyjną w obrocie pozagieldowym w USA był 1 Amerykański Kwit Depozytowy, czyli ADR (American Depositary Receipt). W 2012 roku PKN ORLEN podjął decyzję o zakończeniu obu programów kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi. Rozwiązanie umowy depozytowej ustanawiającej GDR-y nastąpiło z dniem 27 lutego 2013 roku. Rozwiązanie umowy ustanawiającej ADR-y nastąpiło 4 marca 2013 roku.

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Gieldy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG, WIG20, WIG30, WIG-Poland, a także indeksu branżowego WIG-PALIWA.

Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index.

W 2013 roku indeks największych spółek WIG20 stracił na wartości (-) 7,0% (r/r), natomiast indeks WIG zyskał 8,1%. Średnia roczna cena akcji PKN ORLEN w 2013 roku wzrosła o 22,1% (r/r) natomiast cena akcji PKN ORLEN na koniec 2013 roku obniżyła się o (-) 17,2% (r/r).

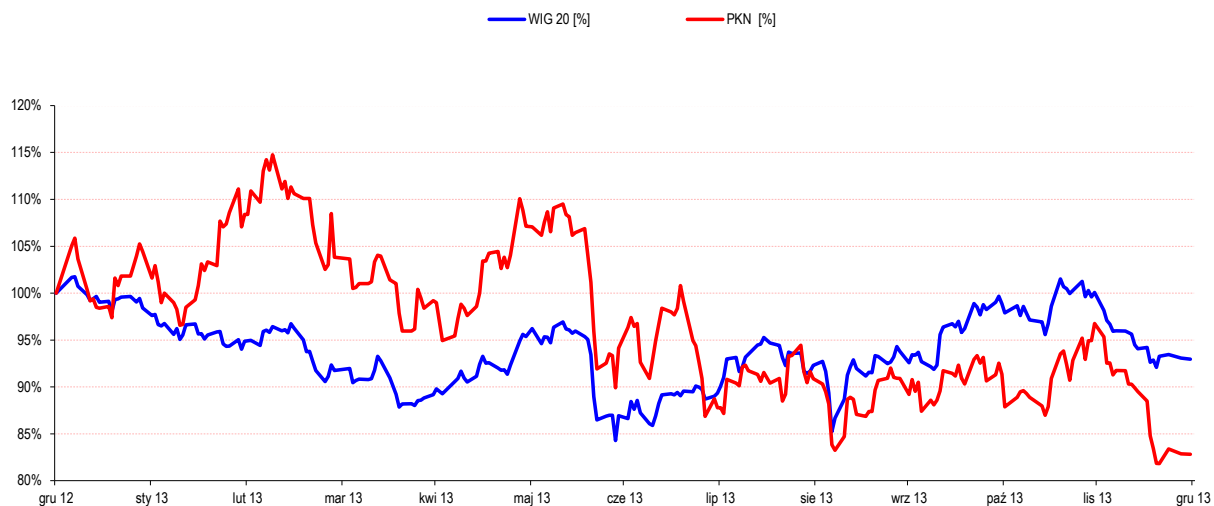
W 2013 roku na rynku podstawowym właściciela zmieniło 226 mln akcji czyli o (-) 21% mniej w porównaniu z obrotami w 2012 roku.

TABELA 21. Kluczowe dane dotyczące akcji PKN ORLEN.

KLUCZOWE DANE	J.M.	2013	2012	ZMIANA %
1	2	3	4	5=(3-4)/4
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	mln PLN	176	2 345	(92,5%)
Najwyższy kurs akcji	PLN	56,80	52,95	7,3%
Najniższy kurs akcji	PLN	40,50	32,02	26,5%
Cena akcji na koniec roku	PLN	41,00	49,50	(17,2%)
Średnia cena w okresie	PLN	47,96	39,27	22,1%
Wskaźnik P/E średni		116,6	7,2	1 519,4%
Wskaźnik P/E na koniec roku		99,6	9,0	1 006,7%
Liczba akcji w obrocie giełdowym	szt.	427 709 061	427 709 061	0,0%
Kapitalizacja na koniec roku	mln PLN	17 536	21 172	(17,2%)
Średnia dzienna wartość obrotów	mln PLN	44	45	(2,2%)
Średni dzienny wolumen obrotu	szt.	915 877	1 148 614	(20,3%)

Kalkulacja powyższych wskaźników wg kursów zamknięcia.

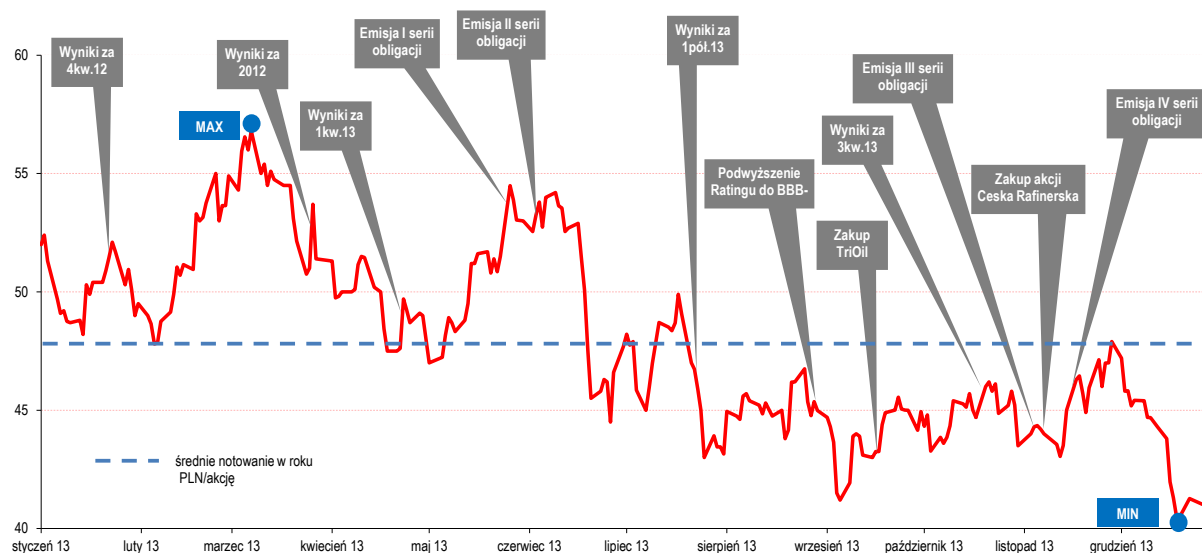
WYKRES 24. Notowania PKN ORLEN i WIG20 na GPW w 2013 roku¹⁾.

1) zmiana procentowa notowań PKN ORLEN i WIG 20 w stosunku do notowań z 31 grudnia 2012 roku

WYKRES 25. Notowania PKN ORLEN na GPW w latach 1999 – 2013.

WYKRES 26. Najważniejsze wydarzenia na tle notowań PKN ORLEN na GPW w 2013 roku.

Rekomendacje dla akcji PKN ORLEN wydają następujące biura maklerskie – według stanu na dzień autoryzacji niniejszego Sprawozdania.

Z SIEDZIBĄ W POLSKĘ

BDM
BZ WBK
Citi
Espirito Santo
IDM
ING
Investors
Ipopema
mBank
PKO BP
UniCredit

Z SIEDZIBĄ POZA POLSKĄ

Bank of America Merrill Lynch
Barclays
Concorde Securities
Deutsche Bank
Erste
Goldman Sachs
Morgan Stanley
Raiffeisen
Société Générale
UBS
Wood

Aktualna lista rekomendacji wydanych dla akcji Spółki znajduje się na korporacyjnej stronie internetowej pod adresem:
<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Rekomendacje/Strony/default.aspx?orderBy=InstitutionAsc>

7. ŁAD KORPORACYJNY

7.1 Stosowany zbiór zasad ładu korporacyjnego

W 2013 roku PKN ORLEN stosował zbiór zasad „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych” („DPSN”), obowiązujący na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kodeks „DPSN” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej łaadowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie www.corp-gov.gpw.pl oraz na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcji przeznaczonej dla akcjonariuszy Spółki – Relacje inwestorskie w zakładce Giełda/Dobre Praktyki GPW (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Giełda/Strony/DobrePraktykiGPW.aspx>).

Spółka obecnie nie stosuje zasady zawartej w części IV pkt 10 „DPSN”, dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej polegających na transmisji obrad Walnego Zgromadzenia oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w zakresie dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym. Pozostałe obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN” są przez PKN ORLEN stosowane.

Komunikacja z rynkiem kapitałowym

Spółka podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z jej otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne narzędzia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego. Organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważnym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Zapisy wideo z konferencji archiwizowane są na stronie internetowej Spółki, dzięki czemu możliwe jest obejrzenie wybranego wydarzenia także po jego zakończeniu.

Korporacyjna strona internetowa www.orlen.pl

PKN ORLEN prowadzi korporacyjną stronę internetową, która jest wiarygodnym i użytecznym źródłem informacji o Spółce dla przedstawicieli rynku kapitałowego. Specjalnie dla akcjonariuszy Spółki oraz inwestorów i analityków giełdowych na korporacyjnej stronie internetowej działa serwis Relacji inwestorskich (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie>). Zawartość serwisu internetowego przygotowywana jest w sposób przejrzysty, rzetelny i kompletny, tak aby umożliwić inwestorom i analitykom podejmowanie decyzji na podstawie prezentowanych przez Spółkę informacji. Sekcja Relacji inwestorskich jest prowadzona jednocześnie w języku polskim i angielskim.

Serwis podzielony jest na kilka zakładek, w których znaleźć można wszystkie opublikowane przez Spółkę raporty bieżące i okresowe, a także prezentacje przygotowane z okazji ważniejszych wydarzeń w firmie oraz nagrania dźwiękowe i wideo z tych wydarzeń.

Sekcja Relacji inwestorskich zawiera wiele nowoczesnych narzędzi i przydatnych inwestorom i analitykom giełdowym informacji o Spółce. Jest ona nieustannie udoskonalana zgodnie z najnowszymi standardami rynkowymi.

Można znaleźć tam między innymi:

- interaktywne wykresy i tabele służące do szybkich porównań wskaźników finansowych dla Spółki w różnych przedziałach czasowych,
- interaktywne wykresy i tabele notowań akcji PKN ORLEN z kalkulatorem zwrotu z inwestycji w akcje Spółki. Wykresy te umożliwiają porównywanie notowań akcji PKN ORLEN z głównymi indeksami giełdowymi, w skład których wchodzi akcje Spółki. Do wykresu notowań akcji PKN ORLEN można dołączyć wykres notowań jednego z indeksów: WIG, WIG 20, WIG 30 lub WIG PALIWA,
- zebrane w jednym miejscu sprawozdania finansowe wraz z omawiającymi je prezentacjami przygotowywanymi dla przedstawicieli rynku kapitałowego, zapisami telekonferencji z analitykami i inwestorami giełdowymi z okazji publikacji wyników finansowych oraz arkusze kalkulacyjne z danymi z prezentacji wyników i ze sprawozdań finansowych, ułatwiające analizę danych,
- specjalny formularz służący do skontaktowania się ze Spółką w sprawach Walnych Zgromadzeń PKN ORLEN, zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych,
- możliwość zapisania się na różnego rodzaju newslettery PKN ORLEN, w tym najnowsze wiadomości z obszaru relacji inwestorskich. Sekcja posiada także kanał RSS, dzięki któremu wszystkie nowe informacje w niej umieszczane, szczególnie raporty giełdowe oraz dane makroekonomiczne docierają błyskawicznie do odbiorców,
- funkcję zapisywania się na przypomnienia o wydarzeniach umieszczonych w Kalendarzu wydarzeń. Można wpisać automatycznie wybrane terminy do kalendarzy swoich programów pocztowych, a także zapisać się na wysyłane poprzez e-mail lub SMS przypomnienia o wydarzeniach. Można decydować o tym, przed którymi wydarzeniami otrzymać przypomnienie – może to być jedno lub kilka z nich, jak również wszystkie wpisane do kalendarza relacji inwestorskich PKN ORLEN zarówno w bieżącym roku, jak i w latach następnych.

W ramach ciągłego udoskonalania serwisu Relacji inwestorskich na www.orlen.pl oraz mając na względzie potrzeby informacyjne przedstawicieli rynku kapitałowego w 2013 roku:

- stworzono nową zakładkę „Obligacje dla inwestorów indywidualnych”. Prezentowane są tam wszystkie istotne informacje o programie publicznych emisji obligacji PKN ORLEN, skierowanym do inwestorów indywidualnych. Można tam pobrać dokumenty związane z całym programem (prospekt emisyjny wraz z aneksami) jak i z poszczególnymi emisjami (ostateczne warunki oferty,

- tabele odsetkowe). W zakładce tej zebrane są także wszystkie raporty bieżące opublikowane przez Spółkę dotyczące tego programu oraz dane kontaktowe do biur maklerskich obsługujących program emisji,
- sekcję zawierającą komplet materiałów związanych ze sprawozdaniami finansowymi uzupełniono o dane finansowe ze sprawozdań w wersji edytowalnej.

Na stronie internetowej w sekcji Relacji inwestorskich umieszczona jest także zakładka poświęcona ładowi korporacyjnemu. Z tego miejsca można pobrać roczne raporty Spółki z wypełniania dobrych praktyk, a także kodeks „DPSN”. Znajduje się tam także krótka informacja o stosowanych przez Spółkę dobrych praktykach, zasadach wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a także informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie Spółki oraz w jej Radzie Nadzorczej w okresie ostatnich dwóch lat.

Zakładka Walne zgromadzenie znajdująca się w serwisie Relacji inwestorskich zawiera komplet dokumentów korporacyjnych oraz przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym. Udostępniane są tam także informacje dotyczące terminów Walnych Zgromadzeń, projekty uchwał oraz cały komplet dokumentów prezentowanych akcjonariuszom na Walnych Zgromadzeniach. Spółka zapewnia także komunikację ze swoimi akcjonariuszami poprzez specjalny internetowy formularz kontaktowy w sprawie walnych zgromadzeń.

Ponadto PKN ORLEN posiada mobilną wersję swojej strony internetowej (m.orlen.pl) oraz mobilną wersję raportu rocznego on-line (m.raport.orlen.pl). Użytkownicy urządzeń mobilnych mogą w łatwy i szybki sposób korzystać z dostępu do kluczowych informacji dotyczących PKN ORLEN znanych z klasycznych wersji tych stron internetowych. Serwis m.orlen.pl umożliwia dostęp m.in. do raportów giełdowych, notowań akcji, wyników finansowych czy informacji prasowych. Na urządzeniach mobilnych można posłuchać branżowego audiobooka o historii polskiego przemysłu naftowego lub sięgnąć po publikacje elektroniczne. W zakładce Centrum Prasowe dostępne są pliki audio z nagraniami konferencji prasowych. Wersja mobilna korporacyjnej strony umożliwia także szybkie nawiązanie połączenia telefonicznego ze Spółką za pomocą funkcji „click to call”. Serwis mobilny raportu rocznego zawiera wszystkie treści klasycznego raportu rocznego. Należy podkreślić, że ma ona formę serwisu internetowego a nie aplikacji dzięki temu nie wymaga aktualizacji oprogramowania.

Serwisy m.orlen.pl i m.raport.orlen.pl dostępne są w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Bezpośrednie kontakty z przedstawicielami rynku kapitałowego

Spółka regularnie i aktywnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami i analitykami zarówno w kraju, jak i zagranicą. Organizowane są konferencje, spotkania indywidualne oraz grupowe, jak i telekonferencje z interesariuszami rynku kapitałowego. Przedstawiciele Spółki regularnie realizują także roadshows – cykle spotkań z inwestorami w ich miejscu pracy, w kraju i zagranicą. Dla przedstawicieli rynku kapitałowego zainteresowanych działalnością Spółki organizowane są także tzw. site visits, czyli wizyty akcjonariuszy lub analityków w zakładzie produkcyjnym i innych miejscach działalności produkcyjnej lub handlowej, co umożliwia lepsze poznanie specyfiki Spółki.

Podczas spotkań reprezentanci PKN ORLEN przekazują wiadomości na temat Spółki, ale jest to także okazja do pozyskania informacji zwrotnej ze strony akcjonariuszy, inwestorów oraz analityków giełdowych. Dzięki tej informacji zwrotnej Spółka, znając potrzeby informacyjne odbiorców, może rozwijać i udoskonalać swoje relacje z rynkiem kapitałowym.

Spółka dąży do poszerzenia i dywersyfikacji bazy inwestorów. W tym celu podejmuje działania aktywnego promowania swojej działalności wśród potencjalnych akcjonariuszy, także w nowych ośrodkach finansowych na całym świecie.

Mając na względzie rozwój form i polepszenie jakości komunikacji z rynkiem kapitałowym Spółka publikowała co kwartał tzw. „trading statement”, czyli szacunki danych operacyjnych i finansowych oraz przewidywania co do trendów kształtowania się zysku operacyjnego (EBIT), z uwzględnieniem wpływu czynników makroekonomicznych i znaczących zdarzeń jednorazowych na zysk operacyjny (EBIT). Celem powyższych raportów było przekazanie uczestnikom rynku kapitałowego informacji o szacunkowych wynikach Grupy ORLEN w okresie pomiędzy końcem kwartału i publikacją raportu okresowego za ten okres. W lutym 2013 roku Spółka zrezygnowała z kontynuowania publikacji „trading statement”.

W efekcie przyspieszenia przez Spółkę terminów publikacji raportów okresowych, trading statement przestał w istotnym stopniu spełniać swoją rolę.

Do istotnych działań, jakie Spółka przeprowadziła w ubiegłym roku dla szerokiego grona inwestorów, należy zaliczyć m.in.:

- zorganizowanie dni Inwestora i Analityka PKN ORLEN. Pierwszy dzień poświęcony był pogłębionej dyskusji na temat strategii PKN ORLEN na lata 2013-2017. Drugiego dnia zaproszeni goście zwiedzali wiertnię PKN ORLEN poszukującą gazu z łupków na koncesji Lubartów,
- ogłoszenie programu publicznych emisji obligacji skierowanych do inwestorów indywidualnych. W ramach programu, w 2013 roku, zostały wyemitowane 4 serie obligacji o łącznej wartości 700 mln PLN. Wyemitowane obligacje znajdują się w obrocie giełdowym na rynku Catalyst,
- udział PKN ORLEN w kampanii edukacyjnej „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” skierowanej do indywidualnych inwestorów giełdowych.

Dbłość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego została ponownie doceniona w minionym roku, czego wyrazem są nagrody jakie otrzymała Spółka w obszarze relacji inwestorskich:

- II miejsce w kategorii Relacje Inwestorskie w konkursie "Giełdowa Spółka Roku 2012" organizowanym przez Puls Biznesu,
- główna nagroda w kategorii polskich spółek giełdowych należących do indeksów WIG20 i mWIG40 w konkursie „Złota Strona Emitenta”, organizowanym przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych,
- nagroda „Best investor relations by a Polish company 2013”, w konkursie organizowanym przez miesięcznik IR Magazine,
- w 2013 roku PKN ORLEN utrzymał swoją obecność w VI i VII edycji projektu Respect Index,
- PKN ORLEN znalazł się w pierwszej trójce rankingu spółek giełdowych najlepiej raportujących dane ESG (dane pozafinansowe) w grupie polskich spółek należących do indeksów WIG20 i mWIG40 oraz w grupie spółek z sektora energetycznego, II edycji rankingu zorganizowanego przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, GES oraz Crido Business Consulting,
- nagroda specjalna „The Best of The Best” w konkursie The Best Annual Report 2012, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków oraz wyróżnienie specjalne Programu Edukacyjnego „Akcjonariat Obywatelski. Inwestuj Świadomie” za zdobycie największej liczby punktów w historii konkursu oraz modelowe prowadzenie sprawozdawczości finansowej z punktu widzenia akcjonariuszy i inwestorów.

Reakcje Spółki na pojawiające się publicznie opinie i informacje szkodzące jej wizerunkowi

W PKN ORLEN obowiązuje wewnętrzna regulacja dotycząca zasad prowadzenia działań kształtujących wizerunek Spółki, kontaktów z przedstawicielami środków masowego przekazu, a także przekazywania do Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej informacji mających znaczenie dla wizerunku PKN ORLEN. Zarządzenie to zobowiązuje do wieloetapowej weryfikacji informacji na temat przedstawicieli Spółki lub samej Spółki, zanim zostaną one upublicznione.

Wspomniane regulacje kształtują również zasady reakcji w sytuacji pojawienia się opinii i informacji wypowiedzianych publicznie przez osoby z zewnątrz, szkodzących wizerunkowi Spółki. Proces ten koordynowany jest przez Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej. Po pojawieniu się takich opinii i informacji, Spółka sprawdza ich wiarygodność, ocenia wagę i potencjalne skutki, a następnie decyduje o wystosowaniu sprostowania lub też zamknięciu sprawy ze względu na interes PKN ORLEN lub niską wagę zaistniałych nieścisłości. W przypadku, gdy stopień przedstawionej przez osobę z zewnątrz informacji bądź też opinii stwarza poważny skutek opiniotwórczy Spółka konstruuje treść sprostowania w celu wyjaśnienia nieprawdziwych opinii lub informacji.

W zależności od charakteru sprawy, przygotowane sprostowanie wysyłane jest do instytucji, która przekazała krzywdzące dla PKN ORLEN informacje i/lub zamieszczane jest na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl w zakładce Centrum Prasowe czy też rozsyłane w formie komunikatu prasowego.

Raportowanie na temat działalności PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

PKN ORLEN kieruje się zasadami społecznej odpowiedzialności bazując na „Wartościach i zasadach postępowania PKN ORLEN S.A.”. Dokument przyjęty przez Zarząd spółki we wrześniu 2012 roku określił nową misję. Wdrożone zostały nowe wartości, odpowiadające obecnym wyzwaniom i wspierające realizację strategii biznesowej. Odpowiedzialność, Rozwój, Ludzie, Energia, Niezawodność to wartości wytyczające drogę do osiągnięcia ambitnych celów firmie i ludziom ją tworzącym.

Zmianom towarzyszą elementy stałe. To między innymi udział PKN ORLEN już od roku 2003 w GLOBAL COMPACT, inicjatywie Sekretarza Generalnego ONZ. Dziesięć zasad z obszaru praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska naturalnego, przeciwdziałania korupcji od wielu lat stanowi priorytety funkcjonowania Spółki.

Spółka komunikuje działania z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu opracowując regularnie raporty społeczne. Od chwili powstania opublikowała ich dziewięć. Od roku 2008 są sporządzane zgodnie z międzynarodowym standardem GRI (Global Reporting Initiative). Raport CSR 2012 został opracowany zgodnie z Wytycznymi GRI G3.1 na poziomie B. Raport szczegółowo informuje m.in. o kwestiach dotyczących środowiska, zatrudnienia i godnej pracy, respektowania praw człowieka. Podobnie jak poprzednie został opublikowany na stronie internetowej Spółki: <http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Raporty/RaportyCSR>.

Niezmienna troska o ludzi znajduje wyraz w realizowanych przez PKN ORLEN i Fundację ORLEN – Dar Serca akcjach społecznych, programach kierowanych do obecnych i byłych pracowników, czy projektach na rzecz społeczności lokalnych. Fundacja ORLEN – Dar Serca jest organizacją pożytku publicznego, powołaną do realizowania społecznej misji Fundatora. Misją korporacyjnej Fundacji (jednej z pierwszych na polskim rynku) jest prowadzenie działań o dużej wartości dodanej, służących wyrównywaniu szans dzieci pozbawionych naturalnej opieki rodzicielskiej oraz aktywne partnerstwo z lokalnymi społecznościami, realizowane poprzez stymulowanie i wspieranie młodych ludzi w procesie edukacji, zaangażowanie w projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

O prowadzonych projektach Fundacja informuje na swojej stronie internetowej w corocznie sporządzanych sprawozdaniach: <http://www.orlendarserca.pl/PL/NaszaDzialalnosc/Strony/Sprawozdanie-z-dzialalnosci.aspx>.

7.2 Opis podstawowych cech stosowanych w PKN ORLEN systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizowany jest przez:

- weryfikację stosowania jednolitej polityki rachunkowości przez spółki Grupy ORLEN w zakresie ujęcia, wyceny i ujawnień zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską,
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- stosowanie jednolitych wzorców jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz okresową weryfikację prawidłowości ich zastosowania w spółkach Grupy ORLEN,
- weryfikację zgodności sprawozdań finansowych spółek Grupy ORLEN z danymi wprowadzanymi do zintegrowanego systemu informatycznego służącego do przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przegląd przez niezależnego audytora publikowanych sprawozdań finansowych za I kwartał, półrocze i III kwartał oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i Grupy ORLEN,
- procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed publikacją,
- dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Ewidencja zdarzeń gospodarczych w PKN ORLEN prowadzona jest w zintegrowanym systemie finansowo - księgowym, którego konfiguracja jest zgodna z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości.

System ten jest wiodącym systemem w Grupie ORLEN. Dzięki stosowanej jednolitej platformie informatycznej Jednostka Dominująca ma kontrolę nad sposobem ewidencji zdarzeń finansowo - księgowych w Grupie ORLEN.

Posiada on funkcjonalność umożliwiającą sterowanie prawami dostępu różnych użytkowników w sposób zapewniający kontrolę nad ich dostępem do ściśle określonych obiektów i transakcji.

Wszystkie działania wykonywane w systemie są rejestrowane dla poszczególnych transakcji i użytkowników. W celu ochrony przed nieuprawnionym dostępem cały system wraz z danymi użytkowników jest zapisywany w specjalnej strukturze katalogów systemu operacyjnego, zabezpieczonej odpowiednimi uprawnieniami.

Bezpieczeństwo i dostępność informacji zawartych w systemie finansowo-księgowym kontrolowane są na wszystkich poziomach bazy danych, aplikacji i prezentacji oraz systemu operacyjnego. Integracja systemu zapewniona jest przez systemy kontroli wprowadzanych danych (walidacje, autoryzacje, listy wartości) oraz dzienniki zmian. W przypadku awarii systemu nie dokończone transakcje są wycofane. Możliwość ścieżek rewizyjnych dają dzienniki zmian.

Użytkownicy nie mają bezpośredniego dostępu do systemu operacyjnego i bazy danych. Zintegrowane menu systemu zawiera ścieżki dostępu do wszystkich dostępnych transakcji w systemie. Zabezpieczenie dostępu do poszczególnych transakcji odbywa się na podstawie przypisanych użytkownikowi autoryzacji.

Stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

W celu zapewnienia jednolitości zasad rachunkowości spółki Grupy ORLEN stosują, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjętą przez PKN ORLEN i zatwierdzoną przez spółki Grupy ORLEN, politykę rachunkowości. Podlega ona okresowej aktualizacji zapewniającej zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności MSSF, ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Przestrzeganie tego obowiązku jest monitorowane przez Biuro Rachunkowości Korporacyjnej, które przeprowadza kompleksowe procedury analityczne uzupełnione czynnościami sprawdzającymi. Biuro to opracowuje także wskazówki i wytyczne w odniesieniu do zidentyfikowanych zagadnień wymagających szczegółowych objaśnień dla zapewnienia poprawnych i jednolitych zasad sprawozdawczości finansowej.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe są przygotowywane na podstawie zintegrowanego systemu informatycznego, w którym przeprowadzany jest proces konsolidacji wprowadzanych danych do pakietów sprawozdawczych przez spółki Grupy ORLEN. System jest rozwiązaniem utworzonym dla celów zarządzania finansowego oraz raportowania. Narzędzie to umożliwia ujednolicenie informacji finansowych. W jednym miejscu zbierane są informacje wynikowe, budżetowe, prognozowane oraz statystyczne, co zapewnia bezpośrednią kontrolę i zgodność wprowadzanych danych.

Dane poddawane są analizie pod względem spójności, kompletności i ciągłości, czemu służą zaimplementowane w systemie kontrolki sprawdzające zgodność danych wprowadzanych przez spółki.

Nad bezpieczeństwem zarządzania systemem oraz ustalonymi etapami zarządzania procesem konsolidacji sprawują nadzór wyznaczeni użytkownicy systemu. Nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom ściśle uzależnione jest od zdefiniowanych (przypisanych) im ról bezpieczeństwa. W celu zachowania kontroli dla poszczególnych użytkowników zostały ustanowione odpowiednie klasy bezpieczeństwa. Dostęp do zasobów finansowych ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom i weryfikacji. Kontrola dostępu do aplikacji prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego. Począwszy od wprowadzania danych aż do wygenerowania informacji końcowych.

Informacje finansowe są przechowywane w systemie informatycznym, tak że mogą być one użyte do tworzenia czytelnych raportów oraz prognoz zarówno na potrzeby wewnętrzne jak i dla odbiorców zewnętrznych, takich jak: instytucje publiczne, analitycy finansowi, akcjonariusze i partnerzy biznesowi.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w jednym zintegrowanym narzędziu pozwala na skrócenie procesów konsolidacyjnych i raportowych oraz uzyskanie informacji finansowych o wysokiej jakości merytorycznej i użytkowej.

W celu bieżącego ograniczania ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych poddawane są one weryfikacji przez audytora co kwartał, a zatem częściej niż wynika to z obowiązujących przepisów. W przypadku sprawozdania za I kwartał, półrocze i III kwartał

audytor dokonuje przeglądu, natomiast w przypadku sprawozdania rocznego jest ono poddawane badaniu. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

W Spółce stosowane są procedury autoryzacji, zgodnie z którymi raporty okresowe przekazywane są Zarządowi Spółki, a następnie Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej do zaopiniowania. Po uzyskaniu opinii Komitetu Audytowego oraz po zakończeniu weryfikacji przez audytora sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Zarząd Spółki do publikacji, a następnie przekazywane przez Biuro Relacji Inwestorskich do stosownych instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Do czasu opublikowania sprawozdania finansowe udostępniane są wyłącznie osobom uczestniczącym w procesie ich przygotowania, weryfikacji i zatwierdzenia.

W Spółce funkcjonuje Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz analizy procesów biznesowych.

Biuro realizuje zadania audytowe w oparciu o roczne plany audytów zatwierdzane przez Zarząd oraz przyjmowane przez Komitet Audytowy Rady Nadzorczej i Radę Nadzorczą. Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym może realizować także audyty doraźne zlecane przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Spółki.

W ramach realizowanych celów i zadań Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym dostarcza rekomendacji wdrożenia rozwiązań i standardów w ramach realizowanych zadań audytowych, których celem jest redukcja ryzyka niezrealizowania celów PKN ORLEN, poprawa skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zwiększenie wydajności procesów biznesowych.

Dwa razy w roku Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym przygotowuje sprawozdanie z monitoringu stopnia wdrożenia rekomendacji dla Zarządu i Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej zawierające podsumowanie wniosków ze zrealizowanych zadań audytowych oraz monitoruje realizację rekomendacji audytora sprawozdań finansowych Spółki.

Ponadto Biuro Audytu i Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym koordynuje proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz zapewnia narzędzia i wsparcie metodologiczne dla obszarów biznesowych. Biuro prowadzi corocznie proces samooceny ryzyk oraz przeprowadza testy mechanizmów kontrolnych na potrzeby Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykami Korporacyjnymi (ERM). Z przeprowadzonych prac Biuro przygotowuje raport na temat aktualnego profilu ryzyka PKN ORLEN i oceny skuteczności funkcjonujących mechanizmów kontrolnych w ramach funkcjonowania ERM.

7.3 Wskazanie postanowień ładu korporacyjnego, których PKN ORLEN nie stosuje oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

W 2013 roku, w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku zmienionych Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW ("DPSN"), PKN ORLEN poinformował o niestosowaniu zasady zawartej w części IV pkt 10 DPSN, dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej polegających na transmisji obrad Walnego Zgromadzenia oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym (elementy „e-walnego zgromadzenia”).

Zarząd Spółki dwukrotnie proponował akcjonariuszom wprowadzenie zapisów do Statutu i Regulaminu Walnego Zgromadzenia umożliwiających organizację e-walnych zgromadzeń. Propozycja ta nie uzyskała akceptacji akcjonariuszy podczas Zwyczajnych Walnych Zgromadzeń odbywających się 29 czerwca 2011 roku oraz 30 maja 2012 roku.

Niestosowanie powyższej zasady nie wpływa na rzetelność polityki informacyjnej Spółki ani też nie rodzi ryzyka ograniczenia czy utrudnienia akcjonariuszom udziału w obradach Walnych Zgromadzeń.

Pozostałe reguły dotyczące organizacji i przebiegu Walnego Zgromadzenia są stosowane. Spółka przestrzega obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa oraz dąży do realizowania właściwej polityki informacyjnej. PKN ORLEN organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z obrad walnych zgromadzeń, a archiwalne nagrania wideo dostępne są na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl. Spółka umożliwia przedstawicielom mediów obecność na walnych zgromadzeniach.

Spółka nie wyklucza możliwości przyjęcia do stosowania wyżej wymienionej zasady w przyszłości.

W roku 2013 PKN ORLEN stosował wszystkie pozostałe obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN”.

7.4 Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający znaczne pakiety akcji

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów największych spółek WIG20, WIG30 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index.

Od 1999 roku akcje PKN ORLEN notowane były także w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. GDR-y zostały wyłączone z notowań na oficjalnym rynku notowań oraz wycofane z obrotu na Rynku Głównym Londyńskiej Giełdy Papierów Wartościowych z dniem 27 lutego 2013 roku. Do 4 marca 2013 roku obrót kwitami depozytowymi odbywał się również w USA na pozagiełdowym rynku OTC. Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN był The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną

na giełdzie londyńskiej był 1 GDR, na który przypadały dwie akcje PKN ORLEN. Spółka podjęła decyzję o zakończeniu programu kwitów depozytowych ze względu na zmniejszające się zainteresowanie inwestorów tymi papierami wartościowymi.

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 PLN każda akcja.

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Poniżej zaprezentowana jest lista akcjonariuszy PKN ORLEN posiadających znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym Spółki, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

W 2013 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego Sprawozdania nie było zmian w składzie akcjonariuszy posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym PKN ORLEN. Spółka zmieniła sposób prezentacji danych o znaczących akcjonariuszach. Liczba akcji posiadana przez akcjonariuszy prezentowana jest na podstawie najbardziej aktualnych, oficjalnych informacji posiadanych przez Spółkę. Wcześniej PKN ORLEN przedstawiał dane z otrzymanych zawiadomień od akcjonariuszy.

TABELA 22. Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 1 stycznia 2013 roku.

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE *	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
ING OFE **	21 464 398	21 464 398	5,02%	5,02%
Pozostali	266 790 431	266 790 431	62,38%	62,38%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

*wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 9 lutego 2010 roku.

**wg informacji otrzymanych przez Spółkę od funduszu 30 marca 2012 roku.

TABELA 23. Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 31 grudnia 2013 roku.

AKCJONARIUSZE	LICZBA AKCJI	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU PKN ORLEN	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
ING OFE *	40 000 000	40 000 000	9,35%	9,35%
Aviva OFE *	30 000 000	30 000 000	7,01%	7,01%
Pozostali	239 998 865	239 998 865	56,12%	56,12%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

*zgodnie z informacjami z ZWZ PKN ORLEN zwołanego na dzień 27 czerwca 2013 roku.

7.5 Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający specjalne uprawnienia kontrolne oraz ograniczenia prawa głosu

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Odnosnie prawa głosu poszczególnych akcjonariuszy w Statucie Spółki przyjęto, iż:

- Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem że takie ograniczenie prawa głosowania nie istnieje dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w:
 - ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
 - ustawie z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców,

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy Skarbu Państwa oraz banku depozytowego, który na podstawie umowy ze Spółką wyemitował kwity depozytowe w związku z akcjami Spółki (w przypadku wykonywania przez ten podmiot prawa głosu z tych akcji Spółki). Wykonywanie prawa głosu przez podmiot zależny uważa się za jego wykonywanie przez podmiot dominujący w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Dla obliczania liczby głosów przysługujących akcjonariuszowi sumuje się liczbę głosów z akcji i liczbę głosów, które uzyskałby ten akcjonariusz w przypadku zamiany posiadanych przez siebie kwitów depozytowych na akcje.

- Akcjonariuszem jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.
- Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:
 - liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania,
 - jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza 10% ogólnej liczby głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce,
 - w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
 - ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.
- W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów zgodnie z powyższymi postanowieniami, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni Członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest on podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec PKN ORLEN.

Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w niniejszym punkcie, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

- Ograniczenie prawa głosowania, o którym mowa powyżej nie dotyczy podmiotów zależnych od Skarbu Państwa.
- Na potrzeby wskazanych wyżej regulacji przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
 - mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
 - której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.
- W razie wątpliwości wykładni postanowień niniejszego rozdziału należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 kodeksu cywilnego.

Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej. Ponadto jeden Członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Specjalne uprawnienia dla akcjonariusza Skarbu Państwa wynikać mogą także z postanowień przepisów powszechnie obowiązujących. Uprawnienia takie w szczególności wynikają z ustawy z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (dalej ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa). Zgodnie z przywołaną ustawą, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki (czyli Walne Zgromadzenie, Radę Nadzorczą oraz Zarząd) czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W dniu 2 sierpnia 2011 roku Zarząd PKN ORLEN powołał Pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

7.6 Zasady zmiany statutu PKN ORLEN

Zmiana Statutu PKN ORLEN wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmian Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Po wpisaniu zmian w Statucie do rejestru przedsiębiorców PKN ORLEN przekazuje na ten temat raport bieżący do publicznej wiadomości.

7.7 Sposób działania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN oraz jego uprawnienia regulują Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcjach: O firmie (zakładka Dokumenty korporacyjne) i Relacje inwestorskie (zakładka Walne zgromadzenie).

Zwołanie i odwołanie Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie umieszczane na stronie internetowej Spółki oraz poprzez przekazanie raportu bieżącego do instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powinno odbyć się nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki, w terminie dwóch tygodni od zgłoszenia takiego wniosku. Wniosek o zwołanie Zgromadzenia powinien określać sprawy wnoszone pod obrady lub zawierać projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Rada Nadzorcza może zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Rada Nadzorcza może także zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła Zgromadzenia w terminie

dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia na zasadach określonych przepisami powszechnie obowiązującymi.

Komplet materiałów prezentowanych akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu, w tym szczególnie projekty uchwał proponowane do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia w swojej siedzibie w Płocku i swoim biurze w Warszawie, a także na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl.

Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odbywa się w siedzibie Spółki w Płocku, ale może odbyć się także w Warszawie.

Spółka organizuje każdorazowo transmisję internetową z obrad Zgromadzenia, oferując również symultaniczne tłumaczenie na język angielski.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Walnego Zgromadzenia odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później, niż na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia nie może nastąpić w tym terminie, Walne Zgromadzenie powinno się odbyć. Jeśli jednak z okoliczności wynika, że odbycie obrad Walnego Zgromadzenia jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, wówczas odwołanie albo zmiana terminu może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia. Odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki wraz z podaniem uzasadnienia i dochowaniem innych wymogów prawa. Kompetencja do odwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje wyłącznie organowi lub osobie, która zwołała Walne Zgromadzenie. Odwołanie Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad, na wniosek uprawnionych podmiotów, umieszczono określone sprawy, lub które zwołane zostało na taki wniosek, możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące sprawy:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego sprawozdania z działalności Spółki, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN oraz sprawozdania z działalności Grupy ORLEN za poprzedni rok obrotowy,
- udzielanie absolutorium Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- decydowanie o podziale zysku oraz o pokrywaniu strat, a także sposobie wykorzystania funduszy utworzonych z zysku, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych regulujących w sposób odmienny tryb wykorzystania takich funduszy,
- powoływanie Członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 Statutu, oraz ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, jeżeli przepisy kodeksu spółek handlowych oraz Statutu nie stanowią inaczej,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki oraz sprawowaniu nadzoru lub zarządu,
- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wyrażanie zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki,
- zmiana Statutu Spółki,
- tworzenie i likwidowanie kapitałów rezerwowych i innych kapitałów oraz funduszy Spółki,
- decydowanie o umorzeniu akcji oraz nabywaniu akcji w celu ich umorzenia i określenie warunków ich umorzenia,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
- rozwiązanie, likwidacja i przekształcenie Spółki oraz jej połączenie z inną spółką,
- zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych.

Nie wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Spółki nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, niezależnie od wartości takiej nieruchomości, oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego Spółki.

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień kodeksu spółek handlowych oraz Statutu, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, przy czym za oddane uważa się głosy "za", "przeciw" i "wstrzymujące się".

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji i przekształcenia i obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Uchwała Walnego Zgromadzenia o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za tym istotne powody. Uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy, wymagają większości 75% głosów oddanych z zastrzeżeniem, że obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, którzy wnioskowali za umieszczeniem tego punktu w porządku obrad, uprzednio wyrazili już zgodę na jego zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania tej sprawy.

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Prawo głosowania akcjonariuszy Spółki zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich (poza wyjątkami określonymi w Statucie Spółki) nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia. Szczegółowe zasady wykonywania prawa głosu zostały przedstawione w [pkt 7.5](#) niniejszego Sprawozdania.

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez swych pełnomocników.

Uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Zgodnie z postanowieniami kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Akcjonariusz, który chce wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki musi zgłosić ten fakt do podmiotu prowadzącego jego rachunek papierów wartościowych. Na żądanie akcjonariusza, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zaświadczenie to zawiera:

- firmę, siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia,
- liczbę akcji (na żądanie akcjonariusza powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych),
- rodzaj i kod akcji,
- firmę, siedzibę i adres Spółki,
- wartość nominalną akcji,
- imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji,
- siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji,
- cel wystawienia zaświadczenia,
- datę i miejsce wystawienia zaświadczenia,
- podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

Na podstawie tych imiennych zaświadczeń podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych sporządzają listy akcjonariuszy, którzy zgłosili chęć do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Nie później niż na dwanaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia wykazy te przekazywane są do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW, aktualnie podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych). Na ich podstawie KDPW sporządza wykaz podmiotów uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki. Następnie KDPW udostępnia Spółce ten wykaz nie później niż na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia. Stanowi on podstawę do ustalenia przez Spółkę listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zarząd PKN ORLEN wyklada listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu w siedzibie Spółki w Płocku oraz w biurze w Warszawie na trzy dni powszednie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo uczestniczyć z prawem zabierania głosu Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nawet nie będący akcjonariuszami, bez potrzeby otrzymywania zaproszeń. W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, których mandaty wygasły przed dniem Walnego Zgromadzenia, a którzy sprawowali swe funkcje w roku obrotowym, za który sprawozdanie Zarządu oraz sprawozdanie finansowe ma być zatwierdzone przez to Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo brać udział także inne osoby zaproszone przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie lub dopuszczone na salę obrad przez Przewodniczącego, w szczególności biegły rewident, doradcy prawni i finansowi lub pracownicy Spółki. PKN ORLEN, w zakresie zgodnym z przepisami prawa i uwzględniającym interesy Spółki, umożliwia także przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach. Zarząd na każdym Walnym Zgromadzeniu zapewnia udział niezależnego eksperta w sprawach z zakresu prawa handlowego.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, oraz biegły rewident Spółki, w granicach swoich kompetencji i w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia spraw omawianych przez Walne Zgromadzenie, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących Spółki. Udzielanie odpowiedzi na pytania uczestników Walnego Zgromadzenia dokonywane jest przy uwzględnieniu faktu, że PKN ORLEN, jako spółka publiczna, wykonuje obowiązki informacyjne w sposób wynikający z przepisów prawa regulującego funkcjonowanie rynku kapitałowego, a udzielanie informacji nie może być dokonywane w sposób inny niż wynikający z tych przepisów.

Akcjonariusze mogą komunikować się ze Spółką za pośrednictwem strony internetowej. Mogą tą drogą przysyłać zawiadomienia o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej oraz dokument pełnomocnictwa wraz z innymi dokumentami pozwalającymi na identyfikację mocodawcy i pełnomocnika. Służy do tego specjalna sekcja poświęcona Walnym Zgromadzeniom Spółki. Zamieszczane są w niej także przydatne akcjonariuszom materiały, m.in. przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym, informacje o zbliżających się zgromadzeniach akcjonariuszy, materiały związane z tymi Zgromadzeniami, a także materiały archiwalne z odbytych posiedzeń, w tym treści podjętych uchwał, a także pliki wideo zawierające transmisje internetowe z Walnych Zgromadzeń.

Walne Zgromadzenia w 2013 roku

W dniu 27 czerwca 2013 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, w związku z upływem kadencji Rady Nadzorczej, ustaliło siedmioosobowy skład Rady Nadzorczej oraz zdecydowało o powołaniu na nową kadencję członków Rady Nadzorczej. Na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie powołało Panią Angelinę Annę Sarotę, natomiast na członków Rady powołano Panów Cezarego Banasińskiego, Grzegorza Borowca, Artura Gabora, Michała Gołębiowskiego, Cezarego Możejńskiego, Leszka Pawłowicza.

Podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusze zatwierdzili roczne sprawozdania z działalności Spółki i Grupy ORLEN oraz sprawozdania finansowe za 2012 rok. Zdecydowali także o udzieleniu absolutorium wszystkim Członkom Rady Nadzorczej i Członkom Zarządu.

Walne Zgromadzenie zdecydowało o podziale zysku osiągniętego przez Spółkę w roku 2012 i postanowiło podzielić zysk w wysokości 2 127 797 966,06 PLN w następujący sposób:

- 1) kwotę 641 563 591,50 PLN przeznaczono na wypłatę dywidendy (1,5 PLN na 1 akcję);
- 2) pozostałą kwotę, tj. 1 486 234 374,56 PLN przeznaczono na kapitał zapasowy Spółki.

Jednocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie ustaliło dzień 26 lipca 2013 roku jako dzień dywidendy a dzień 13 sierpnia 2013 roku jako termin wypłaty dywidendy.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło także decyzję o zmianie postanowień § 8 ust. 11 pkt 5 Statutu Spółki. Dokonana zmiana miała charakter dostosowujący zapisy obowiązującego Statutu do znowelizowanej ustawy o rachunkowości i ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Zgodnie z przyjętymi zmianami Rada Nadzorcza została uprawniona do dokonywania wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonywania badania lub przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.

7.8 Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN oraz ich komitetów

Zasady działania Rady Nadzorczej i jej Komitetów oraz Zarządu PKN ORLEN są – poza przepisami powszechnie obowiązującymi – regulowane przez Statut PKN ORLEN, a także odpowiednio przez Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Na funkcjonowanie organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN wpływ mają również zasady ładu korporacyjnego ustanowione przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

7.8.1 Zarząd

Na dzień 1 stycznia 2013 roku skład Zarządu PKN ORLEN przedstawiał się następująco:

TABELA 24. Skład Zarządu PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku.

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA PEŁNIONA W ZARZĄDZIE PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chelmiński	Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krzysztof Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Do 31 grudnia 2013 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego Sprawozdania skład Zarządu nie uległ zmianom. W dniu 6 marca 2014 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała w tym samym składzie Zarząd Spółki na nową wspólną trzyletnią kadencję, rozpoczynającą się w dniu następującym po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2013 rok.

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

TABELA 25. Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie.

STAN NA	LICZBA KOBIEC	LICZBA MĘCZYCZ
1 stycznia 2012 roku	1	4
10 marca 2012 roku	1	4
19 marca 2012 roku	0	5
31 grudnia 2012 roku	0	5
1 stycznia 2013 roku	0	5
31 grudnia 2013 roku	0	5

Podział kompetencji Członków Zarządu Spółki

Pan Dariusz Jacek Krawiec, Prezes Zarządu PKN ORLEN pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego nadzoruje obszary: kadr, strategii i zarządzania projektami, zakupów, Rady Koncernu, marketingu, komunikacji korporacyjnej, audytu, handlu ropą, wydobywania ropy oraz ochrony informacji, infrastruktury krytycznej i spraw obronnych.

Pan Sławomir Jędrzejczyk, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych sprawuje nadzór nad obszarami: planowania i sprawozdawczości, kontrolingu biznesowego, zarządzania łańcuchem dostaw, zarządzania finansami, podatków, relacji inwestorskich, inwestycji i dezinwestycji kapitałowych, informatyki.

Pan Piotr Chelmiński, Członek Zarządu ds. Petrochemii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji petrochemicznej, sprzedaży produktów petrochemicznych, chemii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, rozwoju i efektywności, realizacji inwestycji majątkowych, energetyki.

Pan Krystian Pater, Członek Zarządu ds. Rafinerii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji rafineryjnej, produkcji olejowej, produkcji energetycznej, inwestycji i efektywności produkcji rafineryjnej.

Pan Marek Podstawa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży sprawuje nadzór nad obszarami: handlu hurtowego produktami rafineryjnymi, sprzedaży olejów, sprzedaży detalicznej, logistyki.

Zasady działania Zarządu PKN ORLEN

Podstawowym celem działania Zarządu PKN ORLEN jest realizacja interesu Spółki, rozumianego jako powiększanie wartości powierzonego jej przez akcjonariuszy majątku, z uwzględnieniem praw i interesów innych niż akcjonariusze podmiotów, zaangażowanych w funkcjonowanie Spółki, w szczególności wierzycieli Spółki oraz jej pracowników.

Zarząd PKN ORLEN zapewnia przejrzystość i efektywność systemu zarządzania Spółką, a także zapewnia prowadzenie spraw PKN ORLEN zgodnie z przepisami prawa i dobrymi praktykami.

Powołanie i odwołanie Zarządu PKN ORLEN

W skład Zarządu PKN ORLEN wchodzi od pięciu do dziewięciu Członków, w tym prezes, wiceprezesi Zarządu i pozostali Członkowie Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym jeden Członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Kadencja Członków Zarządu jest wspólna i kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Za początek tak określonej kadencji wspólnej przyjęto dzień 7 czerwca 2008 roku. Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg od 30 czerwca 2011 roku, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Prezes, wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być zawieszani w czynnościach z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą.

W przypadku zawieszenia lub odwołania Prezesa Zarządu bądź w innym przypadku wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu przed upływem kadencji, do czasu powołania nowego lub odwołania dotychczasowego Prezesa wszystkie jego uprawnienia, z wyjątkiem prawa decydującego głosu, o którym mowa w § 9 ust. 5 pkt 2 Statutu, wykonuje osoba powołana uchwałą Rady Nadzorczej na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu.

Organizacja prac Zarządu PKN ORLEN

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Każdy Członek Zarządu może na piśmie zażądać zwołania posiedzenia Zarządu i/lub umieszczenia w porządku obrad wskazanych spraw, wskazując w swoim żądaniu proponowany porządek obrad oraz uzasadnienie wniosku. Posiedzenie Zarządu winno się odbyć w ciągu siedmiu dni od daty zgłoszenia wniosku.

Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes, który kieruje pracami Zarządu i do którego należy ustalenie terminu, miejsca posiedzenia Zarządu, jak również porządku jego obrad. W sytuacjach wyjątkowych posiedzenie Zarządu może być zwołane przez zastępcę Prezesa Zarządu lub dwóch Członków Zarządu. Posiedzenie Zarządu może się także odbyć bez oficjalnego zwołania, jeśli obecni są wszyscy Członkowie Zarządu i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku obrad.

Za zgodą osoby przewodniczącej obradom w posiedzeniu Zarządu mogą uczestniczyć zaproszeni pracownicy Spółki, doradcy oraz inne osoby. W posiedzeniu Zarządu może ponadto uczestniczyć z głosem doradczym Pełnomocnik do spraw infrastruktury krytycznej, w przypadku rozpatrywania spraw, których przedmiotem jest rozporządzenie składnikami infrastruktury krytycznej.

Posiedzenia Zarządu odbywają się w siedzibie Spółki w Płocku lub w biurze w Warszawie, jednak osoba zwołująca posiedzenie może wyznaczyć inne miejsce do odbycia posiedzenia.

Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniach. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich Członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu), z zastrzeżeniem, iż przy uchwale dotyczącej ustanowienia prokury wymagana jest jednogłośnie wszystkich Członków Zarządu. Członek Zarządu, który głosował przeciwko podjętej uchwale może zgłosić zdanie odrębne, jednakże złożenie zdania odrębnego wymaga uzasadnienia.

Uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym, natomiast głosowanie tajne może zostać zarządzane na wniosek każdego Członka Zarządu. Uchwały podpisują wszyscy Członkowie Zarządu, którzy byli obecni na posiedzeniu Zarządu, na którym uchwała została podjęta. Pod uchwałą składa podpis także Członek Zarządu, który złożył zdanie odrębne z adnotacją "zdanie odrębne" lub "votum separatum".

Kompetencje Zarządu PKN ORLEN

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw PKN ORLEN niezastrzeżonych kodeksem spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji innych organów Spółki. Wszyscy Członkowie Zarządu są zobowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw PKN ORLEN.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu, z tym zastrzeżeniem, że zgoda Zarządu nie jest wymagana na dokonanie czynności będącej integralną częścią innej czynności, na dokonanie której Zarząd wyraził już zgodę, chyba że co innego wynika z uchwały Zarządu. Jako czynności zwykłego zarządu traktowane są czynności mające za przedmiot obrót paliwami w rozumieniu Statutu Spółki (tj. ropą naftową, produktami ropopochodnymi, biopaliwami, oraz innymi paliwami, w tym gazem ziemnym, gazem przemysłowym i gazem opałowym) oraz wszelkie inne czynności niewskazane w Regulaminie Zarządu.

Uchwały Zarządu wymaga m.in.:

- przyjęcie i zmiana Regulaminu Zarządu,
- przyjęcie i zmiana Regulaminu Organizacyjnego PKN ORLEN,
- przyjmowanie wniosków kierowanych do Rady Nadzorczej i/lub Walnego Zgromadzenia, w szczególności wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie określonych czynności, wydanie opinii, oceny lub zatwierdzenie, wymaganych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i/lub Statutu Spółki,
- zwoływanie Walnych Zgromadzeń i przyjmowanie proponowanego porządku obrad Walnych Zgromadzeń,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z nim wydatki lub obciążenia przekraczające kwotę 10 000 000 PLN,
- zaciąganie zobowiązań, rozporządzanie prawami majątkowymi oraz jakiegokolwiek forma obciążania majątku Spółki, których wartość przekracza 20 000 000 PLN (z pewnymi wyłączeniami od tej zasady),
- zbywanie i nabywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz ustanawianie ograniczonego prawa rzeczowego,
- zbywanie, nabywanie oraz obciążanie przez Spółkę udziałów, akcji lub innych tytułów uczestnictwa w innych podmiotach, w tym także akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- emisja papierów wartościowych przez Spółkę,
- przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,

- przyjęcie i zmiana systemu wynagradzania pracowników Spółki, jak również decyzje dotyczące wprowadzenia oraz założeń programów motywacyjnych,
- zawarcie, zmiana i wypowiedzenie układu zbiorowego pracy obowiązującego w Spółce oraz innych porozumień ze związkami zawodowymi,
- określenie zasad udzielania i odwoływania pełnomocnictw,
- ustalanie tzw. polityki darowizn Spółki,
- udzielanie prokury,
- ustalanie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy Członków Zarządu,
- utworzenie zakładu/biura za granicą,
- inne sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały zażąda chociażby jeden z Członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o wypłacie zaliczki na poczet dywidendy.

Zarząd ma obowiązek przekazywać Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem. Ponadto Zarząd zobowiązany jest do opracowania i uchwalania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki w formie, zakresie i w terminach określonych przez Radę Nadzorczą. Dodatkowo Zarząd PKN ORLEN ma obowiązek sporządzić i przedstawić Radzie Nadzorczej roczne sprawozdanie finansowe PKN ORLEN oraz roczne sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za miniony rok obrotowy.

7.8.2 Rada Nadzorcza

Skład osobowy Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2013 roku

Na dzień 1 stycznia 2013 roku nadzór nad działalnością Spółki sprawowała Rada Nadzorcza w składzie:

TABELA 26. Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2013 roku.

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Paweł Białek	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 27 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało Radę Nadzorczą PKN ORLEN na nową trzyletnią kadencję.

Od dnia 27 czerwca 2013 roku skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN przedstawia się następująco:

TABELA 27. Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 27 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Angelina Sarota	Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej) (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej od dnia 18 lipca 2013 roku)
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej (Sekretarz Rady Nadzorczej od dnia 18 lipca 2013 roku)
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej (Niezależny Członek Rady Nadzorczej)
Cezary Mozeński	Członek Rady Nadzorczej

Na dzień 31 grudnia 2013 roku powyższy skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN S.A. nie uległ zmianie.

W 2013 roku Rada Nadzorcza odbyła 9 protokolowanych posiedzeń i podjęła 70 uchwał.

Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat

TABELA 28. Udział kobiet i mężczyzn w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN, uwzględniający zmiany w składzie w prezentowanym okresie.

Stan na	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1 stycznia 2012 roku	1	8
12 stycznia 2012 roku	1	8
28 marca 2012 roku	1	6
30 maja 2012 roku	1	7
31 grudnia 2012 roku	1	7
1 stycznia 2013 roku	1	7
27 czerwca 2013 roku	1	6
31 grudnia 2013 roku	1	6

Zasady działania Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Powołanie i odwołanie Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Członkowie Rady Nadzorczej PKN ORLEN są powoływani na okres wspólnej kadencji, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Poszczególni Członkowie Rady oraz cała Rada Nadzorcza mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji. Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołuje przewodniczącego Rady Nadzorczej, natomiast wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez Radę Nadzorczą z grona pozostałych Członków Rady.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi od sześciu do dziewięciu Członków. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego Członka Rady Nadzorczej, pozostałych Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało Członków Rady Nadzorczej na nową kadencję w dniu 27 czerwca 2013 roku. Skarb Państwa nie korzystał z uprawnienia do powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

Zgodnie ze Statutem PKN ORLEN, co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej, musi być osobami, z których każda spełnia następujące warunki niezależności (tzw. niezależni Członkowie Rady Nadzorczej):

- nie jest pracownikiem Spółki ani Podmiotu Powiązanego,
- nie była Członkiem władz zarządzających Spółki lub Podmiotu Powiązanego w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej,
- nie jest Członkiem władz nadzorczych i zarządzających Podmiotu Powiązanego,
- nie otrzymuje ani nie otrzymała w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości, tj. w kwocie przekraczającej łącznie sześćset tysięcy PLN, od Spółki lub Podmiotu Powiązanego, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako Członek władz nadzorczych,
- nie jest i nie była w ciągu ostatnich trzech lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej wspólnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki lub Podmiotu Powiązanego,
- nie jest akcjonariuszem dysponującym 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest Członkiem władz nadzorczych i zarządzających lub pracownikiem podmiotu dysponującego 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest wstępnym, zstępnym, małżonkiem, rodzeństwem, rodzicem małżonka albo osobą pozostającą w stosunku przysposobienia wobec którejkolwiek z osób wymienionych w punktach poprzedzających,
- nie była Członkiem Rady Nadzorczej Spółki dłużej niż przez 3 kadencje,
- nie jest Członkiem zarządu spółki, w której Członek Zarządu Spółki pełni funkcję Członka Rady Nadzorczej,
- nie ma znaczących powiązań z Członkami Zarządu Spółki przez udział w innych spółkach.

Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek określonych powyżej. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek, Członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę, natomiast Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych Członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy liczba niezależnych Członków Rady Nadzorczej wyniesie mniej niż dwóch, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych Członków do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym, a postanowień § 8 ust. 9 a Statutu Spółki (wymieniających listę uchwał, do których podjęcia wymagana jest zgoda co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej) nie stosuje się.

Organizacja pracy Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności lub wynikającej z innych przyczyn niemożności pełnienia przez przewodniczącego jego funkcji – wiceprzewodniczący Rady, a następnie odpowiednio sekretarz Rady. Posiedzenia Rady Nadzorczej są zwoływane za pomocą pisemnych zaproszeń, które powinny być wysłane Członkom Rady na co najmniej 7 dni przed datą posiedzenia.

Dodatkowo, zgodnie ze Statutem Spółki, posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane na pisemny wniosek złożony przez: akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, Zarząd Spółki lub Członka Rady Nadzorczej. W takim przypadku posiedzenie Rady powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, na dzień przypadający nie później niż przed upływem trzech tygodni od dnia otrzymania takiego wniosku. W przypadku niezwołania posiedzenia Rady w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie w formie pisemnego zawiadomienia wysłanego Członkom Rady, na co najmniej siedem dni przed datą posiedzenia, podając datę, miejsce oraz proponowany porządek obrad posiedzenia.

Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą odbyć się, jeżeli wszyscy Członkowie Rady zostali prawidłowo zaproszeni w trybie wskazanym wyżej. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się odbywać także bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy Członkowie Rady są obecni i wyrażają zgodę na odbycie posiedzenia i umieszczenie określonych spraw w porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej Członków. Z zastrzeżeniem postanowień kodeksu spółek handlowych, uchwała Rady Nadzorczej może być podjęta w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością oddanych głosów, w obecności co najmniej połowy Członków Rady, przy czym za głosy oddane uważa się głosy "za", "przeciw" i "wstrzymujące się". Wyjątkiem od tego jest sytuacja odwołania lub zawieszenia któregośkolwiek z Członków Zarządu lub całego Zarządu w trakcie trwania ich kadencji, kiedy to wymagane jest oddanie głosów "za" przez co najmniej dwie trzecie wszystkich Członków Rady Nadzorczej.

Podjęcie uchwał w sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiejkolwiek Podmioty Powiązane ze Spółką na rzecz Członków Zarządu,
- wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub Podmiot Zależny istotnej umowy z Podmiotem Powiązanym ze Spółką, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z Podmiotami Powiązanymi z nimi,
- wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki

wymaga zgody co najmniej połowy niezależnych Członków Rady Nadzorczej. Postanowienia te nie wyłączają stosowania art. 15 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych.

W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza może badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w szczególności ma kompetencje określone w kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki. Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania w celu uzyskiwania od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zgodnie ze Statutem Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy ponadto:

- powoływanie i odwoływanie prezesa, wiceprezesów i pozostałych Członków Zarządu (przy czym jeden Członek Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek Skarbu Państwa do czasu zbycia przez Skarb Państwa ostatniej akcji Spółki), reprezentowanie Spółki w umowach z Członkami Zarządu, w tym również w zakresie warunków zatrudniania Członków Zarządu,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu, a także delegowanie Członka lub Członków Rady do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonywania badania lub przeglądu sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy ORLEN,

- ocena sprawozdania finansowego Spółki, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu co do podziału zysku i pokrycia straty oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- ocena sprawozdania finansowego Grupy ORLEN i Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- opiniowanie wszelkich spraw przedkładanych przez Zarząd do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu, zarówno zwyczajnemu jak i nadzwyczajnemu,
- udzielanie Członkom Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk w organach nadzorczych lub zarządzających innych podmiotów oraz pobieranie wynagrodzeń z tego tytułu,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z tym wydatki lub obciążenia przekraczające równowartość jednej drugiej kapitału zakładowego Spółki,
- określanie zakresu, szczegółowości i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów finansowych i strategii rozwoju Spółki,
- zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie rocznych planów finansowych,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość według ceny nabycia netto przekracza jedną czterdziestą kapitału zakładowego,
- wyrażanie zgody na nabycie przez Spółkę akcji Spółki w celu zapobieżenia poważnej szkodzi, o której mowa w art. 362 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych, bezpośrednio zagrażającej Spółce,
- powoływanie pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 3 Statutu Spółki, w przypadku zawieszenia Prezesa Zarządu lub wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji.

Zapisy Statutu określają także, iż zgody Rady Nadzorczej PKN ORLEN wymagają:

- utworzenie zakładu za granicą,
- zbycie lub obciążenie, na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych, środków trwałych, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą wartości aktywów według ostatniego zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego,
- zbycie lub obciążenie w jakiegokolwiek sposób akcji albo udziałów w następujących spółkach: Naftoport Sp. z o.o., Inowrocławskie Kopalnie Soli S.A. oraz w spółce, która zostanie utworzona w celu prowadzenia działalności w zakresie transportu rurociągowego paliw płynnych,
- zaciągnięcie innego zobowiązania, które na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych wykonywanych w okresie roku obrotowego, przekracza równowartość jednej piątej kapitału zakładowego, z wyłączeniem:
 - czynności dokonywanych w ramach zwykłego zarządu, w tym w szczególności wszystkich czynności mających za przedmiot obrót Paliwami,
 - czynności pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą w rocznych planach finansowych,
 - czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda Walnego Zgromadzenia,
 - czynności podejmowanych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, na które Rada Nadzorcza wyraziła zgodę zgodnie z § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu, do kwoty nieprzekraczającej 110% kwoty przeznaczonej na dane zadanie inwestycyjne,
 - czynności dotyczących realizowania zadania inwestycyjnego i zaciągania wynikających z niego zobowiązań, jeżeli wydatki lub obciążenia nie przekraczają progu wskazanego w § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu,
- realizowanie przez Spółkę za granicą inwestycji kapitałowych lub rzeczowych na kwotę przekraczającą jedną dwudziestą kapitału zakładowego,
- wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych oraz innych spółek, jeżeli wartość posiadanych przez Spółkę udziałów lub akcji, ustalona według cen ich nabycia lub objęcia, stanowi więcej niż jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w sprawach połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, zmiany umowy lub statutu, zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych, rozwiązania spółki,
- tworzenie spółek prawa handlowego oraz przystępowanie do spółek, a także na wnoszenie wkładów na pokrycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbywanie udziałów lub akcji, jeżeli dotychczasowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w danej spółce lub zaangażowanie, które ma osiągnąć Spółka w wyniku nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, liczone według ceny nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, przekracza jedną dziesiątą kapitału zakładowego Spółki, z wyjątkiem nabywania akcji na rynku regulowanym,
- wypłata akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Jeżeli Rada Nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej powyżej czynności, Zarząd może zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o powzięcie uchwały udzielającej zgody na dokonanie tejże czynności.

Dodatkowo, na żądanie co najmniej dwóch Członków, Rada Nadzorcza jest zobowiązana rozważyć podjęcie określonych w takim żądaniu czynności nadzorczych.

Mając na względzie najwyższe standardy dobrych praktyk oraz aby zapewnić możliwość rzetelnej oceny Spółki przez akcjonariuszy, do obowiązków Rady Nadzorczej PKN ORLEN dodatkowo należy przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji PKN ORLEN, z uwzględnieniem systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Ocena ta jest przedstawiana corocznie przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Spółki w terminie umożliwiającym akcjonariuszom PKN ORLEN zapoznanie się z nią. Dodatkowo, Rada Nadzorcza przygotowuje corocznie sprawozdanie ze swoich prac, w którym uwzględnia zarówno liczbę odbytych posiedzeń jak i najważniejsze zagadnienia, którymi zajmowała się w danym roku obrotowym.

7.8.3 Komitety Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza PKN ORLEN może powoływać komitety stałe lub ad hoc, działające jako jej kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze. W ramach Rady Nadzorczej PKN ORLEN działają następujące komitety stałe:

- Komitet Audytowy,
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego.

Wskazane Komitety składają Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swojej działalności. Zakres kompetencji poszczególnych Komitetów określa szczegółowo Regulamin Rady Nadzorczej, który udostępniony jest akcjonariuszom Spółki na stronie internetowej Spółki www.orlen.pl

Wszystkie Komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej Członków, natomiast sam Komitet wybiera swojego przewodniczącego. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 Członków, przy czym w skład Komitetu Audytowego wchodzi co najmniej dwóch Członków niezależnych oraz przynajmniej jeden posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości lub finansów.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego funkcji - przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny wskazany przez niego Członek Rady Nadzorczej, który zaprasza na posiedzenia Członków Komitetu oraz zawiadamia wszystkich pozostałych Członków Rady Nadzorczej o posiedzeniu. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komitetu. Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia Komitetu Członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest przydatny dla realizacji zadań Komitetu.

Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów oddanych. W przypadku głosowania, w którym oddano równą liczbę głosów „za” oraz „przeciw”, głos rozstrzygający przysługuje przewodniczącemu Komitetu.

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2013 roku

TABELA 29. Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2013 roku.

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Białek	Członek Komitetu
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Paweł Białek	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Paweł Białek	Członek Komitetu
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu

Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Paweł Białek	Członek Komitetu

W dniu 27 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało Radę Nadzorczą PKN ORLEN S.A. na nową trzyletnią kadencję.

Na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2013 roku Rada Nadzorcza powołała Komitety Rady Nadzorczej w następującym składzie:

TABELA 30. Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 18 lipca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Cezary Możejński	Przewodniczący Komitetu
Angelina Sarota	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Cezary Banasiński	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Członek Komitetu
Cezary Możejński	Członek Komitetu
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
Cezary Banasiński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Do dnia 31 grudnia 2013 roku powyższe składy Komitetów Rady Nadzorczej nie uległy zmianom.

Komitety Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Komitet Audytowy

W roku 2013 Komitet Audytowy Rady Nadzorczej odbył 9 protokolowanych posiedzeń i podjął 6 uchwał.

Zadaniem Komitetu Audytowego jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej PKN ORLEN w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej oraz kontroli wewnętrznej Spółki oraz Grupy ORLEN i współpraca z biegłymi rewidentami Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki i przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki,

- przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), ze skoncentrowaniem się w szczególności na:
 - wszelkich zmianach norm, zasad i praktyk księgowych,
 - głównych obszarach podlegających osądowi,
 - znaczących korektach wynikających z badania,
 - oświadczeniach o kontynuacji działania,
 - zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości.

Ponadto do zadań Komitetu Audytowego należy:

- omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych,
- analiza listów do Zarządu sporządzonych przez biegłych rewidentów Spółki, niezależności i obiektywności dokonanego przez nich badania oraz odpowiedzi Zarządu,
- opiniowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie polityki dywidendowej, podziału zysku i emisji papierów wartościowych,
- przegląd systemu rachunkowości zarządczej,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli: finansowej, operacyjnej, zgodności z przepisami, oceny ryzyka i zarządczej,
- analiza raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych oraz opiniowaniem zamiarów Zarządu w sprawie zatrudnienia i zwolnienia osoby kierującej komórką organizacyjną, odpowiadającą za audyt wewnętrzny,
- roczny przegląd programu audytu wewnętrznego, koordynacja prac audytorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz badanie warunków funkcjonowania audytorów wewnętrznych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy,
- rozważanie wszelkich innych kwestii związanych z audytem Spółki, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza,
- informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach w zakresie działalności Komitetu Audytowego.

Posiedzenia Komitetu Audytowego odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, każdorazowo przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych.

Komitet ds. Ładu Korporacyjnego

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Ładu Korporacyjnego odbył 2 protokolowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego jest ocena:

- implementacji zasad ładu korporacyjnego,
- składanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie wprowadzania zasad ładu korporacyjnego,
- opiniowanie dokumentów normatywnych dotyczących ładu korporacyjnego,
- ocena raportów dotyczących przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przygotowywanych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- opiniowanie propozycji zmian dotyczących dokumentów korporacyjnych Spółki oraz opracowywanie propozycji takich zmian w przypadku dokumentów własnych Rady Nadzorczej,
- monitorowanie zarządzania Spółką pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, w tym zgodności z Kodeksem Etycznym PKN ORLEN i zasadami ładu korporacyjnego.

Komitet ds. Strategii i Rozwoju

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Strategii i Rozwoju odbył 4 protokolowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji i dezinwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji i dezinwestycji na kształt aktywów Spółki,
- ocena działań, umów, listów intencyjnych i innych dokumentów związanych z czynnościami mającymi na celu nabycie, zbycie, obciążenie lub inny sposób rozdzysponowania istotnych aktywów Spółki,
- opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd,
- opiniowanie strategii rozwoju Spółki, w tym wieloletnich planów finansowych.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

W 2013 roku Komitet Rady Nadzorczej ds. Nominacji i Wynagrodzeń odbył 4 protokolowane posiedzenia i podjął 1 uchwałę.

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- inicjowanie i opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji członków Zarządu,
- opiniowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, zmierzających do zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką,
- okresowy przegląd i rekomendowanie zasad określania wynagrodzeń motywacyjnych członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej, zgodnie z interesem Spółki,
- okresowy przegląd systemu wynagrodzeń członków Zarządu i kadry kierowniczej podlegającej bezpośrednio członkom Zarządu, w tym kontraktów menedżerskich i systemów motywacyjnych, oraz przedkładanie Radzie Nadzorczej propozycji ich kształtowania w kontekście realizacji celów strategicznych Spółki,
- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki,

ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce.

7.9 Opis polityki wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania

Wynagrodzenie dla członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Spółki.

Wynagrodzenie dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza uwzględniając rekomendacje, działającego w jej ramach, Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Do głównych elementów systemu wynagrodzeń członków Zarządu należą:

- stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna uzależniona od poziomu realizacji celów ilościowych i jakościowych,
- odprawa wynikająca z odwołania z funkcji członka Zarządu,
- wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Świadczenia dodatkowe dla Członków Zarządu mogą obejmować samochód służbowy, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania obowiązków Członka Zarządu, pokrycie kosztów podróży służbowych i reprezentacji w zakresie i wysokości odpowiedniej do powierzonych funkcji, umowę ubezpieczenia na życie i dożycie, prywatne ubezpieczenie medyczne na rzecz Członka Zarządu i jego najbliższej rodziny oraz możliwość pokrycia uzasadnionych kosztów ochrony osobistej i mienia.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

W 2013 roku nastąpiła aktualizacja systemu premiowania dla kluczowej kadry menedżerskiej mająca na celu powiązanie z nowym systemem Wartości PKN ORLEN oraz zapewnienie wyższej elastyczności i motywacyjnego charakteru premii. Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych Zarządowi PKN ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są spójne z Wartościami Spółki, promują współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami i motywują do osiągania najlepszych wyników w skali Grupy ORLEN.

Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Regulamin daje ponadto możliwość wyróżnienia pracowników, którzy mają istotny wkład w osiągnięte wyniki.

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z Działalności PKN ORLEN zostało autoryzowane przez Zarząd Spółki w dniu 25 marca 2014 roku.

.....
Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Piotr Chelmiński
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

.....
Marek Podstawa
Członek Zarządu

Słownik wybranych pojęć branżowych i finansowych

SŁOWNIK DEFINICJI I SKRÓTÓW	
ALKILACJA	Proces rafineryjny polegający, w warunkach PKN ORLEN, na łączeniu frakcji olefinowej z parafinową celem produkcji wysokooktanowego składnika benzyny - alkilatu. Proces prowadzony jest na instalacji Alkilacji w obecności kwasu fluorowodorowego HF.
BARYŁKA	Jednostka objętości cieczy używana głównie w handlu ropą naftową i przemyśle naftowym. 1 baryłka ropy naftowej (1 bbl) = 42 galony amerykańskie = 158,96832 litra.
BIOESTRY	Estry metylowe wyższych kwasów tłuszczowych produkowane z olejów roślinnych lub tłuszczów zwierzęcych. Stosowane jako biokomponent do oleju napędowego lub samoistne paliwo przeznaczone do pojazdów z silnikiem diesla. Spełnia standardy jakościowe określone dla tego biopaliwa w normie PN EN 14214, obowiązującej zarówno w Polsce jak i na innych rynkach Unii Europejskiej.
BIOETANOL	Alkohol etylowy otrzymywany z biomasy lub biodegradowalnych odpadów.
BOE	Ang. barrel of oil equivalent = baryłka ekwiwalentu ropy naftowej.
DESTYLACJA	Metoda rozdzielania fizycznego mieszanin ciekłych, w której wykorzystywane jest zjawisko różnic temperatur wrzenia poszczególnych komponentów w mieszaninie poddawanej rozdzielaniu.
DYFERENCJAŁ BRENT/URAL	Różnica między notowaniami dwóch gatunków ropy, liczona wg formuły: Med Strip - Ural Rdam (Ural CIF Rotterdam).
HYDROKRAKING	Katalityczny kraking surowców węglowodorowych w obecności wodoru. Proces ten podnosi uzyski produktów lekkich z ropy naftowej.
HYDROODSIARCZANIE	Proces usuwania związków siarki w wyniku kontaktu surowca z wodorem na złożu katalizatora w warunkach podwyższonej temperatury i ciśnienia.
KATALIZATOR	Substancja, która przyspiesza (inicjuje) oczekiwaną reakcję chemiczną.
KRAKING	Termiczna lub katalityczna przemiana ciężkich lub złożonych węglowodorów w produkty lekkie i koks, co powoduje wzrost wydajności uzysku lekkich produktów z ropy naftowej.
MED STRIP	Notowanie ropy Brent.
MODELOWA MARŻA RAFINERYJNA	Liczona wg formuły: przychody ze sprzedaży produktów (93,5% Produkty = 36% Benzyna + 43% Diesel + 14,5% Ciężki olej opałowy) - koszty (100% wsadu: ropa i pozostałe surowce). Całość wsadu przeliczona wg notowań ropy Brent. Notowania rynkowe spot.
MODELOWA MARŻA PETROCHEMICZNA	Liczona wg formuły: przychody ze sprzedaży produktów (98% Produkty = 44% HDPE + 7% LDPE + 35% PP Homo + 12% PP Copo) - koszty (100% wsadu = 75% nafty + 25% LS VGO). Notowania rynkowe kontrakt.
MONOMERY	Cząsteczki tego samego lub kilku różnych związków chemicznych o stosunkowo niedużej masie cząsteczkowej, z których w wyniku reakcji polimeryzacji powstają polimery; etylen i propylen.
ODWIERTY NETTO	Liczba odwiertów skorygowana o udziały innych partnerów.
POLIMERY	Substancje chemiczne o bardzo dużej masie cząsteczkowej, które składają się z wielokrotnie powtórzonych jednostek zwanych merami; polietylen i polipropylen.
TRR	Ang. Total Recordable Rate = międzynarodowy wskaźnik wypadkowości w przedsiębiorstwach wyznaczany w następujący sposób: (ilość wypadków przy pracy w danym okresie/liczbę roboczogodzin przepracowanych w tym okresie) * 1 000 000.
UPSTREAM	Działalność poszukiwawczo-wydobywcza węglowodorów.
URAL RDM (URAL CIF ROTTERDAM)	Notowanie ropy Ural w Rotterdamie.
UZYSK PRODUKTÓW BIAŁYCH	Uzysk benzyny, oleju napędowego i grzewczego, frakcji paliwowych oraz gazu płynnego i suchego w stosunku do ilości przerobionej ropy.
WĘGLOWODORY	Związki organiczne zbudowane z węgla i wodoru. Ropa naftowa i gaz ziemny są mieszaninami węglowodorów.

Słownik skrótów i definicji znajduje się również na stronie internetowej Spółki:

<http://www.orlen.pl/PL/CentrumPrasowe/SownikPojeci/Strony/default.aspx>.

SŁOWNIK FINANSOWY

ADR	Ang. American Depository Receipt = amerykański kwit depozytowy, papier wartościowy wystawiany jako imienny dokument potwierdzający prawa do przechowywanych przez określony podmiot (z reguły bank amerykański) akcji spółki nie amerykańskiej.
EURIBOR	Ang. Euro Interbank Offered Rate – stopa oprocentowania kredytów międzybankowych przyjęta na rynku międzybankowym w strefie euro.
GDR	Ang. Global Depository Receipt = globalny kwit depozytowy, papier wartościowy, który jest wyemitowany poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przez Bank Depozytowy w związku z akcjami.
LIBOR	Ang. London Interbank Offered Rate - stopa procentowa kredytów oferowanych na rynku międzybankowym w Londynie.
WIBOR	Ang. Warsaw Inter Bank Offered Rate - stopa procentowa przyjęta na polskim rynku międzybankowym dla kredytów międzybankowych.

WSKAŹNIKI FINANSOWE

WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	
PŁYNNOŚĆ BIEŻĄCA	aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe
PŁYNNOŚĆ SZYBKA	(aktywa obrotowe – zapasy – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe)/zobowiązania krótkoterminowe
KAPITAŁ PRACUJĄCY NETTO	należności z tyt. dostaw i usług + zapasy - zobowiązania z tyt. dostaw i usług
WSKAŹNIKI ROTACJI	
SZYBKOŚĆ OBROTU NALEŻNOŚCI	średni stan należności z tytułu dostaw i usług /przychody netto ze sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU ZOBOWIĄZAŃ	średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług /koszt własny sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU ZAPASÓW	średni stan zapasów/przychody netto ze sprzedaży x 365 dni
SZYBKOŚĆ OBROTU MAJĄTKU	przychody netto ze sprzedaży/średni stan aktywów
WSKAŹNIKI ZDOLNOŚCI OBSŁUGI ZADŁUŻENIA	
DŹWIGNIA FINANSOWA	dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) x 100%